

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΜΕΤΑ
ΤΟ 1974. Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ»**

Σπουδάστρια: Εύα Φασουλή

Επιβλέπων: Δημήτριος Μαγριπλής

Καλαμάτα 2009

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
Περίληψη.....	ii
Περίληψη στα αγγλικά.....	iv
Εισαγωγή.....	1
Κεφάλαιο 1: Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι	
1.1 Καταγωγή και προέλευση τουρκοκυπρίων.....	3
1.2 Σχέσεις ελληνοκυπρίων και τουρκοκυπρίων.....	5
Κεφάλαιο 2: Τουρκική εισβολή	
2.1 Το ιστορικό πλαίσιο των γεγονότων της τουρκικής εισβολής.....	9
2.2 Οι πρώτες συνέπειες της τουρκικής εισβολής.....	11
Κεφάλαιο 3: Η συμβολή της Υπηρεσίας Μέριμνας και Αποκατάστασης Παθόντων και Εκτοπισθέντων.....	13
Κεφάλαιο 4: Βοήθεια κυπριακών και ξένων δυνάμεων – οργανώσεων.....	20
Κεφάλαιο 5: Επαναδραστηριοποίηση προσφύγων	
5.1 Υπηρεσία Επαναδραστηριοποίησης.....	25
5.2 Μέτρα για την δραστηριοποίηση εκτοπισθέντων.....	28
5.3 Απασχόληση στο εξωτερικό.....	33
Κεφάλαιο 6: Κοινωνική ανασυγκρότηση	36
Κεφάλαιο 7: Οι πρόσφυγες σήμερα	
7.1 Αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.....	41
7.2 Σχέδια και προγράμματα στεγαστικής πολιτικής των προσφύγων.....	46
Συμπεράσματα.....	52
Βιβλιογραφία.....	55
Παράρτημα Α: Φωτογραφικό υλικό.....	59
Παράρτημα Β: Άρθρα εφημερίδων.....	93

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στις 15 Ιουλίου 1974, η στρατιωτική χούντα των Αθηνών οργάνωσε στην Κύπρο πραξικόπημα για την ανατροπή του προέδρου Μακαρίου. Η Τουρκία στις 14 Αυγούστου με πρόφαση το πραξικόπημα και επικαλούμενη το δικαίωμα της ως εγγυήτριας δύναμης εισέβαλε στην Κύπρο και έθεσε υπό τον έλεγχο της το 37% περίπου του κυπριακού εδάφους. Οι πρώτες συνέπειες της τουρκικής εισβολής από κοινωνικής και οικονομικής σκοπιάς ήταν οδυνηρές.

Τραγικότερα θύματα της τουρκικής εισβολής αποτέλεσαν οι 200.000 πρόσφυγες που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια και τις περιουσίες τους που είχαν στο βόριο τμήμα του νησιού και να εγκατασταθούν στο νότιο ζώντας κάτω από αντίξοες συνθήκες για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα και αντιμετωπίζοντας μεγάλα ψυχοκοινωνικά προβλήματα. Το κράτος για να αντιμετωπίσει το μεγάλο προσφυγικό πρόβλημα που δημιουργήθηκε, ίδρυσε την Υ.Μ.Α.Π.Ε. που ήταν υπεύθυνη για την περίθαλψη και την αντιμετώπιση των πρώτων αναγκών των προσφύγων όπως σίτιση, στέγαση, ιατρική φροντίδα, ρουχισμό και μόρφωση.

Ένα χρόνο αργότερα το κράτος ίδρυσε την Υπηρεσία Επαναδραστηριοποίησης όπου πρωταρχικός της στόχος ήταν η καταπολέμηση του προβλήματος της ανεργίας. Για την επίτευξη του στόχου αυτού εφάρμοσε διάφορα προγράμματα για την παρακίνηση των προσφύγων να αναλάβουν εργασία, απαγόρευσε την απόλυση υπαλλήλων για λόγους πλεονασμού και ενθάρρυνε την προσωρινή απασχόληση στο εξωτερικό.

Η οικονομική βοήθεια που δέχτηκε η Κύπρος από ξένες κυβερνήσεις, τους ομογενείς και από διάφορες οργανώσεις είχαν συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στην κάλυψη των πρώτων αναγκών των προσφύγων και στην αποκατάστασή τους.

Μέσα από το σωστό προγραμματισμό, τη θέληση των εκτοπισμένων για κτίσιμο μιας νέας ζωής και τη μεγάλη οικονομική βοήθεια του εξωτερικού η Κύπρος κατάφερε να αποκαταστήσει τους πρόσφυγες, να αντιμετωπίσει το μεγάλο οικονομικό πλήγμα που δέχτηκε και να δημιουργήσει ξανά συνθήκες πλήρους απασχόλησης.

Ο πρώτος στόχος της έρευνας αυτής είναι η μελέτη των προβλημάτων που παρουσιάστηκαν στους πρόσφυγες μετά το 1974.

Ο δεύτερος στόχος της έρευνας αυτής είναι η μελέτη της συμβολής του κράτους και της ξένης βοήθειας στην αποκατάσταση των προσφύγων καθώς και ο τρόπος με τον οποίο επιτεύχθηκε.

Η έρευνα μου στηρίχτηκε σε βιβλιογραφική ανασκόπηση καθώς και σε διαδικτυακές πηγές της κυβέρνησης και διαφόρων οργανισμών. Στην προσπάθεια μου να παρουσιάσω την πραγματική διάσταση των προβλημάτων που αντιμετώπισαν οι πρόσφυγες αλλά και την βοήθεια που δέχτηκαν, έκρινα αναγκαίο να αντλήσω πληροφορίες από άρθρα 2 εφημερίδων την περίοδο 1974-1975. Επίσης πάρθηκε συνέντευξη και από τον δήμαρχο Δερύνειας κ. Αντρέα Σιαπάνη τέως ερευνητή του γραφείου ευημερίας για θέματα προσφύγων από το 1974-1977.

Τα αποτελέσματα της έρευνας μου έδειξαν ότι η τουρκική εισβολή προκάλεσε ένα μεγάλο ανθρωπιστικό δράμα φυσικής επιβίωσης στον προσφυγικό κόσμο. Το κράτος ήταν ανέτοιμο να δεχτεί ένα τόσο μεγάλο ανθρωπιστικό πλήγμα και για τον λόγο αυτό δημιουργήθηκαν λάθη. Παρόλα αυτά ένας από τους κύριους λόγους της άμεσης αποκατάστασης των προσφύγων αποδείχτηκαν τα προσφυγικά επιδόματα που έδινε το κράτος για την κάλυψη των πρώτων αναγκών, τα σχέδια στεγαστικής πολιτικής που εισήγαγε η κυβέρνηση και τα διάφορα μέτρα που εφαρμόστηκαν για την επαναδραστηριοποίηση των εκτοπισθέντων. Εξίσου σημαντική βοήθεια δόθηκε από Έλληνες και ελληνοκύπριους της διασποράς, από ιδιωτική φιλανθρωπία, ξένα κράτη και οργανισμούς.

ABSTRACT

On July 15, 1974, the military junta in Athens organized a coup to overthrow the government of President Makarios in Cyprus. With the coup as a pretext and invoking its right as a guarantor power, Turkey invaded Cyprus on August 14th, seizing control of over 37 per cent of Cypriot territory. The consequences of the Turkish invasion on the social and economic life of the island were severe.

The tragic victims of the Turkish invasion were the 200,000 refugees who were forced to abandon their homes and properties located in the north of the island and relocate in the south, living in poor conditions for long periods and incurring psychosocial problems. In order to deal with the huge refugee problem the government of Cyprus established S.C.R.D.P (Service for the Care and Rehabilitation of Displaced Persons) to be responsible for the immediate needs of the refugees, such as food, housing, healthcare, clothing and education.

A year later the government established the Regeneration Service with the primary aim of fighting unemployment. In order to achieve this, they established various programmes aimed at encouraging refugees back into work; made redundancy for refugees illegal and encouraged the temporary employment of refugees abroad.

Aid from other countries, Greeks and Greek-Cypriots in the Diaspora and various organizations, made a significant contribution to covering the primary needs and relocation of the refugee population. Good planning, the desire of refugees to build a new life and financial aid from abroad, made it possible for Cyprus to rehabilitate the refugees, confront the huge financial crisis and create permanent jobs.

The first aim of this paper is to study the problems faced by refugees after 1974. The second aim is to study the contribution of the government and foreign aid to the rehabilitation of refugees in Cyprus, as well as the ways in which this was achieved.

My research was based on bibliographical and online research as well as government sources and various organizations. In my attempt to present the real dimensions of the problems facing the refugees, as well as the help they received, I also considered it important to get information from two newspaper articles from the period 1974-1975. I also interviewed the Mayor of Derinia, Mr Andreas Siapanis, former researcher at the Welfare Department for refugee affairs between 1974 -1977.

The results of my research show that the Turkish invasion created a huge human drama of daily survival. The state was not prepared for such a large humanitarian disaster and for this reason it made mistakes. Nevertheless, it was shown that the main reasons that refugees were able to quickly rehabilitate themselves were the refugee grants handed out by the government to cover basic needs; housing policies and schemes; and the various programmes introduced to revitalize the refugee population. The help given by Greek and Greek Cypriots in the Diaspora, philanthropy and aid from foreign governments and organizations were equally important.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Κύπρος είναι το τρίτο μεγαλύτερο νησί της Μεσογείου μετά την Σαρδηνία και τη Σικελία με έκταση 9.251 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Είναι μια πανάρχαια χώρα με 9.000 χρόνων ιστορία και πολιτισμό και παράλληλα μια νεαρή ανεξάρτητη Δημοκρατία, μόλις από το 1960. Η γεωγραφική της θέση βρίσκεται στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων, Ευρώπης, Ασίας και Αφρικής και στο σημείο συνάντησης μεγάλων πολιτισμών που καθόρισαν σε μεγάλο βαθμό την ιστορία της διαμέσου των αιώνων. Σαν αποτέλεσμα της στρατηγικής της θέσης και του φυσικού της πλούτου αντιμετώπισε πολυάριθμους κατακτητές (Μυκηναίοι Αχαιοί, Φοίνικες, Ασσύριοι, Αιγύπτιοι, Πέρσες, Πτολεμαίοι, Ρωμαίοι, Άραβες, Φράγκοι, Ενετοί, Τούρκοι Άγγλοι κ.α.). Ωστόσο κατόρθωσε να διατηρήσει ανέπαφη τη ελληνική της γλώσσα, θρησκεία ήθη και έθιμα που κληρονόμησε από τους Μυκηναίους Αχαιούς το 1400 π.χ.

Σήμερα η επιβίωση της Κύπρου κινδυνεύει από τη διαίρεση που επέβαλε ο τουρκικός στρατός όταν εισέβαλε στο νησί το 1974. Το κυπριακό πρόβλημα εξακολουθεί να παραμένει άλυτο και να θεωρείτε ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που απασχολούν συνεχώς τη διεθνή κοινότητα.

Η πτυχιακή μου εργασία ασχολείται με την αποκατάσταση των προσφύγων μετά το 1974 και την συμβολή της πρόνοιας. Στο πρώτο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας κάνω μια ιστορική αναδρομή στην καταγωγή και προέλευση των τουρκοκυπρίων στο νησί, καθώς και στις σχέσεις που είχαν ελληνοκύπριοι και τουρκοκύπριοι πριν το 1974. Θεώρησα πως είναι σημαντικό να αναφέρω την καταγωγή των τουρκοκυπρίων καθώς η μεγαλύτερη μερίδα των κυπρίων αλλά και των ξένων δεν γνωρίζουν πως στην μεγάλη τους πλειοψηφία οι τουρκοκύπριοι είναι διαφορετικής εθνολογικής σύνθεσης από τους Τούρκους και πως ελληνοκύπριοι και τουρκοκύπριοι ζούσαν αδελφικά και ειρηνικά πριν η Τουρκία αποφασίσει να καλλιεργήσει το μίσος ανάμεσα στις δύο κοινότητες.

Το δεύτερο κεφάλαιο έχει ως αντικείμενο το ιστορικό πλαίσιο των γεγονότων της τουρκικής εισβολής και τις πρώτες συνέπειες της οι οποίες επιγραμματικά ανέρχονται στην κατοχή του 36,2% του κυρίαρχου εδάφους της Κύπρου, στον εκτοπισμό 200.000 ελληνοκυπριακού πληθυσμού και σε 1619 αγνοούμενους.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναφέρω αναλυτικά την συμβολή και την προσφορά της Υπηρεσίας Μέριμνας και Αποκατάστασης Εκτοπισμένων και Παθόντων όσων αφορά την σίτιση, στέγαση, περίθαλψη και αποκατάσταση των εκτοπισμένων. Στο επόμενο κεφάλαιο αναφέρεται η οικονομική βοήθεια που δέχτηκε η Κύπρος από το εξωτερικό και ιδιαίτερα

από τους ομογενείς. Κατόπιν γίνεται αναφορά στην συμβολή της Υπηρεσίας Επαναδραστηριοποίησης και στα μέτρα που πάρθηκαν έτσι ώστε να επιτευχθεί η δραστηριοποίηση των εκτοπισμένων καθώς και η απασχόληση μερίδας προσφύγων στο εξωτερικό.

Το κεφάλαιο 6 έχει ως αντικείμενο την κοινωνική ανασυγκρότηση. Σε αυτό το κεφάλαιο προσπαθώ να προσεγγίσω τα κοινωνικά προβλήματα που δημιουργήθηκαν μετά την κατάρρευση της οικονομίας, της ευτελιστικής μεταχείρισης των κυπρίων από τους τούρκους και την αναγκαστική μετακίνηση 200.000 ελληνοκυπρίων από το βόριο τμήμα του νησιού στο νότιο.

Στο τελευταίο κεφάλαιο της εργασίας μου αναφέρω τις προσφυγές της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο κατά της Τουρκίας καθώς και στα προγράμματα στεγαστικής πολιτικής που ισχύουν για τους πρόσφυγες από το 1974 μέχρι σήμερα.

1. ΕΛΛΗΝΟΚΥΠΡΙΟΙ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΟΙ

1.1 Καταγωγή και προέλευση τουρκοκυπρίων

Οι πρώτες αναφορές τουρκοκυπρίων στο νησί εμφανίζονται το 1571 αμέσως μετά την τουρκική κατάκτηση της Κύπρου.¹ Το 1572 στάλθηκαν στην Κύπρο κατόπιν διαταγής του πασά Λαλά Μουσταφά 2.779 στρατιώτες και 1.000 γενίτσαροι με στόχο την φρούρηση της Κύπρου, εκ των οποίων ένα μέρος εξ αυτών εγκαταστάθηκαν στο νησί. Αμέσως μετά την κατάληψη της Κύπρου εξεδόθησαν σουλτανικά διατάγματα τα οποία διέταζαν την μεταφορά πληθυσμού από την Μ. Ασία στην Κύπρο, κυρίως από την περιοχή του Ικονίου και της Καισαρείας, που όμως στην μεγάλη του πλειονότητα ήταν ελληνικός.

Μερικά από αυτά τα διατάγματα μιλούν καθαρά για την μεταφορά «ραγιαδών» και «απίστων».² Χαρακτηριστικό παράδειγμα, είναι το διάταγμα της 8ης Αυγούστου του 1573 όπου ο περίφημος αρχιτέκτονας Μιράρ Σινάν απευθυνόμενος στον διοικητή Huseyin Canas, τον παρακαλεί να εξαιρεθούν από τον κατάλογο των απίστων που θα σταλούν στην Κύπρο οι χριστιανοί συγγενείς του.³ Το 1572 μεταφέρθηκαν από την Μικρά Ασία 376 οικογένειες και το 1573 432 άτομα, δηλαδή στο σύνολο υπολογίζεται 2.352 άτομα.

Το 1581 τα σουλτανικά διατάγματα του εποικισμού της Κύπρου έπαυσαν, μα ο αριθμός των Τούρκων αύξανε δεκαετηρίδα με δεκαετηρίδα. Ο λόγος αυτής της αύξησης αποτελεί η εμφάνιση του λινοβαμβακισμού.⁴

Οι λινοβάμβακοι ήταν ελληνοκύπριοι που με την τουρκική κατάκτηση της Κύπρου, βρέθηκαν σε μεγάλη εξαθλίωση και εξισλαμίσθηκαν. Την περίοδο αυτή η ζωή και η περιουσία των ελληνοκυπρίων βρισκόταν στο έλεος των Τούρκων. Για να δικαιούνται να εκτελούν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα έπρεπε να πληρώνουν φόρο κατά κεφαλή, το

¹Η Οθωμανική διακυβέρνηση κράτησε μέχρι το 1878, όταν ο φόβος για επίθεση από τη Ρωσία οδήγησε σε συμφωνία μεταξύ Βρετανίας και Τουρκίας, που διαλάμβανε και παραχώρηση της Κύπρου στη Βρετανία, με αντάλλαγμα την παροχή βοήθειας από τη Βρετανία στην Τουρκία σε περίπτωση Ρωσικής επίθεσης εναντίον παραμεθορίων τουρκικών επαρχιών βλ Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών, *Κύπρος*, Γ.Τ.Π, Λευκωσία 2000

²Αυτή είναι η τακτική των Τούρκων από τότε μέχρι σήμερα να μεταφέρουν στην Κύπρο μη τουρκοκυπρίους πληθυσμούς. Σήμερα μεταφέρουν Λάζους, Κούρδους και Ιρακινούς. βλ. Κ. Χατζηγιωάννου, *Η καταγωγή των τουρκοκυπρίων και το κυπριακό*, Επιφανείου, Λευκωσία 1997²

³Ο Μιράρ Σινάν ήταν σημαντικός Οθωμανός αρχιτέκτονας, ελληνικής καταγωγής που στα πλαίσια του παιδομαζώματος προικισμένων χριστιανών βρέθηκε στην Κωνσταντινούπολη. Ποτέ δεν είχε ξεχάσει την ελληνική του καταγωγή και ισχυρώς καθώς ήταν πέτυχε την απαλλαγή των συγγενών του από τις ταλαιπωρίες του ξεριζωμού. Βλ. Κ. Χατζηγιωάννου, *Η καταγωγή*, όπ., σ. 3

⁴Οι Λινοπάμπακοι δεν είναι αίρεση αποκλειστική της Κύπρου. Στα άλλα μέρη της Τουρκικής αυτοκρατορίας φέρουν την ονομασία κρυπτοχριστιανοί. Στην Κύπρο ελεγκράτησε αυτή η σκωπτική ονομασία «λινοπάμπακοι» που σημαίνει πως ήταν σαν το πανί που έχει ίσια και ανάποδη. Η ίσια του ήταν λινή-χριστιανική και η ανάποδη τους ήταν βαμβακερή-τούρκικη) βλ. . Κ. Χατζηγιωάννου, *Η καταγωγή*, όπ., σ. 3

λεγόμενο χαράτσι. Στα χρόνια αυτά οι Τούρκοι είχαν όλα τα προνόμια και οι «άπιστοι» όλες τις υποχρεώσεις. Κατά την διάρκεια της τουρκικής τυραννίας υπήρχαν μερικοί Έλληνες που έγιναν κατ' ευθείαν Μωαμεθανοί, χωρίς να περάσουν από το ενδιάμεσο στάδιο του λινόβαμβακισμού. Έτσι κατά το έτος 1825 αναγράφονται στους αναλυτικούς πίνακες της αρχιεπισκοπής 28 φορολογικές απαλλαγές χριστιανών ραγιάδων από τον φόρο του χαρατσιού με την σημείωση δίπλα «τούρκεψαν». Αυτοί οι εξωμότες αντιπροσωπεύουν οικογένειες και επομένως υπολογίζονται κατά μέσο όρο 140 άτομα περίπου. Κατά την διάρκεια της αγγλικής κατοχής της Κύπρου αρκετοί λινόβάμβακοι επέστρεψαν στον χριστιανισμό και έτσι από 31,5% των τούρκων που είχε η Κύπρος το 1841 σήμερα αποτελούν το 18% όπου αρκετοί απ' αυτούς εξακολουθούν να βρίσκονται στο στάδιο του λινόβαμβακισμού.

Πέραν από τα διάφορα ιστορικά στοιχεία και μαρτυρίες που υπάρχουν, ενισχυτικές αποδείξεις της ελληνικής καταγωγής των τουρκοκυπρίων αποτελούν τα γλωσσολογικά και λαογραφικά δεδομένα. «Γενικός κανόνας στην γλωσσολογία είναι ότι ο κατακτητής δανείζει την γλώσσα του στον κατακτημένο και όχι το αντίθετο». Επομένως οι Τούρκοι, που μιλούσαν και μιλούν μονάχα την ελληνική γλώσσα πρέπει να είναι ελληνικής καταγωγής.⁵

Από λαογραφικής απόψεως οι τουρκοκύπριοι έχουν μερικά χριστιανικής καταγωγής έθιμα, που τόσο βαθιά ήταν ριζωμένα μέσα τους που ακόμα και όταν ασπάστηκαν τον ισλαμισμό τους ήταν αδύνατο να τα αποβάλουν π.χ. στα μικτά χωριά οι Τούρκοι έδιναν στους χριστιανούς ελιά την Κυριακή των Βαΐων, να την πάρουν στην εκκλησία να ευλογηθεί για σαράντα μέρες και την γιορτή της Αναλήψεως να τους την παραδώσουν πίσω για να καπνίσουν τα σπίτια τους. Άλλη ένδειξη είναι ότι πήγαιναν σε πολλά προσκυνήματα των ελληνοκυπρίων όπως στον Απ. Ανδρέα όπου έπαιρναν τάματα και λαμπάδες.

Οι Τουρκοκύπριοι κατά την μεγάλη τους πλειοψηφία είναι σαρξ εκ της σαρκός του ελληνικού κυπριακού λαού και ήταν διατεθειμένη να περνούν αδελφικά μαζί με τους ελληνοκύπριους, αν η Τουρκία που τους υιοθέτησε δεν κατάστρωνε σχέδιο να τους εκτουρκέψει.⁶

⁵ Κ. Χατζηιωάννου, Η καταγωγή, όπ., σ. 3

⁶ Κ. Χατζηιωάννου, Η καταγωγή, όπ., σ. 3

1.2 Σχέσεις ελληνοκυπρίων και τουρκοκυπρίων από το 1960 μέχρι το 1974

Μέχρι το 1960 πολλοί τουρκοκύπριοι εξακολουθούσαν να μιλούν τα ελληνικά, να τηρούν τα ελληνικά έθιμα να αγνοούν την τούρκικη γλώσσα και να συνεργάζονται στενά με τους ελληνοκύπριους.

Το 1960 η Κυπριακή Δημοκρατία ανακηρύχθηκε ανεξάρτητο και κυρίαρχο κράτος με διάταγμα της βασίλισσας της Αγγλίας στις 16 Αυγούστου 1960. Η Κύπρος υπαγόταν στη νομοθετική εξουσία του αγγλικού κοινοβουλίου, το οποίο είχε δικαίωμα να νομοθετεί για λογαριασμό της. Το σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας υπογράφηκε στις 16 Αυγούστου από την Αγγλία, Ελλάδα, Τουρκία (εγγυήτριες δυνάμεις), τουρκοκυπριακή και ελληνοκυπριακή κοινότητα.

Η εφαρμογή του συντάγματος μέσα στα τρία πρώτα χρόνια, δημιούργησε δυσκολίες και προβλήματα. Όλο το σύνταγμα, το οποίο διαπνεόταν από διαχωριστικά στοιχεία μεταξύ των δύο κοινοτήτων, συνεχώς υπονόμει την καλή γειτονία και προωθούσε πνεύμα ανταγωνιστικό με μονομερές εθνικό συμφέρον από κάθε κοινότητα. Τα κυριότερα διαχωριστικά στοιχεία ήταν:

- η διατήρηση του δυαδικού συστήματος στη δικαιοσύνη. Το ανώτατο δικαστήριο απαρτιζόταν από δύο έλληνες, έναν τούρκο και έναν τρίτο πρόεδρο δικαστή μη κύπριο ο οποίος διέθετε δύο ψήφους και δημιουργούσε τεράστια διοικητικά προβλήματα, καταστρεπτικά για την ομαλή λειτουργία του κράτους.
- το 30% της δημόσιας υπηρεσίας και το 40% του κυπριακού στρατού ανήκαν στο ενεργητικό της τουρκοκυπριακής κοινότητας.
- ο πρόεδρος της Δημοκρατίας ήταν υποχρεωτικά ελληνοκύπριος και αντιπρόεδρος υποχρεωτικά τουρκοκύπριος που εκλεγόταν από χωριστούς κοινοτικούς καταλόγους. Ο αντιπρόεδρος είχε το δικαίωμα αρνησικυρίας πάνω σε θέματα εξωτερικής πολιτικής, διάθρωσης των ενόπλων δυνάμεων, εσωτερικής ασφάλειας και άμυνας.
- από τα πενήντα μέλη της βουλής τριάντα πέντε ήταν έλληνες και δεκαπέντε τουρκοκύπριοι.

Έτσι η ισχύς του άρθρου 78 παραγρ.2 το οποίο απαιτούσε ξεχωριστή πλειοψηφία των ελληνοκυπρίων και τουρκοκυπρίων μελών της βουλής των αντιπροσώπων για νόμους μεγάλης σπουδαιότητας είχε σαν αποτέλεσμα τη χρησιμοποίηση εκβιασμού από την τουρκοκυπριακή πλευρά κατά της κυβέρνησης αφού θεωρητικά οκτώ αρνητικοί ψήφοι τούρκων βουλευτών μπορούσαν να απορρίψουν ένα νόμο σχέδιο. Με άλλα λόγια η

τουρκοκυπριακή μειονότητα απέκτησε υπερμεγέθη σε σχέση με την αριθμητική της δύναμη, δικαιώματα που είχαν σαν αποτέλεσμα την παρέμβαση της κρατικής μηχανής με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν οξύτατα προβλήματα.

Υπήρχε μια προσπάθεια λύσης της συνταγματικής αυτής κρίσης το 1963 από το πρόεδρο Μακάριο υποβάλλοντας προτάσεις αναθεώρησης μερικών άρθρων του συντάγματος στον αντιπρόεδρο Φ. Κιουτσούκ με σκοπό να τακτοποιηθούν ορισμένες δυσκολίες για την ομαλή λειτουργία του κράτους και ανάπτυξης της χώρας. Σκοπός του Μακαρίου δεν ήταν να εφαρμόσει μονομερώς τις αποφάσεις του αλλά να φέρει τους τουρκοκύπριους σε διαπραγμάτευση.

Η τουρκική πλευρά το Δεκέμβριο του 1963 απέρριψε τις προτάσεις του Μακαρίου με το επιχείρημα ότι η μονομερής αναθεώρηση του συντάγματος ισοδυναμεί με ανατροπή του πολιτικού καθεστώτος στην Κύπρο και δίνει το δικαίωμα στην Τουρκία να επέμβει.

Οι εξελίξεις αυτές είχαν ως αποτέλεσμα την επιδείνωση της πολιτικής κατάστασης στο νησί. Αμέσως μετά ξέσπασαν διαδηλώσεις στην τουρκοκυπριακή συνοικία της Λευκωσίας και μικρόσυγκρούσεις οι οποίες στη συνέχεια γενικεύτηκαν. Οι τουρκοκύπριοι δημιούργησαν θυλάκους στα Κόκακινα, στη Μανσούρα και αλλού διώχνοντας παράλληλα τους ελληνοκύπριους από τα χωριά όπου ήταν περισσότεροι. Οι ελληνοκυπριακές ομάδες χτύπησαν τις τουρκοκυπριακές συνοικίες μέσα στα τείχη της Λευκωσίας, την Ομορφίτα κτλ. Το απόγευμα των Χριστουγέννων η ΤΟΥΡ.ΔΥ.Κ βγήκε από το στρατόπεδο της και δημιούργησε τον πρώτο μεγάλο θύλακα ανάμεσα στις τουρκοκυπριακές συνοικίες της Λευκωσίας.⁷ Την επόμενη μέρα αεροπλάνα παραβίασαν τον εναέριο χώρο την Κύπρο και πολεμικά πλοία βρισκόνταν στα νερά την Κερύνειας.

Η σύγκρουση των δύο κοινοτήτων έγινε με αφορμή την έκρηξη μιας βόμβας στο άγαλμα ενός αγωνιστή της Ε.Ο.Κ.Α (εθνική οργάνωση κυπρίων αγωνιστών) και λίγες μέρες αργότερα (20/12/63) με την συμπλοκή της κυπριακής αστυνομίας με μια ομάδα τουρκοκύπριων στην οδό Ερμού της Λευκωσίας σύνορο ανάμεσα στην ελληνική και τούρκικη συνοικία.

Τα επεισόδια αυτά δημιούργησαν μια νέα πολιτική κατάσταση στην Κύπρο με τον διαχωρισμό των δύο κοινοτήτων, την καθιέρωση δηλ. της πράσινης γραμμής στην Λευκωσία και την γενική δυσαρμονία ανάμεσα στις δύο κοινότητες. Οι τουρκοκύπριοι υποστήριζαν ότι δεν μπορούσαν να ζήσουν με τους ελληνοκύπριους ενώ αντίθετα η

⁷ΤΟΥΡ.ΔΥ.Κ: Τουρκική Δύναμη Κύπρου αντίστοιχη με την ΕΛΔΥΚ: Ελληνική Δύναμη Κύπρου

ελληνοκυπριακή πλευρά κατηγορούσε την τουρκοκυπριακή ηγεσία ότι σκόπιμα προωθεί την διχοτόμηση. Η αρνητική στάση της Άγκυρας καθόρισε τη στάση των τουρκοκυπρίων. Ο Ντενκτάς και η φασιστική Τ.Μ.Τ προσπαθούσαν να διαμορφώσουν μια εθνικιστική συνείδηση των τουρκοκυπρίων με στόχο την καλλιέργεια μίσους ανάμεσα στις δύο κοινότητες.⁸ Μεγάλο μέρος των ευθυνών έχει και μερίδα ελληνοκυπρίων που δεν αποδέχτηκε ποτέ την τουρκοκυπριακή κοινότητα ως αναπόσπαστο κομμάτι της Κύπρου.

Παρά τις κατηγορίες του Ντενκτάς για προδοσία, όσων δεν υποστήριζαν τις θέσεις του και παρά τις εθνικιστικές διαθέσεις μερίδας ελληνοκυπρίων, υπήρχαν εργάτες και διανοούμενοι και από τις δύο πλευρές, που επιδίωκαν την συμφύλιωση. Υπήρξαν πολλοί τέτοιοι αγωνιστές που πλήρωσαν με την ζωή τους την αφοσίωση τους στην προσέγγιση των δύο κοινοτήτων, ιδιαίτερα τουρκοκύπριοι. Μέσα στο γκέτο που ήταν κλεισμένοι γίνονταν εύκολα θύματα των σωβινιστών της πλευράς τους και δολοφονούνταν ανεμπόδιστα.

Πολλά τα παραδείγματα αυτής της αγάπης ανάμεσα σε τουρκοκύπριους και ελληνοκύπριους, το γνωστότερο από όλα είναι η περίπτωση του Μισιαούλη (ελληνοκύπριου) και Καβάζογλου (τουρκοκύπριου) όπου δολοφονήθηκαν από την Τ.Μ.Τ την ώρα που θα πήγαιναν να συναντήσουν κοινούς τους φίλους.

Η έκρυθμη κατάσταση αυτών των ημερών είχε ως αποτέλεσμα να παραμείνουν στο κυβερνητικό μηχανισμό μόνο ελληνοκύπριοι ενώ όλοι οι τουρκοκύπριοι δημόσιοι υπάλληλοι, ο αντιπρόεδρος Κιουτσούκ, οι τούρκοι υπουργοί και βουλευτές παρέμειναν στον τούρκικο τομέα της Λευκωσίας ιδρύοντας δική τους « γενική επιτροπή» κάτω από την ηγεσία του αντιπροέδρου τους.

Μετά την εκδήλωση της ανταρσίας η τουρκοκυπριακή ηγεσία προχώρησε ένα ακόμα βήμα προς την διχοτόμηση. Για τους ελληνοκύπριους ήταν απαγορευμένη και επικίνδυνη η είσοδος στις περιοχές που ελέγχονταν από τους τουρκοκύπριους εξτρεμιστές. Ένας αριθμός τουρκοκύπριων χωρικών αρνιόταν να εγκαταλείψει τα χωριά και τις περιουσίες τους ενώ αρκετοί άλλοι συνέχισαν να εργάζονται με ελληνοκύπριους σε διάφορους τομείς. Αυτή την εποχή δημιουργήθηκε επίσης σοβαρή κρίση μέσα στην τουρκοκυπριακή

⁸ Τ.Μ.Τ: Το 1957 ιδρύθηκε στην Κύπρο η τουρκική αντιστασιακή οργάνωση Τ.Μ.Τ από τον Ραούφ Ντενκτάς, Μουσταφά Κεμάλ Τανρίσεβντι και τον Μπαρχάν Ναλμπάντογλου. Αρχηγός της Τ.Μ.Τ στην Κύπρο ήταν ο αντισυνταγματάρχης Ριζά Βουρουσκάν ο οποίος ανέλαβε να εφαρμόσει το "Σχέδιο επανάκτησης της Κύπρου" και για τον σκοπό αυτό το 1958 άρχισε η συστηματική αποστολή οπλισμού από το Ανεμούρι στο χωριό Κόκκινα της Πάφου. Βλ. Πολίτης online, (2003), *Φάκελοι. Η ίδρυση και ο ρόλος της ΤΜΤ*, διαθέσιμο σε: www.politis-news.com/cgi-bin/hweb?-A=178&-V=fakeioarticles, (Ημερομηνία επίσκεψης: 2008, 17 Δεκεμβρίου)

κοινότητα, όταν αρκετά μέλη της διαφώνησαν ανοικτά με την επαναστατική ηγεσία και πήραν το μέρος των ελληνοκυπρίων.

Μετά την κρίση στο τέλος του 1967 άρχισε ο διακοινοτικός διάλογος(1968) με εκπρόσωπους της ελληνοκυπριακής πλευράς τον Γλαύκο Κληρίδη και της τουρκοκυπριακής πλευράς τον Ραούφ Ντεκτάς. Ο διάλογος πέρασε από διάφορα στάδια χωρίς κανένα αποτέλεσμα. Η εμφύλια διαμάχη των ελληνοκυπρίων που άρχισε από το 1970 ευνοούσε τα σχέδια της Τουρκίας η οποία παρέμενε συνεχώς σε στάση αναμονής.

Το πραξικόπημα κατά του κύπριου προέδρου Αρχιεπίσκοπου Μακαρίου που έγινε στις 15 Ιουλίου του 1974 που προκάλεσε η στρατιωτική χούντα των Αθηνών ήταν για την Τουρκία «χρυσή ευκαιρία», μια ευκαιρία που άλλαξε ριζικά τα πράγματα για όλους τους κυπρίους.

2. ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΕΙΣΒΟΛΗ

2.1 Το ιστορικό πλαίσιο των γεγονότων της τουρκικής εισβολής

Στις 15 Ιουλίου 1974, η στρατιωτική χούντα των Αθηνών που κυβερνούσε στην Ελλάδα οργάνωσε πραξικόπημα για την ανατροπή του προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας Αρχιεπισκόπου Μακαρίου και χρησιμοποίησε για τον σκοπό αυτό τις στρατιωτικές δυνάμεις του νησιού που αποτελούνταν από Έλληνες και ελληνοκύπριους αξιωματικούς. Ο πρόεδρος Μακάριος κατόρθωσε να διαφύγει στο εξωτερικό όπου συνέχισε τους αγώνες του για τα κυπριακά δίκαια.

Η Τουρκία με πρόφαση το πραξικόπημα και επικαλούμενη το δικαίωμα της ως εγγυήτριας δύναμης εισέβαλε στην Κύπρο στις 20 Ιουλίου με αποβατικό στόλο και αεροπορία και μέχρι τις 23 Ιουλίου, που επιτεύχθηκε κατάπαυση του πυρός, κατόρθωσε να εγκαταστήσει προγεφύρωμα στα βόρεια, στην περιοχή της Κερύνειας. Από το προγεφύρωμα άρχισαν να εισρέουν υλικό και άντρες και στις 14 Αυγούστου οι τουρκικές δυνάμεις εισβολής εξαπέλυσαν νέα επίθεση με αποτέλεσμα να θέσουν τελικά κάτω από τον έλεγχο τους το 37% περίπου του κυπριακού εδάφους.

Η Άγκυρα προσπάθησε να παρουσιάσει την εισβολή σαν ειρηνευτική επιχείρηση που αποσκοπούσε στη αποκατάσταση της συνταγματικής τάξης που είχε παραβιαστεί με το πραξικόπημα και προστασίας των τουρκοκυπρίων. Εντούτοις και μετά την «αποκατάσταση της συνταγματικής τάξης» και την επιστροφή του Μακαρίου το Δεκέμβρη του 1974, τα τουρκικά στρατεύματα παρέμειναν και προωθούσαν τα σχέδια της Τουρκίας, για εποίκισμό της Κύπρου σαν πρώτο βήμα προς την προσάρτηση. Με την βία (φόνους εν ψυχρώ, βιασμούς, επιθέσεις, βασανιστήρια) διακόσιες χιλιάδες ελληνοκύπριοι, 40% του ολικού ελληνικού πληθυσμού του νησιού, εξαναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους στην κατεχόμενη περιοχή και να γίνουν πρόσφυγες στην ίδια τους την πατρίδα. Οι λίγες χιλιάδες ελληνοκύπριοι που παρέμειναν στα σπίτια τους και μετά την κατοχή, εξαναγκάστηκαν να τα εγκαταλείψουν σταδιακά, με διάφορες καταπέσεις, εκβιασμούς και άλλες ενέργειες. Από τους 20.000 περίπου που είχαν μείνει αρχικά, μόνο μερικές εκατοντάδες παραμένουν σήμερα στα σπίτια τους στο βόρειο τμήμα του νησιού, κυρίως στην περιοχή της Καρπασίας.

Οι προσπάθειες της Ελληνοκυπριακής πλευράς για εξεύρεση λύσης μέσω διαπραγματεύσεων προσέκρουαν πάντα στην τουρκική αδιαλλαξία. Στις 13 Φεβρουαρίου 1975 ο Ντεκτάς προχώρησε ένα βήμα προς την διχοτόμηση της Κύπρου ανακηρύσσοντας

την κατεχόμενη περιοχή ως «τουρκική ομόσπονδη πολιτεία της Κύπρου». Ο τουρκοκύπριος ηγέτης έδωσε σαφή ένδειξη της πρόθεσης του να εδραιώσει τα τετελεσμένα γεγονότα, παρά να αναζητήσει μια λύση, όταν τον Ιούλιο του 1982 αποφάσισε να δώσει στους τουρκοκύπριους και στους έποικους από την Ανατολία «τίτλους ιδιοκτησίας» των ελληνοκυπριακών περιουσιών. Επιπρόσθετα το κατοχικό καθεστώς δημιούργησε «Υπουργεία» και «Υπηρεσίες» άρχισε να εκδίδει «ταξιδιωτικά έγγραφα» και καθιέρωσε την «τουρκική λίρα» ως νόμισμα στην κατεχόμενη περιοχή.

Στην Κύπρο η Τουρκία διοχετεύει οργανωμένα μέσο των κατεχομένων, και με τη συνεργασία δικτύου ελληνοκυπρίων, σωρεία λαθρομεταναστών στις ελεύθερες περιοχές. Εμπλεκόμενοι στον εποικισμό είναι και ασυνείδητοι δικηγόροι, οι οποίοι τους προτρέπουν να κάνουν αιτήσεις πολιτικού ασύλου. Οι λαθρομετανάστες αυτοί έρχονται μέσω Τουρκίας με στόχο τον εποικισμό της ελεύθερης περιοχής της Κύπρου και είναι όλοι μουσουλμάνοι. Ήδη σήμερα υπάρχουν άνω των 200.000 ή κατά τους τ/κ γύρω στις 400.000 Τούρκων εποίκων στα κατεχόμενα και κάπου 160.000 νόμιμων και παράνομων στις ελεύθερες περιοχές.⁹

Προχώρησε ακόμα και με την ίδρυση της «Κεντρικής Τράπεζας» σαν επιπρόσθετο βήμα για τη σταθερή εφαρμογή της πολιτικής της Άγκυρας να προσαρτήσει το κατεχόμενο τμήμα του νησιού στην Τουρκία. Και ενώ ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών ανέπτυξε νέα πρωτοβουλία για να αρχίσουν ουσιαστικές συνομιλίες για μια δίκαιη λύση του κυπριακού ο Ντεκτάς ανακήρυξε στις 15 Νοεμβρίου 1983 τη λεγόμενη «Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου» Το συμβούλιο ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών καταδίκασε ως νομικά άκυρη την ανακήρυξη του ψευδοκράτους και κάλεσε όλες τις χώρες να μην το αναγνωρίσουν.

Σήμερα, 34 χρόνια μετά τον πόλεμο, έχοντας την σιωπηρή ανοχή της Βρετανικής και της Αμερικανικής κυβέρνησης, οι κατοχικές αρχές παραμένουν αδιάλλακτες στις αρχικές τους θέσεις.¹⁰

⁹ Κίνηση για την σωτηρία της Κύπρου, *Η Τουρκία εποικίζει την Κύπρο. Ο κίνδυνος δημογραφικής ανατροπής*, ΚΣΚ, Λευκωσία 2008

¹⁰ Γ.Τ.Π, Κύπρος, όπ., σ. 3

2.2 Οι πρώτες συνέπειες της τουρκικής εισβολής

Οι συνέπειες της εισβολής και της στρατιωτικής δράσης που ακολούθησε η Τουρκία είναι οδυνηρές. Οι κατακτητές κατέλαβαν με την βία των όπλων το 36.2% του κυρίαρχου εδάφους της Κύπρου, το οποίο αντιπροσώπευε το 70% των πλουτοπαραγωγικών πόρων του νησιού, το 65% των ξενοδοχειακών και τουριστικών καταλυμάτων, το 87% των υπό τότε ανέγερση ξενοδοχειακών μονάδων, το 40% των σχολικών κτιρίων, το 56% της εξόρυξης μετάλλων, το 41% των κτηνοτροφικών μονάδων, το 40% των αγροτικών προϊόντων προς εξαγωγή, το 46% της βιομηχανικής παραγωγής και το 20% των κρατικών δασικών περιοχών που καταστράφηκαν.¹¹

Πέραν από τις οικονομικές συνέπειες της καταστροφής υπάρχει και το ανθρώπινο δράμα που είναι το σημαντικότερο και το οποίο ανέρχεται σε 200.000 πρόσφυγες (40% ολόκληρου του ελληνοκυπριακού πληθυσμού) οι οποίοι αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν την γη τους, τις περιουσίες τους και τις ασχολίες τους και να συγκεντρώνονται σε αντίσκηνα και πρόχειρα καταλύματα, ζώντας κάτω από φριχτές συνθήκες, υποσιτιζόμενοι και αντιμετωπίζοντας σοβαρά προβλήματα φυσικής επιβίωσης.

Είκοσι χιλιάδες ελληνοκύπριοι είχαν βρεθεί εγκλωβισμένοι στα χωριά τους, που είχαν καταληφθεί από τις κατοχικές δυνάμεις. Οι άνθρωποι αυτοί ζούσαν κάτω από συνθήκες τρόμου και απομόνωσης αφού χρησιμοποιήθηκαν εναντίον τους σκληρά καταπιεστικά μέτρα (κακοποίησης, απειλές, εξευτελιστική μεταχείριση, περιοριστικά μέτρα στην ελεύθερη διακίνηση τους εντός των κατεχομένων, ανυπέρβλητα προβλήματα στην απασχόληση, εκπαίδευση και ιατρική τους περίθαλψη).

Το πρόβλημα των αγνοουμένων κρατά σε διαρκή συγκίνηση και αναστάτωση χιλιάδες οικογένειες που έχουν συγγενείς και η τύχη τους αγνοείται μέχρι σήμερα. Χίλιοι εξακόσιοι δέκα εννέα (1619) ελληνοκύπριοι έχουν καταγραφεί ως αγνοούμενοι σαν συνέπεια της Τουρκικής στρατιωτικής απόβασης και επίθεσης εναντίων της Κύπρου την 20η Ιουλίου 1974. Ο αριθμός των αγνοουμένων έχει μειωθεί σήμερα στους 1588 μετά την ανεύρεση λειψάνων και χρησιμοποιώντας την μέθοδο συνταύτισης γονιδίων. Οι 1619 αγνοούμενοι κατανέμονται ως εξής:

- 613 αγνοούμενοι είναι πολίτες χωρίς στρατιωτική ιδιότητα συμπεριλαμβανομένων 116 γυναικών.

¹¹ Γ.Τ.Π, Κύπρος, όπ., σ. 3

- 484 αγνοούμενοι υπηρετούσαν τότε στην Εθνική Φρουρά είτε σαν κληρωτοί είτε σαν μόνιμοι αξιωματικοί
- 522 αγνοούμενοι είναι έφεδροι Αξιωματικοί και οπλίτες της Εθνικής Φρουράς οι οποίοι επιστρατεύθηκαν για να αντιμετωπίσουν την τουρκική εισβολή.¹²

¹² Π. Σ. Γεωργίου, *Η μάχη της Κύπρου. Ιούλιος-Αύγουστος 1974. Η ανατομία της τραγωδίας*, Βλάσση, Αθήνα 1999³

3. Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ

Το στεγαστικό πρόβλημα που δημιουργήθηκε αμέσως μετά την δεύτερη φάση των πολεμικών επιχειρήσεων ήταν τρομαχτικό, αφού μέσα σε τρεις μέρες ο αριθμός των προσφύγων είχε φτάσει τις διακόσιες χιλιάδες και επειδή τα σχολεία, οι εκκλησίες, τα δημόσια κτίρια αλλά και τα παραπήγματα, οι αποθήκες και γενικά κάθε στεγαστικός χώρος ήταν υπερπλήρης, αρκετές χιλιάδες εκτοπισμένοι, κάθε ηλικίας, αναγκάστηκαν να καταφύγουν κάτω από τα δέντρα. Το θέαμα ήταν τραγικό και απαιτούσε κατεπείγουσες λύσεις. Το μέγεθος και η έκταση του προβλήματος ήταν τέτοια που δεν μπορούσαν να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά, παρά τις προσπάθειες που έκαναν τα διάφορα τμήματα κοινωνικών υπηρεσιών, και για τον λόγο αυτό χρειαζόταν μια πιο δραστική λύση.

Έτσι στις 18 Αυγούστου του 1974 το Υπουργικό Συμβούλιο μετά από εισήγηση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αποφάσισε την ίδρυση της Υπηρεσίας Μεριμνης, που θα ρύθμιζε την λειτουργία της, άμεσα υπόλογο στον πρόεδρο της Δημοκρατίας, για να αναλάβει το έργο από το τμήμα κοινωνικών υπηρεσιών. Λίγες βδομάδες αργότερα στις 20 Σεπτεμβρίου η υπηρεσία υπέβαλε στο Υπουργικό Συμβούλιο το οποίο ενέκρινε ένα ολοκληρωμένο «σχέδιο βοήθειας προς τους εκτοπισθέντες» το οποίο περιλάμβανε τροφή, οικονομική βοήθεια, στέγαση, ιατρική περίθαλψη, ρουχισμό και μόρφωση.

Τον Μάρτιο του 1975, η Υπηρεσία διεύρυνε τις αρμοδιότητες της για να συμπεριλάβει τέτοιες δραστηριότητες όπως (α) παιδικούς σταθμούς, (β) κέντρα νεότητας, (γ) γηροκομεία και (δ) σχέδια εντατικής απασχόλησης εργατικού δυναμικού.

Τρίτη και τελική φάση στην ανάπτυξη της Υπηρεσία σημειώθηκε στο μέσο του 1975, όταν το Υπουργικό Συμβούλιο, κάτω από το φως των εμπειριών των τελευταίων έξι μηνών, αποφάσισε να την εντάξει στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μαζί με τις υπόλοιπες υπηρεσίες του. Σύμφωνα με τη νέα τούτη διευθέτηση, η Υπηρεσία κατέστη υπεύθυνη για θέματα στέγασης και για τη διανομή όλης της βοήθειας σε είδος. Η βοήθεια δίδεται με βάση τις κοινωνικές έρευνες που διεξάγονται από το τμήμα κοινωνικών υπηρεσιών¹³

Η Υπηρεσία Μεριμνης δημιούργησε συνολικά 23 καταυλισμούς στους οποίους στεγάστηκαν αρχικά περισσότερα από 20 χιλιάδες άτομα, κάθε ηλικίας. Σε οικογένειες

¹³ Μ. Σπαρσής, *Ο Απίλας στην Κύπρο*, χ.εκδ., Κύπρος, χ.χ

γεωργοκτηνοτρόφων, που αριθμούσαν 3.500 άτομα, είχαν δοθεί αντίσκηνα για να στηθούν πλησίον των γεωργοκτηνοτροφικών περιοχών, όπου από νωρίς είχαν αρχίσει να δραστηριοποιούνται. Δεκάδες εκτοπισμένοι είχαν εγκατασταθεί προσωρινά σε σχολικές αίθουσες, με αποτέλεσμα να ήταν αδύνατη η ομαλή λειτουργία της σχολικής χρονιάς αφού η κυβέρνηση αδυνατούσε τον μήνα Σεπτέμβριο να μετακινήσει τον πληθυσμό αυτό και να τον στεγάσει σε άλλο μέρος και ως εκ τούτου οι εκπαιδευτικοί ασχολούνταν με θέματα περίθαλψης των προσφύγων και άλλων ανθρωπιστικών έργων.¹⁴ Για τον λόγο αυτό η σχολική χρονιά άρχισε στα μέσα του μήνα Ιανουαρίου, με τους πρόσφυγες να εγκαταλείπουν τις σχολικές αίθουσες με δυσφορία αφού γνώριζαν ότι η ζωή στα τσαντρία είναι δυσκολότερη.

Για τους εκτοπισμένους που ήταν αναγκασμένοι να ζήσουν τον πρώτο χρόνο μέσα σε αντίσκηνα οι χειμερινοί μήνες ήταν ιδιαίτερα δύσκολοι. Τα αντίσκηνα είχαν στηθεί πρόχειρα πάνω στο χώμα, χωρίς βάσεις από μετόν αρμέ, έτσι ώστε να προφυλάσσονται από την βροχόπτωση. Με την πρώτη βροχή τα πάντα στους καταυλισμούς έγιναν λάσπες και λίμνες.¹⁵ Για να αντιμετωπιστεί προσωρινά η κατάσταση, η Υ.Μ.Α.Π.Ε φρόντισε να επισκεφτούν τους καταυλισμούς ειδικά συνεργεία, εφοδιασμένα με κινητές ραπτομηχανές και στεγανοποιητικά υλικά, για να επιδιορθώσουν τα φθαρμένα αντίσκηνα, ώστε να είναι ανθεκτικά στις βροχοπτώσεις¹⁶. Επίσης συνεργεία πήγαν στους καταυλισμούς και με την βοήθεια των προσφύγων έκαναν αυλάκια γύρω- γύρω από τα αντίσκηνα, και έβαλαν πατώματα από μαρμαρίνες στα αντίσκηνα.

Είναι φανερό βέβαια ότι οι προσφυγικοί καταυλισμοί δεν είναι δυνατόν να δώσουν μια ικανοποιητική λύση στο προσφυγικό πρόβλημα. Η κυβέρνηση σε συνεργασία με την Υ.Μ.Α.Π.Ε αφού μελέτησε σοβαρά εναλλακτικές λύσεις, αποφάσισε να υιοθετήσει ένα σχέδιο που παρ' όλο ότι δεν ήταν το φθηνότερο θα μπορούσε να προσφέρει τα περισσότερα πλεονεκτήματα. Η λύση ήταν μικρές αυτοτελείς οικιακές μονάδες συνεχόμενων σπιτιών σε διάφορες πόλεις και χωριά.

Οι κατοικίες θα περιλάμβαναν τρία ή τέσσερα υπνοδωμάτια, κουζίνα, αποχωρητήριο και μπάνιο, κτισμένες κατά 2 μέχρι 10 συνεχόμενες οικιακές μονάδες με πιθανότητα επέκτασής τους. Τα πλεονεκτήματα τέτοιου σχεδίου κατασκευής είναι πολλά:

¹⁴ Ανώνυμος «Θα καθυστερήσει η επαναλειτουργία των σχολείων», *Φιλελεύθερος*, 6019 (1974)

¹⁵ Ανώνυμος, «Λάσπες και λίμνες εις καταυλισμούς», *Φιλελεύθερος*, 6062 (1974)

¹⁶ Π. Μυρτιώτης, Ο Άθλος. *Πως έγινε κατορθωτό στην Κύπρο του 1974 να κρατηθούν στη ζωή 200.000 πρόσφυγες*, Κέντρο Ελληνισμού ίδρυμα Δαμιανού, Κύπρος 2006

- Προσφέρει σημαντική βελτίωση στις συνθήκες διαβίωσης και αμβλύνει τα κοινωνικά και προσωπικά προβλήματα που πηγάζουν από την ομαδική συμβίωση πολλών ατόμων στο ίδιο μέρος.
- Επιτρέπει ελαστικότητα στην τοποθέτηση των οικιστικών μονάδων (μπορούν να κτιστούν εκεί που είναι η κοινότητα και υπάρχει οικονομική υποδομή, σχολεία, δρόμοι, νοσοκομεία και ευκαιρίες για εργασία
- Επιτρέπει σε προγράμματα και υπηρεσίες που ήδη υπάρχουν ή προγραμματίζονται μέσα στους καταυλισμούς όπως παιδικοί σταθμοί ή τα εργαστήρια χειροτεχνίας να εξακολουθήσουν να λειτουργούν με μόνη διαφορά ότι θα μετακινούνται.
- Μειώνει τον κίνδυνο εκφυλισμού των οικιστικών μονάδων σε φτωχογειτονιές. Πολύ φτηνές οικιστικές μονάδες που έχουν δοκιμαστεί σε άλλα μέρη του κόσμου δημιουργούν σοβαρά κοινωνικά προβλήματα. Ανοιχτοί χώροι θα υπάρχουν για βοηθητικές υπηρεσίες και προσθήκες όταν θα βρεθεί η αναγκαία χρηματοδότηση.
- Επιτρέπει μετέπειτα βελτιώσεις και δυνατές αλλαγές ώστε οι καταυλισμοί να μπορούν να μετατραπούν από προσφυγικούς σε εργατικούς συνοικισμούς. Με τον τρόπο αυτό η διάρκεια ζωής του συνοικισμού και η αρχική επένδυση αξιοποιούνται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Αποφασίστηκε έτσι να δοθούν προσωρινά κατοικίες σε όλους τους πρόσφυγες μέχρι που να επιστρέψουν στα σπίτια τους. Η προσωρινή στέγαση των προσφύγων ενσωματώθηκε μέσα στα πλαίσια της γενικής κυβερνητικής πολιτικής για ανέγερση κατοικιών χαμηλού κόστους για τις χαμηλές αμειβόμενες τάξεις και οι τοποθεσίες επιλέγονται με βάση τα κριτήρια που καθορίζονται διεθνώς για την επιλογή του τόπου για την ανέγερση κατοικιών τέτοιου είδους. Έτσι στο τέλος του 1975, η Υπηρεσία Μέριμνας αντικατέστησε τα αντίσκηνα που καταστράφηκαν με ξύλινα παραπήγματα κατασκευασμένα από ντόπια υλικά. Για να επιτευχθεί η αντικατάσταση των αντίσκημων η Υπηρεσία Μέριμνης δεχόταν προσφορές από διάφορους εργολάβους για το κόστος των σπιτιών και προμήθευε τους ιδιοκτήτες τα αναγκαία υλικά ή το κόστος της κατασκευής των παραπηγμάτων. Η Υπηρεσία Μέριμνης σε συνεργασία με το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων αποπεράτωσε το 1975 τους πρώτους δύο συνοικισμούς χαμηλού κόστους και στις αρχές του 1976, 5.000 εκτοπισθέντα άτομα στεγάστηκαν προσωρινά σε 1.049 μονάδες. Τον ίδιο χρόνο τελείωσαν ακόμα 131 οικιστικές μονάδες στις επαρχίες Λάρνακας και Αμμοχώστου.¹⁷

¹⁷ Μ. Σπαρσή, Ο Αττίλας, όπ., σ.13

Πολλά προβλήματα παρουσιάστηκαν την περίοδο αυτή (π.χ. σπίτια χωρίς σίδερα), λόγω του ότι η κυβέρνηση δεν ήταν προετοιμασμένη να δεχτή τόσο μεγάλο πλήγμα και δεν ήταν έμπειρη στην αντιμετώπιση τους.

Παράλληλα με την προσπάθεια για ανέγερση κατοικιών χαμηλού κόστους για τους πρόσφυγες είχε συσταθεί επιτροπή με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για την διανομή των Τ/Κ κατοικιών που εγκαταλείφθηκαν από τους ιδιοκτήτες τους, οι οποίοι αναγκάστηκαν με βία από τον τουρκικό στρατό κατοχής να κατοικήσουν στον Βορρά. Τα ενοίκια εισπράττονται και κατατίθενται σε ένα ειδικό λογαριασμό με στόχο να δοθούν στους νόμιμους ιδιοκτήτες τους, όταν αυτοί επιστρέψουν στα σπίτια τους. Στην επιτροπή αυτή δόθηκε η γενική ευθύνη της στέγασης των προσφύγων, είτε σε κατοικίες χαμηλού κόστους που θα ανεγείρονταν, είτε σε εγκαταλειμμένα τουρκοκυπριακά σπίτια ή σε κατοικίες που η κυβέρνηση ανεγείρει για τον σκοπό αυτό. Για να διασφαλιστεί η δικαιοσύνη και η αμεροληψία, η κυβέρνηση ζήτησε από την επιτροπή τη χρησιμοποίηση αντικειμενικών κριτηρίων για τη διανομή των κατοικιών στους έχοντας ανάγκη πρόσφυγες.

Το Υπουργείο Εσωτερικών (Τμήμα Πολεοδομίας) που είναι το αρμόδιο τμήμα ανέλαβε με την συνεργασία της Υπηρεσίας Μερίμνης και με άλλες αρμόδιες Υπηρεσίες την εφαρμογή του τεράστιου τούτου έργου.¹⁸

Πίνακας 3.1 Επίπεδο στέγαση κύπριων εκτοπισθέντων κατά την περίοδο 14/9/1974-20/9/1974

ΕΠΑΡΧΙΑ/ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΟΛΟΝ ΕΚΤΟΠΙ- ΣΘΕΝΤΩΝ	ΣΤΕΓΑΣΗ					
		Στεγασθέντες ικανοποιητικός	Στεγασθέντες σε αντίσκηνα	Σε δημόσιους χώρους και προσωρινούς καταυλισμούς	Σε οικίες με συγγενείς και φίλους	Σε ημιτελείς οικίες και παραπήγματα	Παραμένουν στην ύπαιθρο
Λεμεσός	42.975	3.500	-	3.197	36.278	-	-
Λάρνακα	87.000	10.000	4.000	10.000	42.000	5.000	16.000
Λευκωσία	40.212	20.735	158	6.634	8.008	4.677	-
Κακοπετριά/ Πεδουλάς	18.320	8.357	102	1.312	5.201	3.278	70
Πάφος	5.069	1.851	-	1.074	1.942	197	5
ΣΥΝΟΛΟ	193.576	44.443	4.260	22.217	93.429	13.152	16.075

Πηγή: Υ.Μ.Α.Π.Ε

¹⁸ Μ. Σπαρσί, Ο Αττίλας, όπ., σ.13

Το θέμα της διατροφής των προσφύγων αντιμετωπίστηκε τις πρώτες μέρες με κονσέρβες και ξηρή τροφή που υπήρχαν στις αποθήκες. Ενώ λίγες μέρες μετά την λειτουργία της Υ.Μ.Α.Π.Ε, έγινε αποκέντρωση των υπηρεσιών με την λειτουργία έξι επαρχιακών αποθηκών (επαρχιακή αποθήκη Λευκωσίας, Λάρνακας, Λεμεσού, Πάφου, Πεδουλά, Κακοπετριάς) και 312 κέντρων λιανικής διανομής διασκορπισμένα στο νησί. Αυτό βοήθησε στην προγραμματισμένη παροχή τροφίμων αποφεύγοντας τις μεγάλες ουρές αναμονής. Τα κέντρα αυτά αργότερα αντικαταστάθηκαν με τις κινητές μονάδες διανομής. Οι μονάδες αυτές επισκέπτονταν του τόπου διαμονής των προσφύγων και έκαναν κατ' οίκον διανομή πακέτων με τρόφιμα η άλλα είδη που δικαιούτο μια οικογένεια ανάλογα με τον αριθμό των μελών της. Τα τρόφιμα αυτά είτε παραλαμβάνονταν σαν βοήθεια από το εξωτερικό, είτε αγοράζονταν από την κυπριακή αγορά, αποθηκεύονταν και στην συνέχεια διανέμονταν στους πρόσφυγες σε συγκεκριμένες ημερομηνίες και σε ειδικά κέντρα.

Προτού όμως αρχίσει η οργανωμένη διανομή τροφίμων είχε συσταθεί ειδική επιτροπή που ασχολήθηκε με θέματα διαιτολογίου και ποσοτολογίου. Στην επιτροπή αυτή συμμετείχαν διαιτολόγοι και ομάδα ιατρών. Φροντίδα των μελών της επιτροπής ήταν η παροχή ποιοτικής τροφής στους πρόσφυγες πλούσιας σε βιταμίνες και άλλα θρεπτικά συστατικά αλλά και σε ικανοποιητική ποσότητα ώστε να μην παρουσιαστούν ανεπιθύμητες καταστάσεις υποσιτισμού και οργανικής εξασθένησης. Ιδιαίτερη σημασία δόθηκε στο διαιτολόγιο των παιδιών και των γερόντων, ενώ ο επισιτισμός προσώπων με μόνιμα προβλήματα υγείας από χρόνιες παθήσεις (διαβήτη, υψηλή χοληστερίνη, αρτηριακή πίεση κτλ) γινόταν με βάση τις οδηγίες του ιατρού, που συμμετείχε στην επιτροπή.¹⁹

Το σύστημα διανομής τροφίμων δεν είναι το πιο αποτελεσματικό ούτε το πιο αποδοτικό στον κόσμο. Ο κύριος λόγος είναι ότι ψυχολογικά οι πρόσφυγες αισθάνονται ταπεινωμένοι με το να δέχονται ένα προκαθορισμένο διαιτολόγιο που δεν επιτρέπει προσωπικές προτιμήσεις. Σαν αποτέλεσμα είναι ότι μερικά από τα είδη του διαιτολογίου να έχουν μείνει αχρησιμοποίητα σε μεγάλες ποσότητες, από τους πρόσφυγες που για χρόνια είχαν συνηθίσει σε διαφορετικό διαιτολόγιο από τούτο που τους προσφέρεται τώρα. Για αυτόν τον λόγο αποφασίστηκε η αντικατάσταση της διανομής τροφίμων με χρήματα. Σύμφωνα με τα επίσημα στατιστικά στοιχεία της Υπηρεσίας Μερίμνης από τον

¹⁹ Μ. Σπαρσή, Ο Αττίλας, όπ., σ.13

Σεπτέμβριο του 1974 και μέχρι τον Δεκέμβριο του 1975 είχαν διατεθεί ως προσφυγικό επίδομα το ποσό της τάξεως των £3.400.091

Πίνακας 3.2: Αναλυτική κατάσταση αναγκών των προσφύγων της Κύπρου την περίοδο 4/9/1974-20/9/1974

ΕΠΑΡΧΕΙΑ/ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ	ΤΡΟΦΟΔΟΣΙΑ	
		ΑΥΤΟΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟΙ	ΤΡΟΦΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ Υ.Μ.Α.Π.Ε
Λεμεσός	42.975	7.000	35.975
Λάρνακα	87.000	11.000	76.000
Λευκωσία	40.212	10.389	29.823
Κακοπετριά/ Πεδουλάς	18.320	3.277	15.043
Πάφος	5.069	913	4.156
ΣΥΝΟΛΟ	193.576	32.579	160.997

Πηγή: Υ.Μ.Α.Π.Ε

Φεύγοντας από τα σπίτια τους οι πρόσφυγες είχαν καταφύγει στις ελεύθερες περιοχές δίχως καθόλου αποσκευές. Επομένως εκτός από την βοήθεια σε τρόφιμα, είχαν απόλυτη ανάγκη σε είδη ένδυσης, υπόδησης και στοιχειώδους οικιακού εξοπλισμού. Με συντονισμένες ενέργειες, η Υπηρεσία Μερίμνης αντιμετώπισε αρχικά το πρόβλημα της ένδυσης με την διανομή μεταχειρισμένων ειδών ρουχισμού που είχαν σταλεί δωρεάν από την Ελλάδα και τους απόδημους. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία που κρατούσε η Υπηρεσία μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1974 είχαν διανεμηθεί στους πρόσφυγες ένα εκατομμύριο τεμάχια ιματισμού πρώτης ανάγκης. Αργότερα η Υπηρεσία Μερίμνης προέβη και σε αγορές ιματισμού και μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1975 είχαν διανεμηθεί πέντε εκατομμύρια τεμάχια από μεταχειρισμένα και καινούργια είδη.

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος της υπόδηση το φθινόπωρο του 1974 διανεμήθησαν σε όλους τους πρόσφυγες κουπόνια όπου ο καθένας προμηθεύτηκε δωρεάν ένα ζευγάρι παπούτσια από την επιτόπια αγορά. Το Δεκέμβριο του 1974, επίσης, είχαν διανεμηθεί 13.000 παιδικές και ανδρικές μπότες σε εκτοπισμένους που διέμεναν σε

ορεινές περιοχές. Με το σύστημα των κουπονιών διανεμήθησαν παπούτσια σε όλους τους πρόσφυγες και τον Δεκέμβριο του 1974.²⁰

Παράλληλα με τα είδη ένδυσης και υπόδησης δόθηκαν στις αρχές Σεπτεμβρίου ξύλινα κρεβάτια, στρώματα κουβέρτες και σεντόνια. Εκτός από τα παραπάνω είδη παραχωρήθηκαν μαγειρικές συσκευές υγραερίου, κατσαρόλες, πιάτα, ποτήρια μαχαιροπήρουνα, τραπέζια, καρέκλες και θερμάστρες πετρελαίου έτσι ώστε να γίνουν πιο ανθρώπινες οι συνθήκες διαβίωσης των ανθρώπων κατά την χειμερινή περίοδο.

Η Υπηρεσία Μερίμνης ενδιαφέρθηκε και για την αντιμετώπιση των προβλημάτων, που αφορούσαν την εκπαίδευση των εκτοπισμένων μαθητών. Σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας της Δημοκρατίας, προσφέρθηκε δωρεάν εκπαίδευση σε όλα τα άπορα προσφυγόπουλα που φοιτούσαν σε κρατικά εκπαιδευτήρια, ενώ στο κάθε εκτοπισμένο παιδί που φοιτούσε σε ιδιωτική σχολή δόθηκε ένα ποσό μέχρι και £40 ως επιχορήγηση των διδάκτρων του. Το φθινόπωρο του 1974, σε κάθε κύπριο εκτοπισθέντα φοιτητή που αναχωρούσε για σπουδές στο εξωτερικό, η υπηρεσία είχε προσφέρει ένα μικρό χρηματικό ποσό, για να καλύψει τα προσωπικά του έξοδα.

²⁰ Γ. Μυρτιώτης, Πως έγινε κατορθωτό, όπ., σ.14

4. ΒΟΗΘΕΙΑ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΞΕΝΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ - ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Με την εκδήλωση της τουρκικής εισβολής, η πρώτη βοήθεια προς τους πρόσφυγες δόθηκε από τον κυπριακό Ερυθρό Σταυρό και το γραφείο Ευημερίας της Δημοκρατίας. Ο κυπριακός Ερυθρός Σταυρός είχε στην διάθεση του ένα κεφάλαιο £14.000 το οποίο διέθεσε για τις άμεσες ανάγκες των παθόντων. Πέραν από την οικονομική βοήθεια ανέλαβε τις πρώτες μέρες να στεγάσει σε σχολικές αίθουσες ή σε άλλα κτίρια που προσφέρονταν για προσωρινή στέγαση τους πρώτους πρόσφυγες, μεριμνώντας ταυτόχρονα για την διατροφή τους. Παράλληλα ο διεθνής Ερυθρός Σταυρός είχε δραστηριοποιηθεί άμεσα, αποστέλλοντας κλιμάκια με όλα τα είδη πρώτης ανάγκης. Αντιπρόσωποι (μέλη) που είχαν την ευχέρεια να εισέρχονται στις κατεχόμενες περιοχές (λόγω της μη κυπριακής τους ταυτότητας), πρόσφεραν ανεκτίμητες υπηρεσίες στην επικοινωνία των προσφύγων αλλά και όλων των άλλων κυπρίων που είχαν συγγενείς εγκλωβισμένους και αιχμαλώτους πολέμου. Στα πλαίσια της συνεργασίας του Ερυθρού Σταυρού με την Υπηρεσία Μέριμνας αποφάσισαν την χορήγηση του «βρεφικού πακέτου» το οποίο περιλάμβανε τον αναγκαίο ιματισμό και τις κλινοστρωμένες που χρειάζονταν τα νεογέννητα προσφυγόπουλα.

Η ανθρωπιστική βοήθεια του Ερυθρού Σταυρού συνεχίζεται μέχρι σήμερα εφόσον το 2005 είχε παραχωρήσει είδη ρουχισμού, φαρμάκων και άλλου ειδικού εξοπλισμού σε ηλικιωμένους, ασθενείς, ανάπηρους και άλλους πρόσφυγες που τα είχαν ανάγκη. Ενώ το ίδιο έτος είχε διάθεση το ποσό των £6.444 για την αγορά αναπηρικών καρεκλών. Επίσης έχει προσφέρει ανθρωπιστική βοήθεια (ρουχισμός, φάρμακα, επικοινωνία με τις οικογένειες τους) σε τουρκοκύπριους που δεν έφυγαν από τα σπίτια τους το 1974 και ζουν στις ελεύθερες περιοχές.²¹

Ο Ερυθρός Σταυρός πέρα από την βοήθεια που πρόσφερε στους πρόσφυγες, υποστηρίζει καθημερινά τους εγκλωβισμένους, με την παροχή οικονομικής βοήθειας τροφίμων, φαρμακευτικών ειδών, βιβλίων και παιχνιδιών σε παιδιά.

Η Υπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες (U.N.H.C.R), έχει συμβάλει σε μεγάλο βαθμό τόσο στην κάλυψη των πρώτων αναγκών των προσφύγων, όσο και στην αποκατάστασή τους. Πολλές ήταν οι παροχές προς τους πρόσφυγες, όπως

²¹ Κυπριακός Ερυθρός Σταυρός, *Πρόσφυγες και εγκλωβισμένοι*, διαθέσιμο σε: www.redcross.org.cy/cgi-bin/hweb?-A=50&-V=refugees, (Ημερομηνία επίσκεψης: 2008, 8 Δεκεμβρίου)

τρόφιμα, κρεβάτια, ιματισμό αλλά και οικονομική βοήθεια που ανέρχεται σε εκατομμύρια λίρες. Μέχρι τις 15 Οκτωβρίου είχαν σταλεί 10.000 ντιβάνια, ενώ είχαν παραγγελθεί ακόμα 40.000. Παράλληλα την 1η Νοεμβρίου είχαν σταλεί 15.000 αντίσκηνα για τις ανάγκες των προσφύγων. Επίσης αναλάμβαναν τα έξοδα μεταφοράς εισφορών σε είδος από διάφορες χώρες όπως Βέλγιο, Δανία Αγγλία κ.α.

Το 1976 και το 1977 η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες πρόσφερε συνολική οικονομική βοήθεια ύψους £259.000 με σκοπό την τεχνική κατάρτιση, απασχόληση και εργασιοθεραπεία των προσφύγων. Η βοήθεια αυτή χρησιμοποιήθηκε για την ανέγερση ειδικών εργαστηρίων υφαντικής, καλαθοπλεκτικής, κατασκευής δερμάτων ειδών και ανάπτυξης γενικών και πειραματικών εργαστηρίων. Τα γενικά εργαστήρια ανεγέρθησαν στους προσφυγικούς συνοικισμούς και σε αστικά κέντρα όπου υπήρχε συγκέντρωση εκτοπισμένων και το υφιστάμενο πειραματικό εργαστήριο του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας αναπτύχθηκε και χρησιμοποιήθηκε για το πρόγραμμα χειροτεχνίας/οικοτεχνίας.

Η ανθρωπιστική βοήθεια που δόθηκε μέσω της Ύπατης Αρμοστείας για τους πρόσφυγες μπορεί να υποδιαιρεθεί σε τρεις συγκεκριμένες φάσεις με αντίστοιχους τύπους βοήθειας:

- Η πρώτη φάση άρχισε τον Αύγουστο του 1974 όταν η οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών ίδρυσε στην Λευκωσία ειδικό γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους πρόσφυγες, που η αρμοδιότητα του ήταν να συμβουλεύει και να συντονίζει όλη τη βοήθεια που δωριζόταν στην Κύπρο μέσω των Ηνωμένων Εθνών. Κατά την περίοδο αυτή πολλές χώρες και διεθνής σώματα άφηναν τόσο την διανομή όσο και την κατανομή των δωρεών τους, χρήματα ή προμήθειες να διευθετηθούν από το γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας και από τους παραλήπτες της Υπηρεσίας Μερίμνης. Κατά την περίοδο αυτή, η βοήθεια συγκεντρώθηκε στην ικανοποίηση έκτακτων αναγκών που ήταν η τροφή, οικιακός εξοπλισμός και η δημιουργία προσφυγικών καταυλισμών. Στον τομέα της κοινωνικής ευημερίας, οι πρώτες έκτακτες ενέργειες αποσκοπούσαν να ικανοποιήσουν τις βασικές ανάγκες των πιο αδύναμων τάξεων του λαού, των γερόντων, εγκλωβισμένων και των αιχμαλώτων που ελευθερώθηκαν. Την ίδια περίοδο δαπανήθηκε επίσης ιατρικό υλικό και ιατρικός εξοπλισμός.
- Η δεύτερη φάση, άρχισε θεωρητικά, μόλις έγινε κατανοητό ότι η εκτόπιση τόσων χιλιάδων προσώπων δεν επρόκειτο να διαρκέσει μερικές μέρες ή βδομάδες μόνον. Ήταν φανερό ότι έπρεπε να προγραμματιστούν μεσοπρόθεσμοι στόχοι, σε τέσσερις

διαφορετικούς τομείς. Στην βελτίωση των συνθηκών διαμονής στους καταυλισμούς, στην συστηματοποιημένη διανομή τροφίμων, στις ειδικές διευθετήσεις για την φροντίδα των γερόντων και των αναπήρων και στη συνεχή και επαρκή μόρφωση για όλα τα εκτοπισμένα παιδιά.

- Η Τρίτη φάση της ανθρωπιστικής βοήθειας από τα Ηνωμένα Έθνη έδινε έμφαση στην οικονομική επαναδραστηριοποίηση του νησιού. Σ' αυτή τη φάση οι προσπάθειες στράφηκαν σε προγράμματα που θα μπορούσαν να αυξήσουν την απασχόληση.²²

Από το 1974 μέχρι το 1997 η αμερικανική βοήθεια παραχωρείται μέσω της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες. Η χρηματική τους βοήθεια χρησιμοποιήθηκε κυρίως σε αναπτυξιακά έργα όπως ανέγερση προσφυγικών οικισμών, νοσοκομείων (Μακάριο, Πάφου, Λάρνακας), το πρώτο αποχετευτικό Λευκωσίας και πολλά άλλα. Το 1997 η Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε για τους πρόσφυγες αποφάσισε να φύγει από την Κύπρο διότι είχε ολοκληρώσει την ανθρωπιστική της βοήθεια και το νησί ήδη ευημερούσε. Εξάλλου η φύση της βοήθειας προς την Κύπρο(κατασκευή έργων) ήταν εκτός των δραστηριοτήτων της Υπηρεσίας.

Πέραν από την βοήθεια των δύο πιο πάνω μεγάλων ανθρωπιστικών οργανώσεων, μεγάλη και άμεση βοήθεια δόθηκε και από την Ελλάδα. Στις 27 Αυγούστου 1974, δηλαδή 12 μέρες μετά την τουρκική εισβολή η κυπριακή εφημερίδα «Απογευματινή» αναφέρει πως με τα ατμοπλοϊκά ελληνικά σκάφη «Οινούσαι», «Ελεήστρια» και «Πάτρα» διακομίστηκαν στην Κύπρο από το Υπουργείο Εμπορίου, το Υπουργείο Κοινωνικών Υπηρεσιών και από διάφορες εισφορές ελλήνων ιδιωτών, κυπρίων ομογενών και επιχειρήσεων: 185.483 κιλά όσπρια, 483.700 κιλά αλεύρι, 55.025 κιλά ζυμαρικών, 76.800 κιλά σαρδελών, 163.650 κιλά σακχάρους, 71.757 κιλά ελαιόλαδο, 53.952 κιλά σογιέλαιο, μεγάλες ποσότητες παιδικών τροφών, και γάλατος, χιλιάδες φάρμακα (2.500 δισκία ασπιρίνες, 40.000 κυβικά αντιτυφικών εμβολίων, 1.500 φυσιολογικούς ορούς και 1.500 ορούς γλυκόζης, 15 χαρτοκιβώτια φαρμάκων, και 19.980 κιλά αμμωνίας εις φιάλες), 31 βαρέλια φωτιστικού οινόπνεύματος, 2.500 μάλλινα κλινοσκεπάσματα 3 κιβώτια παιδικών παιχνιδιών.²³ Κρατική ελληνική βοήθεια χορηγήθηκε και στους κύπριους φοιτητές καθώς και στους εργαζόμενους που κατέφυγαν μεταπολεμικά στην Ελλάδα αναζητώντας εργασία αφού η Κύπρος αντιμετώπιζε τα πρώτα χρόνια οξύ πρόβλημα ανεργίας.

²² Μ. Σπαρσή, Ο Αττίλας, όπ.,σ.13

²³ Ανώνυμος, «Βοήθεια εξ Ελλάδος δι' ελληνικών σκαφών», *Απογευματινή*, 725 (1974)

Συγκινητικότεροι βοήθεια ήταν αυτοί που πρόσφεραν οι χιλιάδες έλληνες ιδιώτες. Υπάρχουν πάμπολλα παραδείγματα, όπως η ανακοίνωση μέσω εφημερίδων στις 27 Αυγούστου 1974 πως έλληνες ιδιώτες προσφέρουν σε 3 ορφανές εκτοπισμένες νεανίδες βιβλιάρια προικοδοτήσεως.²⁴ Επίσης στις 10 Νοεμβρίου η εφημερίδα «Φιλελεύθερος» γράφει πως: Η αδελφότης Κρητών της Νέας Ιερσέης απέστειλε τραπεζικής επιταγή ύψους £530, υπέρ των θυμάτων της τουρκικής εισβολής, στον πρόεδρο Γλαύκο Κληρίδη.²⁵ Στις 4 Οκτωβρίου η εφημερίδα Απογευματινή ανακοινώνει πως συναυλίες του Μίκη Θεοδωράκη και της Μαρίας Φαραντούρη θα πραγματοποιούνταν στις 6-13 Οκτωβρίου σε όλη τη Ελλάδα με σκοπό την ενίσχυση των θυμάτων της τουρκικής εισβολής.²⁶

Πραγματοποιήθηκαν πανελλήνιες διαδηλώσεις και κυρίως στην Αθήνα διαμαρτυρόμενοι για τα συμβάντα της 15 Αυγούστου αλλά και εκφράζοντας την θλίψη προς τα θύματα της κυπριακής τραγωδίας και την οργή προς την διεθνής ανέχεια. Άρα λοιπόν η ελληνική βοήθεια δεν περιορίστηκε μόνο στο οικονομικό κομμάτι, αλλά προεκτάθηκε και στην συμπαραστάση προς τα θύματα της τουρκικής εισβολής.

Η βοήθεια των ομογενών ελλήνων και ελληνοκυπρίων προς τους πρόσφυγες ήταν τεράστια και αξιοσημείωτη. Χιλιάδες και συγκινητικές οι αναφορές στις εφημερίδες. Στις 13 Οκτωβρίου 1974 η εφημερίδα «φιλελεύθερος» αναφέρει πως αργεντινός ομογενείς διέθεσε προς ενίσχυση του κυπριακού λαού ολόκληρη την υπάρχουσα παραγωγή κρεατικών του εργοστάσιου του και υποσχέθηκε πως για όσο χρόνο χρειαζόταν θα απέστειλε 5.000 τόνους ετησίως.²⁷ Ομογενείς από Καναδά, Αυστραλία, Ηνωμένο Βασίλειο και άλλες χώρες έστειλαν τακτικά επιταγές στην Υπηρεσία Μέρμινας.

Εκτός από τη βοήθεια που στέλνόταν στους πρόσφυγες όπως τρόφιμα, χρήματα και ρουχισμό, οικογένειες ομογενών της Αμερικής ανέλαβαν την οικονομική προστασία εκτοπισμένων παιδιών έως και 15 χρονών τα οποία είχαν χάσει τον ένα ή και τους δύο τους γονείς. Δεκαπέντε χιλιάδες παιδιά είχαν τεθεί υπό την οικονομική προστασία ομογενών ελληνοαμερικανών. Η οικονομική βοήθεια αυτή συνίστατο στη αποστολή απ' ευθείας υπό τον ομογενών καλούμενων αναδόχων το ποσό των εικοσιπέντε δολαρίων (£10), μηνιαίως επί ένα έτος, για κάθε παιδί.²⁸

Η επίδραση των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης στη διαμόρφωση της «κοινής γνώμης» είναι αδιαμφισβήτητη. Σε αρκετές περιπτώσεις χρησιμοποιείται ως εργαλείο

²⁴ Ανώνυμος, «Έλληνες ιδιώται προσφέρουν βιβλιάρια προικοδοτήσεως», *Φιλελεύθερος*, 6020(1974)

²⁵ Ανώνυμος, «Διεθνής βοήθεια δια τους πρόσφυγες», *Φιλελεύθερος*, 6085 (1974)

²⁶ Ανώνυμος «Περιοδεία Θεοδωράκη υπέρ ενισχύσεως των κυπρίων πασχόντων» *Απογευματινή*, 763(1974)

²⁷ Ανώνυμος «Και κρέας από την Αργεντινή», *Φιλελεύθερος*, 6061(1974)

²⁸ Ανώνυμος «Αναδόχους δια 15.000 παιδιά προσφύγων εύρεν ο Μακάριος» *Φιλελεύθερος*, 6065 (1974)

ελέγχου διαμόρφωσης της κοινωνικής συμπεριφοράς με στόχο την εξυπηρέτηση πολιτικών σκοπιμοτήτων. Η κυπριακή τραγωδία είναι γεγονός ότι απασχόλησε τα διεθνή Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας που όμως σε αρκετές περιπτώσεις μετέδιδαν ελλιπής και συνάμα καθοδηγούμενες πληροφορίες. Για την πλειοψηφία των ειδησεογραφικών πρακτορείων του δυτικού κόσμου, η κρίση της Κύπρου και η τραγωδία της ήταν στην καλύτερη της διατύπωση «μια μακρινή κρίση στην Ανατολή που δεν τους αφορούσε». Μερικοί δημοσιογράφοι έχουν αποκαλέσει το δράμα του νησιού, σαν τον «κυπριακό κυκεώνα» και μερικοί άλλοι έφθασαν στο ύψιστο σημείο κυνισμού με το να αποκαλούν τα γεγονότα της Κύπρου σαν μια σύγκρουση μεταξύ δύο «απολίτιστων φυλών».²⁹

Εντούτοις εκτός από την οικονομική βοήθεια που είχε ανάγκη ο λαός της Κύπρου υπήρχε και η ανάγκη της γνωστοποίησης της μεταπολεμικής κυπριακής πραγματικότητας και προώθησης των κυπριακών απόψεων στο εξωτερικό και έτσι δημιουργήθηκαν ομάδες διαφώτισεως της διεθνούς κοινής γνώμης όπου επισκέπτονταν διάφορες χώρες και γνωστοποιούσαν την υπάρχουσα κατάσταση που επικρατούσε στο νησί.

Στην Ελλάδα τα πράγματα διέφεραν ειδησεογραφικά από τις υπόλοιπες δυτικές χώρες. Η κάλυψη της εισβολής και του προσφυγικού δράματος από τα ελληνικά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ήταν συνεχής. Από την πρώτη στιγμή τα ειδησεογραφικά πρακτορεία καταδίκασαν την τουρκική εισβολή και παρότρυναν τον κόσμο να σπεύσει σε βοήθεια.

Από την 1η Σεπτεμβρίου άρχισε να μεταδίδεται μια εκπομπή στο κρατικό ελληνικό κανάλι, ΕΡΤ1, αφιερωμένη στην Κύπρο, και στους ανθρώπους της. Μετέπειτα ακολούθησαν και άλλες εκπομπές που στόχο είχαν να δείξουν το δράμα και την τραγωδία των προσφύγων, αγνοούμενων και ολόκληρου του κυπριακού ελληνισμού.³⁰

²⁹ Χ. Α. Θεοδούλου, «Ανάγκη διαφώτισεως του διεθνούς κοινού», *Φιλελεύθερος*, 6025 (1974)

³⁰ Τ. Μ. Γκρίτση, «Και η Ελλάδα πάσχει μαζί μας», *Φιλελεύθερος*, 6048 (1974)

5. ΕΠΑΝΑΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

5.1 Υπηρεσία Επαναδραστηριοποίησης

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που δημιούργησε η τουρκική εισβολή είναι και το ανεργιακό. Για επτά συνεχή χρόνια πριν την τουρκική εισβολή στην Κύπρο επικρατούσαν συνθήκες πλήρους απασχόλησης με μέσο ποσοστό ανέργων γύρω στο 0.09%-1,2% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού. Κατά κύριο λόγο η ανεργία αυτή ήταν ανεργία τριβής.³¹

Μετά τις 20 Ιουλίου του 1974, τα οικονομικά και κοινωνικά υπόβαθρα της κυπριακής οικονομίας κινδύνευσαν να καταρρεύσουν. Σε ό,τι αφορά την απασχόληση ο αριθμός των ανέργων αυξήθηκε από 3.500 σε πενήντα και πλέον χιλιάδες. Είκοσι χιλιάδες αυτοεργοδοτούμενοι έμειναν άστεγοι και άπραχτοι και κτυπούσαν δημόσιες και ιδιωτικές πόρτες για εξεύρεση δουλειάς. Έτσι από την μια μέρα στην άλλη οι συνθήκες πλήρους απασχόλησης που επικρατούσαν στην Κύπρο για μια ολόκληρη επταετία μετατράπηκαν σε συνθήκες μαζικής ανεργίας. Η κατάρρευση της αγοράς εργασίας παρουσιάζεται πιο κάτω στον πίνακα.

Πίνακας 5.1: Εγγεγραμμένοι άνεργοι στα επαρχιακά γραφεία εργασίας και κοινωνικών ασφαλίσεων την περίοδο 1967-1975

ΧΡΟΝΟΣ	% ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	ΕΤΗΣΙΟΣ ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ
1967	1,1	2.857
1968	1,2	3.174
1969	1,1	2.703
1970	1,1	2.810
1971	1,1	2.846
1972	0,9	2.524
1973	1,2	3.314
1974	4,0	11.206
1975	10,9	22.543

Πηγή: Σπαρσή Μ., ο Αττίλας στην Κύπρο

³¹ Είναι εκείνη η ανεργία η οποία οφείλεται στην αδυναμία της αγοράς εργασίας να απορροφήσει άμεσα άνεργους, παρότι υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας, για τις οποίες οι άνεργοι έχουν τα απαραίτητα προσόντα και επαγγελματική εξειδίκευση. Η ανεργία τριβής οφείλεται στην αδυναμία των εργατών να εντοπίζουν αμέσως τις επιχειρήσεις και τις κενές θέσεις εργασίας και στην αδυναμία των επιχειρήσεων να εντοπίζουν τους άνεργους. Επίσης μπορεί να οφείλεται στην γεωγραφική απόσταση μεταξύ της περιοχής όπου υπάρχει ανεργία και αυτής όπου υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας. Γενικότερα οφείλεται στην έλλειψη ενός αποτελεσματικού συστήματος πληροφοριών για ύπαρξη ανέργων και επιχειρήσεων με κενές θέσεις εργασίας

Άλλες 20-25 χιλιάδες άνεργοι, εργοδοτούμενοι και αυτοεργοδοτούμενοι δεν κατέφυγαν για εργασία στο Υπουργείο γιατί οι ευκαιρίες απασχόλησης ήταν ανύπαρκτες.

Η κυβέρνηση έχοντας πλήρη επίγνωση της κατάστασης που επικρατούσε και του γεγονότος ότι ένας μεγάλος αριθμός ικανών ανδρών και γυναικών παρέμειναν άνεργοι στους προσφυγικούς καταυλισμούς, στα αγροτικά και στα αστικά κέντρα αποδέχτηκε πρόταση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την ίδρυση μιας Ειδικής Υπηρεσίας Επαναδραστηριοποίησης για την καταπολέμηση του προβλήματος. Η άμεση επαναδραστηριοποίηση ήταν αναγκαία για την καταπολέμηση της προσφυγικής συνειδήσεως που προσλάμβανε απειλητικές διαστάσεις με απρόβλεπτα επακόλουθα και για την αποφυγή των κοινωνικών προβλημάτων που απειλούν την ύπαρξη του ατόμου και του κράτους.

Η Υπηρεσία Επαναδραστηριοποίησης δεν θα παρενέβαινε ή θα επαναλάμβανε σχέδια και προγράμματα άλλων αρμόδιων υπουργείων αλλά θα συνεργαζόταν μαζί τους για την προετοιμασία και εφαρμογή των προγραμμάτων με στόχο την ανακούφιση της μαζικής ανεργίας. Ο σκοπός της υπηρεσίας δεν ήταν η ίδρυση και η ανάπτυξη νέων βιομηχανιών που θα εμπύπταν στις αρμοδιότητες άλλων κρατικών οργάνων αλλά η προετοιμασία και εφαρμογή προγραμμάτων εντάσεως εργασίας με σκοπό την δημιουργία άμεσης απασχόλησης, σαν μέσο πρόληψης και επίλυσης των κοινωνικών προβλημάτων που δημιούργησε η παρούσα κατάσταση της δυσπραγίας, νωθρότητας και της πτώσης του ηθικού των πολιτών της Δημοκρατίας.

Εξαιτίας του μεγέθους του προβλήματος της ανεργίας, έγινε αποδεχτό ότι η Υπηρεσία Επαναδραστηριοποίησης θα μπορούσε να προωθήσει πρόγραμμα εντάσεως εργασίας, συμπληρωματικά με αυτά που ήδη υπήρχαν στους προϋπολογισμούς άλλων κρατικών υπηρεσιών, τα οποία μπορεί να μην είναι κατ' ανάγκη οικονομικά βιώσιμα αλλά θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ανακούφιση της ανεργίας και την πρόληψη των κοινωνικών προβλημάτων. Η Υπηρεσία Επαναδραστηριοποίησης διόρισε μια αντιπροσωπευτική ομάδα για να την συμβουλευεί και να την βοηθά στο έργο της.

Η επιτροπή στην πρώτη της συνάντηση στις 16 Μαΐου 1975 καθόρισε τον ρόλο της και τις προτεραιότητες της:

- Την επαναδραστηριοποίηση της γεωργίας και της ελαφριάς βιομηχανίας
- Την μελέτη των βιομηχανιών «εντάσεως εργασίας» με σκοπό την επαναδραστηριοποίηση τους
- Την πιθανή εφαρμογή σχεδίων/ προγραμματισμού τα οποία αν και ήταν έτοιμα παρέμεναν ανεφάρμοστα λόγω έλλειψης χρημάτων

- Την επιχορήγηση σχεδίων/ προγραμμάτων δημοτικών και κοινοτικών αρχών όπως δρόμοι, φράχτες αντιδιαβρωτικά και αντιπλημμυρικά έργα

Η Υπηρεσία Επαναδραστηριοποίησης μεταξύ της ίδρυσης και της διάλυση της στο τέλος του 1980, έδωσε εφάπαξ χορηγήματα και χαμηλότοκα δάνεια σε χιλιάδες μικροβιοτέχνες. Απόδειξη της επιτυχίας της υπηρεσίας είναι το γεγονός ότι σχεδόν όλοι οι πρόσφυγες που δραστηριοποιήθηκαν κατόρθωσαν να επιβιώσουν οικονομικά, να επεκτείνουν και να εδραιώσουν τις επιχειρήσεις τους πάνω σε μόνιμη βάση.

Παράλληλα με την δραστηριοποίηση η υπηρεσία με την βοήθεια της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες λειτούργησε προγράμματα οικοτεχνίας/ χειροτεχνίας που έδωσε απασχόληση σε χιλιάδες πρόσφυγες στους καταυλισμούς και που τελικά μεταφέρθηκε στο Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας σαν μόνιμη δραστηριοποίηση του υπουργείου αυτού. Ένα από τα πιο ενδιαφέροντα και πρωτότυπα σχέδια της υπηρεσίας ήταν η δημιουργία «λαϊκής γειτονιάς» μέσα στα τείχη της Λευκωσίας τόσο για σκοπούς δραστηριοποιήσεως των προσφύγων όσο και για διατήρηση της κυπριακής παραδοσιακής οικοτεχνίας / χειροτεχνίας.

Τα μέτρα που πάρθηκαν από το υπουργείο εργασίας και από άλλες κρατικές υπηρεσίες μαζί με τις προϋποθέσεις και τις ενέργειες που έγιναν από τον ιδιωτικό τομέα, άμβλυναν το πρόβλημα της ανεργίας και δραστηριοποίησαν την οικονομία. Έτσι σε λιγότερο από μια πενταετία από την τουρκική εισβολή, δημιουργήθηκαν ξανά συνθήκες πλήρους απασχόλησης³²

³² Μ. Σπαρσή, Ο Αττίλας, όπ., σ. 13

5.2 Μέτρα για την δραστηριοποίηση εκτοπισθέντων

Οι πιεστικές ανάγκες επιβίωσης των περισσότερων από σαράντα χιλιάδων ανέργων ωθούν την μετατόπιση της εργασίας τους σε άλλους τομείς της οικονομίας και της παραγωγικής απασχολήσεως. Αυτή η μετατόπιση δεν είναι τόσο εύκολη γιατί δεν εξαρτάται μόνο από τις ικανότητες του ατόμου για επανειδίκευση αλλά και από τις ικανότητες του ατόμου για αναπροσαρμογή σε ένα πολύ διαφορετικό κοινωνικό ρόλο. Δηλαδή ο κύπριος πρόσφυγας θα πρέπει να προσαρμοστεί σε μια κατάσταση όπου δεν θα είναι δυνατόν να συνεχίσει να εξασκεί το ίδιο επάγγελμα ή εργασία που είχε πριν από τον πόλεμο.

Η εργασία ή το επάγγελμα δεν αποτελεί πόρο εισοδήματος μόνο αλλά και ένα πολύ σημαντικό παράγοντα στην ανάπτυξη της προσωπικότητας (με την έννοια της ψυχικής ταυτότητας), του γοήτρου και της κοινωνικής θέσεως του ατόμου. Αυτό βέβαια δεν φαίνεται από μόνο του να είναι τόσο τραγικό άλλωστε καθημερινά αναγκάζονται χιλιάδες άτομα να το υποστούν. Σε συνδυασμό όμως με το γεγονός πως έχασαν τις περιουσίες τους, αγαπημένα τους πρόσωπα, και αντιμετώπιζαν καθημερινά την υποτιμητική στάση των μη προσφύγων, ίσως και η αλλαγή εργασίας να επιδρούσε καταλυτικά στην ψυχολογία τους.³³

Παρόλα αυτά οι πρόσφυγες ήταν διατεθειμένοι να προσαρμοστούν, σε μια νέα εργασία και το γεγονός αυτό είναι πολύ ενθαρρυντικό γιατί αποδεικνύει την προσαρμοστική διάθεση του λαού προκειμένου να επιβιώσει. Το συμπέρασμα αυτό το επιβεβαιώνει μια έρευνα που έγινε το 1976 από την ομάδα ψυχοκοινωνικών ερευνών, με δείγμα 1.028 πρόσφυγες, όπου στην ερώτηση «είστε διατεθειμένος να αναλάβετε εργασία που πριν τον πόλεμο δεν θα κάνατε;», το 76,3% απάντησαν θετικά. Από το αποτέλεσμα αυτό έχουμε τις πρώτες ενδείξεις ότι ο κόσμος είναι δεκτικός σε μια τέτοια αλλαγή προκειμένου να αλλάξει την ζωή του και έτσι υπήρχε η δυνατότητα αξιοποίησης του εργατικού δυναμικού με την εφαρμογή κυβερνητικών μέτρων.

Στις 1/2/1976 εφαρμόστηκε το σχέδιο εισαγωγής (γενικών) κινήτρων δια ανάληψης εργασίας για τους εκτοπισμένους.

➤ Εργοδοτούμενοι εκτοπισθέντες:

Προς τους εκτοπισμένους οι οποίοι είναι αρχηγοί οικογενείας (πατέρας, μητέρα), οι οποίοι αναλαμβάνουν εργασία, ανεξαρτήτως των απολαβών που παίρνουν, τους

³³ Η. Δημητριάδου, Τ. Ευδόκας, Ν. Θεοδώρου, Ε. Καλαβάς, Δ. Μυλωνάς, Κ. Ολύμπιος, Κ. Πασχάλης και Σ. Χειμώνας, *Αντιπροσωπευτική έρευνα ανάμεσα στις 200.000 πρόσφυγες της Κύπρου*, χ.εκδ., Κύπρος 1976

παρέχεται:

1. Επί 4 μήνες από την ημερομηνία αναλήψεως εργασίας, πλήρης οικονομική βοήθεια σύμφωνα με το σχέδιο βοήθειας εκτοπισθέντων και ανάλογα με τον αριθμό των μελών της οικογενείας.
2. Στους επόμενους 4 μήνες θα παρέχεται το ήμισυ της οικονομικής βοήθειας ή θα συνεχίζεται η παροχή τροφίμων.
3. Μετά την πάροδο των 8 μηνών και μέχρι την λήξη του σχεδίου οικονομικής βοήθειας θα παρέχεται βοήθεια υπό μορφή τροφίμων ανάλογα με τον αριθμό ατόμων της οικογενείας συν ένα άτομο επιπλέον, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ότι εργάζεται.
4. Οι εκτοπισθέντες εργοδοτούμενοι οι οποίοι δραστηριοποιούνται προ της εισαγωγής του παρόντος σχεδίου (έως και 6 μήνες πριν), καλύπτονται αναδρομικώς από το σχέδιο αυτό.

➤ Αυτοεργοδοτούμενοι εκτοπισθέντες:

Προς τους εκτοπισθέντες οι οποίοι είναι αρχηγοί οικογενείας και οι οποίοι αναλαμβάνουν εργασία ως αυτοεργοδοτούμενοι θα τους χορηγείται πλήρης οικονομική βοήθεια δια τους πρώτους 4 μήνες από την δραστηριοποίησή τους και το ήμισυ της βοήθειας δια τους επόμενους 8 μήνες. Ουδεμία περαιτέρω βοήθεια θα χορηγείται προς αυτούς, λόγω του ότι δεν είναι δυνατόν να εξακριβωθούν τα πραγματικά εισοδήματά τους.

Με σκοπό την ενθάρρυνση της επαναδραστηριοποίησης αδρανούντων μικροβιοτεχνιών παρέχεται χορηγία μέχρι £200 και χαμηλότοκο δάνειο μέχρι £300.

➤ Μερικώς απασχολούμενοι εκτοπισθέντες:

Θα χορηγείτε επί 4 μήνες από την ανάληψη της εργασίας τους, πλήρης οικονομική βοήθεια

➤ Εξαρτώμενα πρόσωπα:

Εάν οποιοδήποτε εξαρτώμενο πρόσωπο αναλάβει εργασία για περίοδο 4 μηνών, θα συνεχίσει να καταβάλλεται προς τον αρχηγό της οικογενείας του, οικονομική βοήθεια για το πρόσωπο του, ανεξαρτήτως των απολαβών του. Μετά την περίοδο 4 μηνών, θα αποκόπτεται η οικονομική βοήθεια για το πρόσωπο του. Οι απολαβές από την εργασία του όμως δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς υπολογισμού των εισοδημάτων της οικογενείας.

➤ Ισχύς και αναδρομικότητα του σχεδίου:

Το σχέδιο έχει εισαχθεί την 1/2/1976 και ισχύει μέχρι τις 31/12/1976. Καλύπτει όλους τους εκτοπισθέντες που ανάλαβαν εργασία την περίοδο αυτή, και τους εκτοπισθέντες που ανάλαβαν εργασία έως και 6 μήνες πριν την εισαγωγή του παρόντος σχεδίου. Εάν οποιοδήποτε άτομο απολέσει την εργασία του κατά την διάρκεια της περιόδου αυτής θα χάνει τα ωφελήματα που του παρέχει το παρόν σχέδιο και θα εντάσσεται εκ νέου εις το σχέδιο εφόσον εξασφαλίσει νέα εργασία και τα ωφελήματα θα του παρέχονται από το σημείο στο οποίο είχε απολέσει την προηγούμενη του εργασία.

Απόδειξη της ανάληψης εργασίας αποτελεί η συνεισφορά στο ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων.

➤ Λοιπά ωφελήματα προς τους εκτοπισθέντες:

1. Κατά την διάρκεια της ισχύς του σχεδίου, οι δικαιούχοι θα δικαιούνται δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη
2. Θα χορηγείται βασικός οικιακός εξοπλισμός νοουμένου ότι δεν τον έλαβαν προηγουμένως.
3. Επίσης θα τους παρέχεται δωρεάν μέση εκπαίδευση

➤ Ειδικά κίνητρα:

Εκτός από τα γενικά κίνητρα, εισαχθήκανε και ειδικά κίνητρα τα οποία θα χορηγούνται με σκοπό την προώθηση των σχεδίων της κυβερνήσεως για παραγωγική απασχόληση σε ορισμένες εργασίες ή/ και γεωγραφική περιοχή προς απορρόφηση μεγάλου αριθμού ανέργων. Το ύψος των ειδικών κινήτρων θα είναι ανάλογο προς τον βαθμό προτεραιότητας των κυβερνητικών σχεδίων για απορρόφηση εργατικού δυναμικού.

➤ Σχέδιο παροχής κινήτρων εις τον τομέα της γεωργοκτηνοτροφίας και αλιείας:

Σκοπός του παρόντος σχεδίου είναι η ενθάρρυνση της δραστηριοποίησης εις τον τομέα της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας. Το σχέδιο δεν καλύπτει την επί μεγάλης κλίμακας γεωργοκτηνοτροφίας και αλιείας αλλά περιορίζεται στην οικογενειακή δραστηριοποίηση εκτοπισθέντων έτσι ώστε να μπορέσει να καταστεί αυτοσυντήρητη έχοντας επαρκές εισόδημα.

Βιώσιμος γεωργικός κλήρος ή κτηνοτροφική μονάδα είναι εκείνα τα οποία με την κατάλληλη αξιοποίηση αποδίδουν εισόδημα £800 περίπου ετησίως, με δυνατότητα απόκλισης £200, συμπεριλαμβανομένων και των εργατικών μισθών. Το παρόν σχέδιο καλύπτει και τους δραστηριοποιημένους στην αλιεία με τα ίδια κριτήρια.

Τα παρεχόμενα βοηθήματα είναι:

- Επί οκτώ μήνες για τους γεωργοκτηνοτρόφους και για 6 μήνες για τους δραστηριοποιηθέντες στην αλιεία θα παρέχονται βοηθήματα που είναι ισοδύναμα προς τα πλήρη βοηθήματα για την συντήρηση των μη απασχολούμενων ατόμων της οικογενείας τους
- Για τους επόμενους οκτώ μήνες για τους γεωργοκτηνοτρόφους και τέσσερις για τους δραστηριοποιημένους στην αλιεία θα παρέχονται το ήμισυ της οικονομικής βοήθειας που έπαιρναν τους πρώτους 8 μήνες
- Προς τους γεωργοκτηνοτρόφους που δραστηριοποιούνται στην επαρχία Πάφου κατόπιν παραχωρήσεως σε αυτούς γης ή/ και κατοικίας με βάση το Σχέδιο αξιοποίησεως τουρκοκυπριακών περιουσιών, το βοήθημα δραστηριοποίησεως θα τους παρέχεται στο ακέραιο για 16 συνεχιζόμενους μήνες.
- Προς τους αλιείς οι οποίοι εξασφαλίζουν διαμονή και δραστηριοποιούνται στην επαρχία Πάφου κατόπιν παραχωρήσεως προς αυτούς δικτύων, το βοήθημα δραστηριοποίησεως παρέχεται στο ακέραιο δια περιόδων 10 μηνών.³⁴

Η εισβολή κατέστησε αναγκαία την διαφοροποίηση και την κρατική παρέμβαση στις εργατικές σχέσεις Έτσι λοιπόν στις 21/6/1975 αποφασίστηκε αναστολή της ΑΤΑ (αυτόματης τιμαριθμικής αύξησης) στον κρατικό και ιδιωτικό τομέα. Η απόφαση αυτή εφαρμόστηκε μέχρι τις 1/1/1978 που η οικονομία άρχισε να βρίσκει τα παλαιά υψηλά της επίπεδα. Επίσης στις 24/8/1974 αποφασίστηκε η μείωση των μισθών των δημοσίων υπαλλήλων κατά 20% για να ενισχυθεί το Ταμείο εκτοπισθέντων και Παθόντων.

Την 1 Σεπτεμβρίου 1974 το Υπουργικό Συμβούλιο εξέδωσε διάταγμα με το οποίο απαγορεύτηκε η απόλυση υπαλλήλων για λόγους πλεονασμού μετά από την ημέρα εκείνη εκτός αν η απόλυση γινόταν με βάση τις διατάξεις συλλογικής συμβάσεως ή έπειτα από αμοιβαία συμφωνία μεταξύ του εργοδότη και του εργοδοτούμενου. Με τον νόμο αυτό (νόμος 50/74) γίνεται αποδεκτή η άμεση κρατική παρέμβαση στον καθορισμό των όρων εργασίας και στην ρύθμιση των εργατικών σχέσεων. Ο νόμος όμως προνοούσε μια διαδικασία , για απολύσεις και/ ή μειώσεις των όρων εργασίας. Το Υπουργείο Εργασίας καθόριζε αν μια επιχείρηση ήταν «πληγείσα» ή όχι. Μόνο οι πληγείσες επιχειρήσεις είχαν δικαίωμα να απολύσουν προσωπικό ή να μειώσουν τους όρους εργοδοτήσεως (και αυτό μόνο για συγκεκριμένη περίοδο, διότι η ιδιότητα της «πληγείσας επιχείρησης» καθοριζόταν για τακτή προθεσμία)

³⁴ Μ. Σπαρσή, Ο Αττίλας, όπ., σ. 13

Ακολούθησαν άλλα δύο έκτακτα νομοθετικά μέτρα (νόμος 54 και 55 του 1974). Ο πρώτος προνοούσε την μείωση των μισθών κι ο δεύτερος την έκτακτη εισφορά από μέρους των εργοδοτών, αυτοεργοδοτούμενων, όσων εισέπρατταν ενοίκια κτλ. Και στις δύο περιπτώσεις οι συντελεστές ήταν προοδευτικοί και ανέρχονταν μέχρι 25%. Ο σκοπός των πιο πάνω νόμων ήταν διπλός. Από την μια να ενισχυθούν τα δημόσια ταμεία και από την άλλη να βοηθηθούν οι πληγείσες επιχειρήσεις. Συγκεκριμένα, οι μη πληγείσες επιχειρήσεις όφειλαν να καταθέτουν τόσο τις κρατήσεις από την μείωση των μισθών όσο και την έκτακτη εισφορά τους σε συγκεκριμένα δημόσια ταμεία. Οι πληγείσες επιχειρήσεις εξάλλου όφειλαν να καταβάλουν μόνο την έκτακτη εισφορά, ενώ η μείωση των μισθών των υπαλλήλων τους, τις βοηθούσε να επιβιώσουν και να αποφύγουν κατά το δυνατόν τις απολύσεις (για τις οποίες τον τελικό λόγο είχε το δικαστήριο εργατικών διαφορών).

Στις 9/8/1974 η εφημερίδα «Απογευματινή» δημοσιεύει την ανακοίνωση της Ενώσεως Συνταξιούχων Κύπρου, όπου απεύθυνε έκκληση προς όλους τους συνταξιούχους να δώσουν το 5% της σύνταξης τους στον Παγκύπριο εθνικό έρανο της Π.Ε.Ο (Παγκύπρια Εργατική Ομοσπονδία) για την ανακούφιση των προσφύγων.³⁵

³⁵ Ε.ΚΥ.ΣΥ, «Να μοιραστούμε το ψωμί μας με τους πρόσφυγες αδελφούς μας. Συγκινητική έκκληση της ενώσεως συνταξιούχων Κύπρου», *Απογευματινή*, 707 (1974)

5.3 Απασχόληση στο εξωτερικό

Ο ξεριζωμός δημιούργησε μια άνευ προηγούμενων μαζική έξοδο στα χρονικά του νησιού. Υπολογίζεται ότι μεταξύ Ιουλίου-Δεκεμβρίου 1974, 33.000 κύπριοι έφυγαν από την Κύπρο, είτε προσωρινά είτε μόνιμα. Αυτοί που μετανάστευσαν δεν ήταν μόνο εξειδικευμένοι τεχνίτες αλλά και επιστήμονες όλων των ειδικοτήτων. Η κυβέρνηση που ανησυχούσε από την απώλεια τόσο πολύτιμου εργατικού δυναμικού προσπάθησε να θέσει κάτω από τον έλεγχο της την μετανάστευση, χωρίς να επηρεάζει το συνταγματικό δικαίωμα του ατόμου για εκλογή του τόπου διαμονής του.

Έτσι το Υπουργικό Συμβούλιο μετά από εισήγηση του Υπουργείου εργασίας και Κοινωνικών ασφαλίσεων υιοθέτησε και εφάρμοσε ενιαία και καθολική πολιτική, αφού πρώτα εξασφάλισε την συγκατάθεση και την υποστήριξη τόσο των εργοδοτών όσο και των συντεχνιών.

Βασικές αρχές της πολιτικής αυτής είναι ότι:

- Η κυβερνητική πολιτική πρέπει να είναι τέτοια που όχι μόνο να αποφεύγει την μείωση του πληθυσμού, αλλά αν είναι δυνατόν μακροπρόθεσμα να τον αυξήσει.
- Δεδομένου ότι η επαναδραστηριοποίηση της οικονομίας θα είναι σταδιακή, οι Κύπριοι πρέπει να ενθαρρυνθούν να εργαστούν προσωρινά στο εξωτερικό, για να ανακουφιστεί η οικονομία από την ανεργία.

Σαν αποτέλεσμα καθορίστηκαν οι πιο κάτω αρχές για την απασχόληση των κυπρίων στο εξωτερικό:

- Επαναπατριsmός: Για να διασφαλιστεί η επιστροφή των κυπρίων εργαζομένων στο εξωτερικό μετά την λήξη του συμβολαίου τους, οι οικογένειες τους πρέπει να παραμείνουν στην Κύπρο.
- Διάρκεια απασχόλησης στο εξωτερικό: Η απασχόληση στο εξωτερικό πρέπει να περιορισθεί σε 24 μήνες σαν ανώτατο όριο, η ακριβής διάρκεια να αποφασίζεται με γνώμονα τα επίπεδα απασχόλησης που επικρατούν κατά καιρούς στην Κύπρο.
- Συμβόλαια εργασίας: Η απασχόληση κυπρίων στο εξωτερικό πρέπει να κανονίζεται με συμβόλαια εργασίας. Οι όροι και συνθήκες εργασίας του συμβολαίου να μην είναι λιγότερο ευνοϊκοί από αυτούς που προσφέρονται σε εργαζόμενους του ίδιου επαγγέλματος στη χώρα που θα μεταναστεύσουν.
- Κατηγορίες μεταναστών εργατών: Θα δίδεται προτεραιότητα στους εγγεγραμμένους ανέργους οι οποίοι δεν έχουν προοπτικές άμεσης απασχόλησης.

- Οικογενειακή κατάσταση: Θα δίδεται προτίμηση σε παντρεμένους με εξαρτώμενα πρόσωπα που είναι είτε εκτοπισμένοι ή έχουν επηρεασθεί οικονομικά από την τουρκική εισβολή.
- Επιλογή μεταναστών εργατών: Την επιλογή θα την αναλαμβάνει το Υπουργείο Εργασία και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και την τελική επιλογή ο ενδιαφερόμενος εργοδότης.
- Θα δίδονται πλήρεις και σαφείς πληροφορίες στους μετανάστες εργάτες σχετικά με τους όρους και συνθήκες εργασίας και τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες της χώρας όπου πρόκειται να εργαστούν.

Η προσωρινή απασχόληση στο εξωτερικό προωθήθηκε με τη σύναψη διμερών συμφωνιών με φιλικές κυβερνήσεις χωρών που είχαν εκφράσει την επιθυμία να βοηθήσουν την Κυπριακή Δημοκρατία για την ανακούφιση της οικονομίας της από την ανεργία. Η πρώτη συμφωνία υπογράφηκε μεταξύ της κυπριακής κυβέρνησης και της κυβέρνησης της Λαϊκής Δημοκρατίας της Βουλγαρίας στις 27/5/75. Παρόμοια συμφωνία υπογράφηκε με την Σοσιαλιστική Δημοκρατία της Τσεχοσλοβακίας στις 2/3/76 και μια τρίτη με τη Δημοκρατία της Λιβύης στις 23/5/76.

Υπολογίζεται ότι ο αριθμός των κυπρίων που απασχολήθηκαν στο εξωτερικό από ξένους εργοδότες και/ ή κυβερνήσεις ή από κυπριακούς εργοληπτικούς οίκους που εκτελούν έργα στο εξωτερικό, το 1975-1976 ήταν γύρω στις 14.000. Ο μεγαλύτερος αριθμός μεταναστών εργατών βρήκαν απασχόληση σε χώρες του αραβικού κόλπου με κύριους εργοδότες οι οποίοι είχαν αναλάβει συμβόλαια για την εκτέλεση έργων στο εξωτερικό.

Πέραν από τις διάφορες συμφωνίες που έκανε η κυβέρνηση με τους πιο πάνω όρους εργασία πολλοί κύπριοι είχαν αποφασίσει να μεταναστεύσουν σε χώρες που είχαν συγγενείς τους με στόχο την εξεύρεση εργασίας και μιας καλύτερης ζωής. Οι χώρες αυτές ήταν κυρίως η Μεγάλη Βρετανία, η Αυστραλία, οι Η.Π.Α και η Ελλάδα όπου οι συνθήκες παραμονή τους και το αντικείμενο της εργασίας τους διέφερε. Για παράδειγμα ήταν ευκολότερες οι συνθήκες στην Ελλάδα, όπου η γλώσσα και η νοοτροπία ήταν η ίδια. Ένας μεγάλος αριθμός κυπρίων που υπολογίζεται στις 5.000 συμπεριλαμβανομένου και των φοιτητών βρήκαν καταφύγιο στην Ελλάδα.³⁶

Η Αυστραλία είχε δεκτή ελληνοκύπριους και τουρκοκύπριους πρόσφυγες οι οποίοι παρουσίασαν στην αρχή μεγάλες γλωσσικές δυσκολίες, που όμως με την βοήθεια των

³⁶ Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, Πρακτικά του πρώτου διεθνούς συμποσίου κυπριακής μετανάστευσης: ιστορική και κοινωνιολογική θεώρηση, Κ.Ε.Ε, Λευκωσία 1990

άλλων κυπρίων (συχνά συγγενών), που ήταν μόνιμοι κάτοικοι-παλαιότεροι μετανάστες, τις ξεπέρασαν. Επίσης είχαν μεγάλες επαγγελματικές ευκαιρίες και έτσι τους δόθηκε η δυνατότητα να αναπτυχθούν γρήγορα και να σταθούν στα πόδια τους από τα πρώτα χρόνια της παραμονής τους εκεί.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο οι πρόσφυγες κατέφυγαν προς τις κύριες περιοχές της χώρας, όπου οι συγγενείς τους είχαν εγκατασταθεί εκεί παλαιότερα, και κυρίως στους δήμους του Λονδίνου Haringey, Islington, Enfield, Camden and Hackney. Στο Hackney είχε οργανωθεί ένα κέντρο για να εγκαταστήσει τους πρόσφυγες και να ικανοποιήσει τις ανάγκες τους σε ιματισμό και καλύμματα τα οποία χρηματοδοτούνταν από το D.H.S.S (Διεύθυνση Υγείας και ανθρωπίνων υπηρεσιών) έως ότου βρουν οι άνθρωποι αυτοί εργασία και σχολείο για τα παιδιά τους. Η ίδια η κυπριακή κοινότητα έδρασε άμεσα φιλοξενώντας τους πρόσφυγες στα σπίτια τους αλλά και καταβάλλοντας μεγάλη προσπάθεια απορρόφησης των ανθρώπων αυτών στα εργοστάσια ιματισμού, καταστήματα κλπ.³⁷

Αυτή η ομάδα κυπρίων που έφυγαν μετά το 1974, λόγω της τουρκικής κατοχής, δεν επέλεξαν ποτέ να μεταναστεύσουν, και για τον λόγο αυτό έχουν μεγάλη επιθυμία να επιστρέψουν στη Κύπρο όμως τους είναι αρκετά δύσκολο εφόσον μετά από τόσα χρόνια έχουν δημιουργήσει μια νέα ζωή. Ίσως όταν εξευρεθεί μια πολιτική λύση, να αποφασίσουν να επιστρέψουν στην Κύπρο και στα σπίτια τους.

³⁷ Κ.Ε.Ε, Πρακτικά Συμποσίου, όπ., σ. 34

6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

Μέχρι τα μέσα του 1974 και λίγο πριν από την τουρκική εισβολή τα κοινωνικά προβλήματα στην Κύπρο ήταν αμελητέα και περιοριζόντουσαν σχεδόν αποκλειστικά στην τάξη των αναπήρων και των υπερηλίκων. Το ποσό των δημόσιων βοηθημάτων κυμαινόταν γύρω στις £150.000 τον χρόνο και τούτο λόγω των συνθηκών πλήρους απασχολήσεως που επικρατούσαν στον τόπο, η παιδική εγκληματικότητα ήταν περιορισμένη στο ελάχιστο και η οικογενειακή συνοχή και αλληλεγγύη σχεδόν απόλυτη, η κοινωνική άμυνα στηριζόταν πάνω σε γερές βάσεις και αντιμετώπιζε ελάχιστους κινδύνους, η κοινοτική εργασία και οι υπηρεσίες προς την νεολαία αυξάνονταν με ραγδαίο ρυθμό και τόσο οι νέοι όσο και οι κοινότητες στο σύνολο τους συνέβαλαν ουσιαστικά και αποτελεσματικά στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη του τόπου.

Αν κανείς λάβει υπόψη ότι η κυπριακή κοινωνία βασιζόταν πάνω στην εκτεταμένη οικογένεια και την αλληλεξάρτηση των κοινοτήτων τότε μπορεί εύκολα να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ολόκληρος ο πληθυσμός της Κύπρου δέχτηκε κρίσιμα ψυχικά, ψυχολογικά, κοινωνικά και οικονομικά πλήγματα τεραστίων διαστάσεων και ήρθε αντιμέτωπος με μια τραγωδία παρόμοια της οποίας δεν γνώρισε ο κυπριακός λαός στην μακρόχρονη ιστορία του. Στο διάστημα αυτό είχαν παρατηρηθεί κλοπές, διαρρήξεις και κάποια ελευθεριότητα στα ήθη, φαινόμενα κοινωνικού παριστισμού και απροσαρμοστίας, προστριβές και δυσκολίες μεταξύ των προσφύγων, αισθήματα αγανακτήσεως και πικρίας, δυσκολίες στη συνεργασία και άλλα παρόμοια.

Μαζί με τις υλικές απώλειες έχασαν και πρόσωπα αγαπημένα. Χιλιάδες ήταν οι αγνοούμενοι, οι αιχμάλωτοι και οι νεκροί. Εκτός από όλα αυτά παρατηρήθηκαν και τα πρώτα σημάδια ψυχοκοινωνικού διαχωρισμού του ελληνοκυπριακού πληθυσμού σε πρόσφυγες και μη πρόσφυγες. Η λέξη πρόσφυγας άρχισε να αποκτά αρνητικό συναισθηματικό περιεχόμενο, έγινε κάπως «αλλεργική», σε ορισμένες περιοχές ο πρόσφυγας θεωρείται κάτι το υποτιμητικό, το καταφρονεμένο, κάτι σαν πολίτης δεύτερης κατηγορίας.³⁸

Το μέγεθος του δράματος από την κοινωνική και ατομική σκοπιά γινόταν πιο έντονο γιατί ήρθε σε περίοδο οικονομικής, κοινωνικής και πνευματικής ακμής: η οικονομία είχε

³⁸ Σύμφωνα με την έρευνα της ομάδας ψυχοκοινωνικών μελετών του 1976, σε ερώτηση προς τους πρόσφυγες «Πως σας θεωρούν και πως σας χαρακτηρίζουν» το 66.8% απάντησαν πως νιώθουν έντονα περιφρονημένοι και ανεπιθύμητοι, το 11.9% απάντησαν «δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ» και το υπόλοιπο ποσοστό απάντησε πως είναι ευχαριστημένοι. Βλ. Τ. Ευδόκας et.al, Αντιπροσωπευτική, όπ., σ. 28

φτιάσει σε αξιοζήλευτα επίπεδα, τα μέτρα κοινωνικής και πνευματικής ανάπτυξης πέτυχαν μια ισορροπημένοι πρόοδο σε όλους τους τομείς και γενικά το επίπεδο διαβίωσης και η ποιότητα ζωής ήταν τα υψηλότερα της περιοχής και συγκρινόντουσαν ευμενώς με εκείνα των ανεπτυγμένων χωρών της Ευρώπης. Μέσα σε τέτοιες συνθήκες η απότομη εξαθλίωση και η κατάρρευση του κοινωνικοοικονομικού συστήματος δημιούργησαν έντονα προσωπικά αισθήματα και σημάδεψαν την κυπριακή κοινωνία με μια ιδιαίτερα τραγική όψη.

Στην αντιπροσωπευτική έρευνα που έκανε η ομάδα ψυχοκοινωνικών ερευνών το 1976 με δείγμα 1.028 ατόμων, διαπιστώθηκε ότι το 60% του προσφυγικού κόσμου υποφέρει από κάποια ψυχική πάθηση ή ενόχληση. Ενώ την ίδια χρονιά οι στατιστικές του ΠΟΥ (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας) έδειχναν πως 10%-12% του γενικού πληθυσμού υποφέρει από κάποια ψυχική πάθηση.³⁹

Πέρα από την προσφυγοποιήσει 200.000 ανθρώπων, η τουρκική εισβολή είχε προκαλέσει αδυναμία στους κοινωνικούς θεσμούς των ελληνοκυπρίων, αλλά και στους παραδοσιακούς τρόπους ικανοποίησης των διαφόρων βιοτικών και κοινωνικών αναγκών τους. Ο πόλεμος είχε πλήξει την συνοχή των οικογενειών και των κοινοτήτων με ιδιαίτερα αισθητές τις επιπτώσεις τους στα παιδιά, στους νέους, στους ασθενείς και στους ηλικιωμένους. Γι' αυτό παράλληλα με την τροφοδοσία και την στέγαση των εκτοπισθέντων χρειαζόταν να δοθεί έμφαση και στις ειδικές ανάγκες των εκτοπισμένων με στόχο την κοινωνική ευημερία.⁴⁰

Στην Κύπρο παραδοσιακά η κοινότητα και η οικογένεια αποτελούσε θεμελιώδης σχήμα της σωστής και αποτελεσματικής λειτουργίας της κυπριακής κοινωνίας. Με τον εκτοπισμό, πάνω από το 1/3 των κοινοτήτων διαλύθηκαν ή καταστράφηκαν και οι υπόλοιπες κοινότητες είχαν αυξησει τον πληθυσμό τους σε αναλογίες που θεωρούνταν επικίνδυνες για τη συνέχιση της κανονικής λειτουργίας τους.⁴¹ Οι πιο πολλές κοινότητες στον Βορρά καταστράφηκαν και δημιουργήθηκαν νέες στον Νότο σε πρόχειρα καταλύματα και πρόχειρους προσφυγικούς συνοικισμούς.

Στο στάδιο τούτο κρίθηκε απαραίτητη η καλύτερη οργάνωση και επάνδρωση του Προγράμματος Κοινοτικής Εργασίας και προσλήφθηκε ένας σημαντικός αριθμός κοινωνικών λειτουργών στους οποίους ανατέθηκε το σοβαρό έργο της συμπαράστασης των νέων κοινοτήτων. Ιδιαίτερη σημασία δόθηκε στους χώρους των καταυλισμών και σε

³⁹ Τ. Ευδόκας et al, Αντιπροσωπευτική, όπ., σ. 28

⁴⁰ Γ. Μυρτιώτης, Πως έγινε κατορθωτό, όπ.,σ. 14

⁴¹ Μ. Σπαρσή, Ο Αττίλας, όπ.,σ.13

εκείνες τις περιοχές που σε σχέση με το μόνιμο πληθυσμό εγκαταστάθηκαν συγκριτικά πολλοί εκτοπισθέντες. Στόχος του προγράμματος ήταν η ενημέρωση και καθοδήγηση των εκτοπισθέντων και γενικά του κοινού πάνω στις κυβερνητικές υπηρεσίες, η συνεργασία με τοπικούς παράγοντες για την ανάπτυξη καλών σχέσεων, η φροντίδα ψυχαγωγίας και απασχόλησης του πληθυσμού και ιδιαίτερα των ευπαθών τάξεων και η ενθάρρυνση του πληθυσμού να αναλάβει πρωτοβουλίες για την άμβλυση προβλημάτων και την βελτίωση των συνθηκών της κοινοτικής ζωής. Η συντονισμένη εργασία των κοινωνικών λειτουργών και η οργάνωση των κοινοτήτων αποσκοπούσαν στη δημιουργία διευκολύνσεων και θεσμών για τη διατήρηση κοινοτικού πνεύματος και τη στήριξη κοινοτικών λειτουργιών για να κρατήσουν ψηλά το ηθικό των προσφύγων. Σε κάθε καταυλισμό αναδείχτηκε η αντιπροσωπευτική ηγεσία της κοινότητας, ιδρύθηκαν κέντρα νεότητας, παιδοκομικοί σταθμοί και άλλα κέντρα ενδιαφέροντος και βοήθειας προς τους κατοίκους.

Με την μετακίνηση των προσφύγων από τους καταυλισμούς σε πιο μόνιμους συνοικισμούς που άρχισαν να κτίζονται, οι υπηρεσίες είχαν να αντιμετωπίσουν για δεύτερη φορά το πρόβλημα της συγκροτήσεως νέων κοινοτήτων. Το ίδιο συνέβη και με τα εγκαταλελειμμένα τουρκοκυπριακά χωριά όπου έγινε μεταστεγάση.

Η εργασία για την κοινοτική ανασυγκρότηση συνέχισε μέχρι το 1976 και συνέβαλε στη συγκρότηση και λειτουργία των νέων κοινοτήτων χωρίς τα γνωστά προβλήματα απροσαρμοσίας και αποδιοργάνωσης που θα μπορούσαν να καταστρέψουν τις προσπάθειες του κράτους για ανασυγκρότηση.

Σημαντικό σκέλος του προγράμματος κοινοτικής εργασίας που χρήζει ιδιαίτερης μνείας είναι η ειδική φροντίδα και συμπαράσταση προς την νεολαία. Οι νεολαία που ζούσε στους καταυλισμούς έπρεπε να διαφυλαχτεί από τους κινδύνους εκτροχιασμού, που συνήθως απειλούν τους νέους ανθρώπους, μετά από μια πολεμική κατάσταση. Για τον λόγο αυτό ιδρύθηκαν στους καταυλισμούς «λέσχες νέων» με στόχο την κοινωνικοποίηση, υποστήριξη, ψυχαγωγία, την απασχόληση και γενικά την κοινωνική και πνευματική ανάπτυξη των εφήβων. Οι λέσχες αυτές λειτουργούσαν σε μεγάλα αντίσκηνα, είχαν τον στοιχειώδη εξοπλισμό και βρισκόταν συνεχώς υπό την καθοδήγηση κοινωνικών λειτουργών.

Επίσης κατά το διάστημα αυτό έτυχαν σοβαρής μελέτης και εκσυγχρονισμού οι νομικές και διαδικαστικές πρόνοιες για την μεταχείριση των εφήβων και νέων που έχουν παρανομήσει. Κοινωνικοί λειτουργοί που εκπαιδεύονται ειδικά για την καθοδήγηση των ανηλίκων, συνεργάζονται με την αστυνομία και τα δικαστήρια που διέπονται με την ίδια φιλοσοφία της διαπαιδαγώγησης και αναμόρφωσης των νέων αντί τιμωρίας και διωγμού.

Με την πεποίθηση ότι η σωστή ανάπτυξη και η προστασία του παιδιού αποτελεί υποχρέωση κάθε σύγχρονης κοινωνίας η κυβερνητική πολιτική ανταποκρίθηκε έγκαιρα στις πολλαπλές ανάγκες των παιδιών κάτω από τις συνθήκες που δημιουργήθηκαν μετά το 1974. Για τον σκοπό αυτό δημιουργήθηκαν προγράμματα ψυχαγωγίας και συμπαράστασης για τα παιδιά αυτά που περιλάμβαναν κατασκηνώσεις στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, ειδικά χρηματικά επιδόματα κτλ.

Ειδικά για τα παιδιά από τα κατεχόμενα εδάφη που έρχονται στις ελεύθερες, περιοχές μόνα τους, τους παρέχεται κάθε διευκόλυνση και επιχορήγηση στις οικογένειες που αναλαμβάνουν να υποκαταστήσουν την οικογενειακή θαλπωρή, που χάνουν τα παιδιά αυτά. Για τα κορίτσια που δεν είχαν τοποθετηθεί σε οικογένεια λειτουργεί από το 1979 ειδικό μαθητικό οικοτροφείο.

Στα παιδιά των εργαζομένων γονιών δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή γιατί στις συνθήκες πλήρους απασχόλησης που πέτυχε τα πρώτα χρόνια μετά την εισβολή η προγραμματισμένη οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση χιλιάδες μητέρες αναζήτησαν εργασία έξω από το σπίτι για να ενισχύσουν τον οικογενειακό προϋπολογισμό. Η φροντίδα του παιδιού της εργαζόμενης μητέρας αποτελούσε ουσιαστικό στοιχείο των κυβερνητικών προγραμμάτων κοινωνικής ευημερίας.

Η φροντίδα και περίθαλψη παιδιών που είναι εγκαταλελειμμένα, παραμελημένα η στερημένα ομαλής οικογενειακής ζωής και γενικά ευημερίας αποτελούσε βασικό μέλημα και ένα από τα σημαντικά προγράμματα των υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας.⁴²

Οι υπερήλικες κτυπήθηκαν ιδιαίτερα από τον ξεριζωμό. Ανάμεσα στις 200.000 εκτοπισθέντες που είχαν εξαναγκαστεί από τους τούρκους εισβολής να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους, συμπεριλαμβάνονται και 800 περίπου άτομα ηλικίας 70-100 χρόνων. Οι εκτοπισθέντες υπερήλικες ήταν από τις πιο τραγικές μορφές του προσφυγικού κόσμου επειδή αρκετοί ήταν κληήρεις ή βαριά άρρωστοι που χρειαζόνταν άμεση φροντίδα.

Η παραδοσιακή προθυμία της κυπριακής οικογένειας να φροντίζει υπερήλικα μέλη της μειώθηκε στο ελάχιστο αφού η ίδια κατοικούσε σε αντίσκηνο ή αντιμετώπιζε πιεστική στενότητα στεγαστικού χώρου. Έτσι η υπερήλικες που χρειαζόνταν ιδρυματική περίθαλψη αυξήθηκαν στο πενταπλάσιο τον δεύτερο χρόνο μετά τον εκτοπισμό. Για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος δημιουργήθηκαν πρόχειρα στην αρχή, ιδρύματα υπερηλικών που είχαν εξοπλιστεί με την γενναιοδωρη εισφορά των γυναικείων σωματείων της Ελλάδας και στεγαστεί σε μεγάλα αντίσκηνα που είχαν έμπειρο νοσηλευτικό και

⁴² Γ. Μυρτιώτης, Πως έγινε κατορθωτό, όπ.,σ. 14

βοηθητικό προσωπικό και εξυπηρετούντο από κυβερνητικούς ιατρούς.⁴³ Σταδιακά τα ιδρύματα αυτά στεγάζονταν σε ιδιόκτητα και κατάλληλα οικήματα. Το 1977 λειτούργησε ένας νέος κλάδος της κοινωνικής ευημερίας «η ειδική υπηρεσία υπερηλίκων» με σκοπό την μελέτη των προβλημάτων και την φροντίδα τους.

Μετά την λήξη της τουρκικής εισβολής το θέμα των εκτοπισμένων γυναικών άρχισε να παίρνει διαστάσεις κοινωνικού προβλήματος. Εκατοντάδες ήταν οι φάκελοι που είχε στα χέρια της η αστυνομία που περιείχαν μαρτυρίες θυμάτων για βιασμούς και άλλες πράξεις βίας από γυναίκες κορίτσια και γριές.⁴⁴ Τον Νοέμβριο του 1974 δημοσιεύτηκε στον τύπο για πρώτη φορά ότι οι σύζυγοι ή οι μνηστήρες γυναικών που είχαν βιαστεί αντιμετώπιζαν θέμα διαζυγίου. Ίσως το βάρος ενός βιασμού στο ξεκίνημα της ζωής του ζευγαριού να ήταν αβάσταχτο. Οι γυναίκες που βιάστηκαν αντιμετώπιζαν έντονα ψυχολογικά προβλήματα και στις περισσότερες, τους ήταν αδιανόητο να γεννήσουν τα παιδιά αυτά, που ήταν αποτέλεσμα των βιασμών τους. Έτσι εκκλησία και κράτος θα έπρεπε να πάρουν αποφάσεις για την προστασία της γυναίκας και κατ' επέκταση του κοινωνικού συνόλου.

Η νομοθεσία προσιύτεψε ις γυναίκες που είχαν υποστεί τον βιασμό, επιτρέποντας στην περίπτωση αυτή την άμβλωση.

Επίσης η Ορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου παρά την έντονη διαφωνία της στην διακοπή της εγκυμοσύνης, στην περίπτωση αυτή συγκατατέθηκε στο να υποβληθούν σε άμβλωση όλες οι ελληνίδες κύπριες που είχαν πέσει θύμα βιασμού.⁴⁵

Με βοήθεια που εξασφαλίστηκε από την Ύπατη Αρμοστεία για τους πρόσφυγες των Ηνωμένων Εθνών προγραμματίστηκε η ανέγερση 6 σύγχρονων κτιρίων για την στέγαση των υπερηλίκων. Επίσης έγινε προσπάθεια τοποθέτησης των υπερηλίκων σε συγγενικές ή άλλες οικογένειες επ' αμοιβή έτσι ώστε να αποφεύγεται όσο το δυνατός η ιδρυματοποίηση.

⁴³ Γ. Μυρτιώτης, Πως έγινε κατορθωτό, όπ.,σ. 14

⁴⁴ Ανώνυμος, «Μια έκδοση με συγκλονιστικές μαρτυρίες δια φόνους, βιασμούς και λεηλασίας», Φύλελεύθερος, 6062 (1974)

⁴⁵ Χ. Μελάρης, «Νόμιμη η έκτρωση. Το σοβαρό πρόβλημα των βιασμών», Απογευματινή, 794 (1974)

7. ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΣΗΜΕΡΑ

7.1 Αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου

Στις 19 Σεπτεμβρίου 1974 (δηλαδή μόλις δύο μήνες μετά την τουρκική εισβολή), η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας (υπό τον προεδρεύοντα Γ. Κληρίδη) προσέφυγε ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (1 αρ. προσφυγής 6780/74)

Στο κείμενο της Α΄ προσφυγής, αφού τονίζεται το γεγονός ότι «τα στρατεύματα της Τουρκίας εισέβαλαν στο έδαφος της Κύπρου, χωρίς προηγουμένως να κηρύξουν τον πόλεμο, κατέλαβαν δε και συνεχίζουν να κατέχουν το 40% της επικράτειας».⁴⁶

Ακολούθως περιγράφονται περιπτώσεις συστηματικών παραβιάσεων των διατάξεων της ευρωπαϊκής σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η προσφυγή αυτή μεταξύ άλλων αναφέρει πως έχουν προκαλέσει την εκτόπιση χιλιάδων προσώπων από τον τόπο διαμονής τους, την καταστροφή περιουσιών και την παρεμπόδιση της ελεύθερης άσκησης του δικαιώματος κυριότητας.

Στις 21 Μαρτίου 1975 η Κυπριακή Δημοκρατία (υπό τον πρόεδρο Μακάριο) κατέθεσε και Β΄ προσφυγή κατά της Τουρκίας ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για γεγονότα που έλαβαν χώρα μετά τις 19/9/74, όπου αναφέρει για τους πρόσφυγες στο κείμενο της ότι «έχουν υποστεί αναγκαστική εκδίωξη από τα σπίτια και τα εδάφη τους. Οι ελληνοκύπριοι που δια της βίας απελάθηκαν, εξακολουθούν να εμποδίζονται από τον τούρκικο στρατό να επιστρέψουν στα σπίτια τους, στο βόριο τμήμα της Κύπρου με αποτέλεσμα να είναι πρόσφυγες στην ίδια τους την χώρα, ζώντας σε υπαίθριους καταυλισμούς κάτω από απάνθρωπες συνθήκες».

Ειδικότερα η δεύτερη προσφυγή αναφέρει ότι «οι τουρκικές στρατιωτικές αρχές εξακολουθούν να εκδιώκουν δια της βίας από τα σπίτια τους, τους ελληνοκύπριους κάτοικους των τουρκοκρατούμενων περιοχών και μεταφέρουν δια της βίας τους περισσότερους απ' αυτούς σε στρατόπεδα συγκέντρωσης. Τα σπίτια και οι περιουσίες τους διανέμονται στους τουρκοκύπριους που μετακινούνται από το νότιο τμήμα της Κύπρου στο βόριο καθώς και σε πολλούς Τούρκους που παράνομα μεταφέρονται από την Τουρκία

⁴⁶ Το άρθρο I. της III σύμβασης της Χάγης του 1899 περί της έναρξης εχθροπραξιών διακηρύττει «...δεν πρέπει να αρχίσουν εχθροπραξίες...χωρίς την πλοηγούμενη και προσήκουσα προειδοποίηση, η οποία πρέπει να λάβει τον τύπο είτε της αιτιολογημένης κήρυξης πολέμου είτε του τελεσιγράφου υπό τον όρο κήρυξης πολέμου αν δεν γίνει αποδεχτό. Βλ. Γ. Μίντσης, *Τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Κύπρο. Οι πρόσφυγες στο ευρωπαϊκό δικαστήριο κατά της Τουρκίας*. Επιφανείου, Κύπρος 2005

σε μια προσπάθεια αλλαγής της δημογραφικής σύνθεσης του νησιού.»⁴⁷

Επίσης η προσφυγή περιλαμβάνει την λαφυραγωγία των σπιτιών, οικημάτων και των επιχειρήσεων που ανήκουν σε Ελληνοκύπριους και που εξακολουθεί να πράττεται ευρέως από μέλη του τουρκικού στρατού. Η κλοπή της γεωργικής παραγωγής, των οικοσυσκευών, των εμπορευμάτων από αποθήκες, εργοστάσια και καταστήματα που ανήκουν σε ελληνοκύπριους, καθώς και κοσμημάτων και άλλων πολύτιμων αντικειμένων που φέρουν ελληνοκύπριοι συλλαμβανόμενοι από τον τούρκικο στρατό. Τίποτα απ' ό,τι ανήκει στους ελληνοκύπριους των τουρκοκρατούμενων περιοχών δεν τους έχει επιστραφεί και καμιά αποζημίωση δεν τους έχει καταβληθεί ως αντάλλαγμα.

Επιπρόσθετα η Κυπριακή Κυβέρνηση (υπό τον πρόεδρο Σπ. Κυπριανού μετά τον θάνατο του Μακαρίου) επιθυμώντας προφανώς να εξαντλήσει όλες τις δυνατότητες που προσφέρει η Ε.Σ.Δ.Α (Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου) στα κράτη μέλη της, κατέθεσε ενώπιον της ευρωπαϊκής επιτροπής Γ' προσφυγή κατά της Τουρκίας, στις 6 Σεπτεμβρίου 1977.

Η τουρκική κυβέρνηση αρνήθηκε τις προσφυγές προβάλλοντας τις εξής ενστάσεις:

- Η κυπριακή Δημοκρατία έχει πάψει να υφίσταται και εκπροσωπεί απλώς την ελληνοκυπριακή κοινότητα
- Οι υποτιθέμενες παραβιάσεις έλαβαν χώρα εκτός του εδάφους της Τουρκίας και επομένως κατά την Άγκυρα μόνο οι παραβιάσεις που διαπράττονται επί τουρκικού εδάφους μπορεί να έχει αρμοδιότητα η Ε.Ε.Α.Δ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων)
- Οι προσφυγές της Κυπριακής Δημοκρατίας περιέχουν πολιτικής φύσεως καταγγελίες όπως οι αναφορές σε εισβολή και κατοχή της Κύπρου από την Τουρκία γιατί όπως προαναφέρθηκε κατά την Τουρκική πάντα άποψη, η εισβολή του τουρκικού στρατού στις 20/7/74 δεν είναι τίποτε άλλο παρά ειρηνευτική επιχείρηση.

Η Επιτροπή απέρριψε ευθέως τις ενστάσεις της Τουρκίας θεωρώντας τις ανυπόστατες ή αβάσιμες. Η Τουρκία αρνήθηκε κατ' εξακολούθηση να συνεργαστεί με την Ε.Ε.Α.Δ έτσι ώστε να διευκολυνθούν οι έρευνες της και παρά τις διαδοχικές προσκλήσεις της επιτροπής, με την δικαιολογία ότι δεν αναγνωρίζει ως νόμιμη της προσφεύγουσα κυβέρνηση της Κύπρου.

⁴⁷ Στις 31/2/75 περίπου 40.000 άτομα, μέλη του τουρκικού στρατού που εισέβαλαν στο νησί, μαζί με τις οικογένειες τους και αναγνωρίστηκαν παράνομα από το ψευδοκράτος ως υπήκοοι του, απόδειξη της προσπάθειας για εθνική εκκαθάριση. Βλ. Γ. Μίντσης, Τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπ., σ. 41

Για τις δύο πρώτες προσφυγές της Κυπριακής Κυβέρνησης η Τουρκία έχει να αντιμετωπίσει επτά κατηγορίες, στις οποίες οι δύο αναφέρονται στους πρόσφυγες και είναι οι εξής:

➤ Προστασία του δικαιώματος στην κατοικία-μετακινήσεις προσώπων:

Η Επιτροπή έκρινε ότι η Τουρκία παραβίασε το άρθρ.8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης που προστατεύει το δικαίωμα στην κατοικία και το απαραβίαστο της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, διενεργώντας τις εξής πράξεις: α) Άρνηση του δικαιώματος επιστροφής στα σπίτια τους την Βόρεια Κύπρο σε περισσότερους από 170.000 ελληνοκύπριους πρόσφυγες (ψήφοι 13 εναντίων μιας) β) Εκδίωξη των ελληνοκυπρίων από τα σπίτια τους (ακόμη και όσων είχαν ιδιόκτητα σπίτια) με την μεταφορά τους σε άλλα σημεία της (κατεχόμενης) βόρειας Κύπρου (δηλαδή σε «κέντρα κρατήσεως») ή με την απέλαση τους νοτίως της διαχωριστικής γραμμής. (12 ψήφοι εναντίων μιας) γ) Άρνηση επιστροφής στα σπίτια τους στη βόρεια Κύπρο αρκετών χιλιάδων Ελληνοκυπρίων που είχαν μεταφερθεί στο νότο βάση διακοινοτικών συμφωνιών (ψήφοι 13 εναντίον μιας) δ) Διάλυση σημαντικού αριθμού ελληνοκυπριακών οικογενειών λόγω της μετακίνησης προσώπων (14 ψήφοι υπέρ έναντι μιας και μιας αποχή).

➤ Δικαίωμα ιδιοκτησίας:

Η Επιτροπή με ψήφους 12 έναντι μιας, έκρινε ως «πλήρως αποδειχθέν το γεγονός της αποστέρησης των ελληνοκυπρίων από τις περιουσίες τους σε μεγάλο βαθμό, η ακριβής έκταση του οποίου όμως είναι αδύνατον να εξακριβωθεί. Αποκλειστικός υπαίτιος της αποστέρησης αυτής είναι η Τουρκία»

Η Τουρκία προέβαλε συνεχώς αντιστάσεις προς την Επιτροπή προβάλλοντας συνεχώς τα επιχειρήματα πως η Ε.Ε.Α.Δ δεν έχει αρμοδιότητα επί του θέματος και πως υπάρχει έλλειψη ενεργητικής νομιμοποίησης της κυπριακής κυβέρνησης (δηλ. δεν την αναγνωρίζει) και μάλιστα ο τούρκος επίτροπος Dr. Daver υποστήριξε ότι η Επιτροπή καθόσον δεν είναι δικαστήριο δεν δικαιούται στην έκδοση «ερήμην απόφασης» αλλά όφειλε να αναφερθεί στην Επιτροπή Υπουργών. Κάτι τέτοιο έλαβε χώρα κατά την διάρκεια της διαδικασίας για την Γ΄ κυπριακή προσφυγή.

Η Επιτροπή Υπουργών στις 21/10/77 έλαβε απόφαση ως προς τις δύο κυπριακές προσφυγές και έκρινε ότι τα γεγονότα που συνέβησαν στην Κύπρο συνιστούν παραβιάσεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης και ότι γίνεται έκκληση να ληφθούν μέτρα με σκοπό τον τερματισμό των παραβιάσεων και τη μη επανάληψη τέτοιων περιστατικών. Συνακόλουθα

παρακινεί τα δύο μέρη να επαναρχίσουν διακοινοτικές συνομιλίες υπό την αιγίδα του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Σε περίοδο 15 μηνών η Επιτροπή Υπουργών έκλεισε τον φάκελο των δύο πρώτων προσφυγών. Η κατάληξη της τρίτης προσφυγής ενώπιον της Επιτροπής Υπουργών υπήρξε πραγματικά άδοξη εφόσον η Επιτροπή απέφυγε να εξετάσει την ουσία της υπόθεσης και την έκθεση της επιτροπής.

Η κυβέρνηση της κυπριακής Δημοκρατίας κατέθεσε ενώπιον της Ε.Ε.Α.Δ στις 22/11/94 και μια τέταρτη προσφυγή κατά της Τουρκίας. Η προσφυγή αυτή επαναλαμβάνει σχεδόν πανομοιότυπα τις ήδη γνωστές από τις προηγούμενες προσφυγές καταγγελίες κατά της Τουρκίας. Ο Τούρκος επίτροπος δεν είχε παρευρεθεί στην συνεδρίαση της επιτροπής. Αυτή την φορά η τουρκικές ενστάσεις ήταν αρκετά διαφορετικές σε σύγκριση με το παρελθόν.

Έτσι ενώ μέχρι τώρα η κύρια ένσταση της Άγκυρας συνίστατο στην επίκληση της έλλειψης ενεργητικής νομιμοποίησης της κυβέρνησης της Λευκωσίας διότι αυτή δεν εκπροσωπούσε την Κυπριακή Δημοκρατία αλλά μόνο τους ελληνοκύπριους, στην παρούσα περίπτωση της Δ΄ προσφυγής αναστράφηκε η ένσταση αυτή και έλαβε την μορφή της επίκλησης της έλλειψης δικαιοδοσίας και άρα την ευθύνη της Άγκυρας για τις πράξεις που συμβαίνουν στο βόρειο τμήμα της Κύπρου. Ο λόγος είναι ότι στο βόρειο τμήμα του νησιού υφίσταται ένα κυρίαρχο και ανεξάρτητο κράτος (το ψευδοκράτος).

Η δεύτερη τουρκική ένσταση επιδίωκε την απόρριψη της προσφυγής ως καταχρηστικής για τον λόγο ότι ταυτιζόταν με τις προηγούμενες κυπριακές προσφυγές. Συγκεκριμένα για τους πρόσφυγες η Άγκυρα απάντησε ότι η δήμευση των περιουσιών των ελληνοκυπρίων ήταν, μέτρο απαραίτητο για την ικανοποίηση του δημόσιου συμφέροντος (αντιμετώπιση των οικιστικών αναγκών των τουρκοκύπριων προσφύγων).⁴⁸

Η Επιτροπή διαπίστωσε ομόφωνα ότι συνεχίζεται η άρνηση της Τουρκίας να επιτρέψει την επάνοδο ακόμα και την απλή επίσκεψη των ελληνοκυπρίων προσφύγων στα σπίτια τους. Με την παραπάνω γνωμοδότηση της Επιτροπής η υπόθεση παραπέμφθηκε για πρώτη φορά στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο του Στρασβούργου, έπειτα από αίτηση τόσο της Κυπριακής Δημοκρατίας (30/8/99) όσο και της ίδιας της Επιτροπής (11/9/99).

Σχετικά με τις καταγγελίες που αφορούσαν τους πρόσφυγες, το Δικαστήριο αποδέχτηκε με την ίδια αιτιολογία της έκθεσης της Επιτροπής, ότι παραβιάστηκαν τα δικαιώματα στην οικογενειακή ζωή, στην απόλαυση της περιουσίας και στην

⁴⁸ Γ. Μίντσης, Τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπ., σ. 41

αποτελεσματική έννομη προστασία τους από τις αρχές της «T.R.N.C» (Turkish republic north Cyprus)

Η Τουρκία αρνείται να συμμορφωθεί με αυτές τις αποφάσεις εξακολουθώντας να παραβιάζει κατάφορα τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες των ελληνοκυπρίων.⁴⁹

Τον Ιούλιο του 1979 η κα. Τιτίνα Λοιζίδου, πρόσφυγας από την Κερύνεια προσέφυγε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εναντίον της Τουρκίας κατηγορώντας την για παραβίαση του δικαιώματος της να απολαμβάνει την περιουσία της στην Κερύνεια. Η κα Λοιζίδου ισχυρίστηκε ότι η Τουρκία παραβίασε το άρθρο 8 και το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Το άρθρο 1 προβλέπει ότι «κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δικαιούται να απολαμβάνει ειρηνικά την περιουσία του» και το άρθρο 8 προνοεί ότι «ο κάθε ένας έχει το δικαίωμα για σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής του ζωής».

Στις 18 Δεκεμβρίου του 1996 το Δικαστήριο αποφάσισε με 11 ψήφους υπέρ και 6 εναντίον ότι η Τουρκία παραβίασε τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα της Τιτίνας Λοιζίδου, απαγορεύοντας της να χρησιμοποιεί την περιουσία της στην Κερύνεια. Απέρριψε το επιχείρημα της Τουρκίας ότι η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν τυγχάνει εφαρμογής στο κατεχόμενο από την Τουρκία βόρειο τμήμα του νησιού. Το δικαστήριο βρήκε ένοχη την Τουρκία για συνεχιζόμενη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις κατεχόμενες περιοχές της Κύπρου και αρνήθηκε επιπλέον να αποδεχτεί την νομιμότητα του ψευδοκράτους αναφέροντας ότι η κυπριακή Δημοκρατία εξακολουθεί να είναι η νόμιμη Κυβέρνηση του νησιού.⁵⁰

Στις 28 Ιουλίου του 1998 το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Ε.Ε.Α.Δ), καταδικάζει της Τουρκία σε καταβολή συγκεκριμένου ποσού αποζημίωσης λόγω απώλειας χρήσης της ιδιοκτησία της κ Λοιζίδου καθώς και τα δικαστικά και άλλα έξοδα. Η υπόθεση της κυρίας Τιτίνας Λοιζίδου είναι μια απόφαση ιστορική, καθώς χιλιάδες ελληνοκύπριοι έσπευσαν για ανάλογες διεκδικήσεις

⁴⁹ Γ. Μίντσης, Τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπ., σ. 41

⁵⁰ Κυβερνητική Πύλη Διαδικτύου, *Κυπριακό πρόβλημα-πρόσφυγες*, διαθέσιμο σε: www.gov.cy/portal/portal.nsf, (Ημερομηνία επίσκεψης: 2008, 15 Δεκεμβρίου)

7.2 Σχέδια και προγράμματα στεγαστικής πολιτικής των προσφύγων

Πρωταρχικοί στόχοι της Κυβέρνησης μετά την τουρκική εισβολή του 1974 ήταν η άμεση στέγαση και επαγγελματική αποκατάσταση του εκτοπισθέντος πληθυσμού και η ανόρθωση της οικονομίας του τόπου.

Για την προστασία των τουρκοκυπριακών περιουσιών που εγκαταλείφθηκαν από τους τουρκοκύπριους στις ελεύθερες περιοχές καθώς και για την διαχείριση και αξιοποίηση τους προς όφελος των εκτοπισθέντων, που είχαν άμεσες ανάγκες για επιβίωση, το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του προέβη το 1975 στην επίταξη όλης της κινητής και ακίνητης περιουσίας για τους ακόλουθους σκοπούς:

- Την στέγαση των εκτοπισθέντων
- Την προμήθεια ή διατήρηση ή ανάπτυξη προμηθειών και υπηρεσιών οι οποίες είναι αναγκαίες στη ζωή ή την ευημερία του κοινού και
- Την καλύτερη χρησιμοποίησης της περιουσίας αυτής.

Για την προστασία και διαχείριση των περιουσιών αυτών δημιουργήθηκε η Υπηρεσία Προστασίας και Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Οι τουρκοκυπριακές περιουσίες παραχωρούνται χωρίς ενοίκιο στους δικαιούχους πρόσφυγες και επιδιορθώνονται με δαπάνη της Κυβέρνησης.⁵¹

Τα τουρκοκυπριακά καταστήματα ενοικιάζονται στους πρόσφυγες με περίπου το αγοραίο ενοίκιο, η δε διαθέσιμη τουρκοκυπριακή γεωργική γη που κατανέμεται σε γεωργικούς κλήρους παραχωρείται με χαμηλά ενοίκια σε πρόσφυγες δικαιούχους. Η κυβέρνηση έχει αναλάβει τη διαχείριση και προστασία αυτών των σπιτιών καθώς επίσης και την επιδιόρθωση τους.⁵²

Η Υπηρεσία σε μια προσπάθεια της να βελτιωθούν οι συνθήκες στέγασης των εκτοπισμένων ενοίκων αύξησε τα κονδύλια που παραχωρεί για την επιδιόρθωση και ανακαίνιση των Τ/Κ σπιτιών. Οι Τ/Κ κατοικίες επιδιορθώνονται συστηματικά με δαπάνες του ταμείου διαχείρισης Τ/Κ περιουσιών το οποίο επιχορηγείται για τον συγκεκριμένο σκοπό από τον προϋπολογισμό του κράτους. Η επιδότηση αυτή, ανήλθε από £3.100.000 το 2003 σε £3.700.000 το 2006 και κατά το 2007 αυξάνετε στα £4.200.000.

⁵¹ Κυβερνητική Πύλη Διαδικτύου, κοινωνική πολιτική- προστασία και διαχείριση τουρκοκυπριακών περιουσιών, διαθέσιμο σε: www.cyprus.gov.cy/MOI/CitizensCharter/CitizensCharter.nsf/dmlhousinginfo_gr/dmlhousinginfo_gr?OpenDocument, (Ημερομηνία επίσκεψης: 2008, 15 Δεκεμβρίου)

⁵² Γ.Τ.Π., Κύπρος, όπ.,σ.3

Επίσης για την αποφυγή οποιασδήποτε εκμετάλλευσης και αναταραχής στους πρόσφυγες που χρησιμοποιούν νόμιμα τις περιουσίες αυτές ασκείται αυστηρότερος έλεγχος επί των αγοραπωλησιών των Τ/Κ. Για να καταστεί δυνατή η προώθηση και εξέταση οποιασδήποτε αίτηση αγοραπωλησίας Τ/Κ περιουσιών θα πρέπει οι τουρκοκύπριοι ιδιοκτήτες να έχουν αποδεδειγμένα μεταβεί στο εξωτερικό μόνιμα πριν την τουρκική εισβολή και εξακολουθούν να διαμένουν στο εξωτερικό ή εγκαταστάθηκαν στις ελεύθερες περιοχές και ότι η περιουσία τους δεν είναι σημαντική σε έκταση και αξία.⁵³

Η Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκατάστασης Εκτοπισθέντων ιδρύθηκε με σκοπό την αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος και την παροχή βοήθειας και στήριξης στους εκτοπισμένους και παθόντες. Με την πάροδο του χρόνου η Υ.Μ.Α.Π.Ε περιορίστηκε κυρίως στην παροχή στεγαστικής βοήθειας των εκτοπισμένων με βάση τα ακόλουθα 4 σχέδια:

➤ Αυτοστέγαση σε ιδιόκτητο οικόπεδο / επιδιόρθωση κατοικίας

1. Στην περίπτωση «αυτοστέγασης σε ιδιόκτητο οικόπεδο» ο αιτητής έχει το οικόπεδο και υποβάλλει αίτηση για ανέγερση κατοικίας. Εφόσον εγκριθεί ο χώρος όπου θα ανεγερθεί η κατοικία του, από τον αρμόδιο λειτουργό της Υπηρεσίας αρχίζουν οι οικοδομικές εργασίες και η καταβολή του κυβερνητικού χορηγήματος γίνεται με δόσεις ανάλογα με την εκτελεσθείσα εργασία. Οι αιτητές δεν υπόκειται σε εισοδηματικά κριτήρια. Επίσης οι πρόσφυγες που αυτοστεγάστηκαν με δικά τους έξοδα, χωρίς οποιαδήποτε κυβερνητική βοήθεια, παίρνουν το 50% της οικονομικής βοήθειας που ίσχυε κατά τον χρόνο ανέγερσης της κατοικίας.
2. Στην περίπτωση επιδιόρθωσης κατοικίας, παραχωρείται βοήθεια σε αιτητές που δεν έτυχαν βοήθεια για την ανέγερση των κατοικιών τους και νοουμένου ότι οι κατοικίες είναι ηλικίας πέραν των 15 ετών. Το ύψος της βοήθειας για τις επιδιορθώσεις δεν θα υπερβαίνει το 50% της οικονομικής βοήθειας που παραχωρείται για σκοπούς αυτοστέγασης σε ιδιόκτητο οικόπεδο.

⁵³ Υπουργείο Εσωτερικών, *Τουρκοκυπριακές Περιουσίες*, (2007), διαθέσιμο σε: <http://moi.gov.cy/index.php?ac=78&l=2>, (Ημερομηνία επίσκεψης: 2008, 20 Νοεμβρίου)

Πίνακας 7.1: Χορηγίες για αυτοστέγαση των κυρίων προσφύγων σε ιδιόκτητο οικόπεδο / αγορά κατοικίας

	Μέχρι 31.12.2002	1.1.2003 - 31.12.2005
Για ένα υπνοδωμάτιο (συμπεριλαμβανομένης και διμελείς οικογένειας υπερηλικών)	7.600	8.520
Για δύο υπνοδωμάτια	9.150	10.250
Για τρία υπνοδωμάτια	10.300	11.540
Για διμελείς υπερήλικες	6.180	7.800 Βλέπε 1 υπνοδ.
Συστέγαση υπερηλικών με τα παιδιά τους (ένα ή δύο άτομα)	2.580	3.500*
Συστέγαση υπερηλικών με τα παιδιά τους, χωρίς κουζίνα (ένα ή δύο άτομα)	1.950	2.500*
Για ανέγερση πρόσθετου δωματίου	1.350	2.000*

Σημείωση: * = κατ' αποκοπή ποσό

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

➤ Σχέδιο στέγασης σε κυβερνητικό οικισμό:

Το δεύτερο σχέδιο στεγαστικής βοήθειας αφορά πρόσφυγες που επιθυμούν να στεγαστούν σε κυβερνητικό οικισμό. Στην περίπτωση αυτή, οι αιτήσεις που υποβάλλονται από οικογένειες οι οποίες τέλεσαν τον γάμο τους πριν τις 20/7/74 δεν υπόκεινται σε εισοδηματικά κριτήρια/ σε διαφορετική περίπτωση, οι αιτήσεις εξετάζονται και υπόκεινται σε εισοδηματικά κριτήρια.

Πίνακας 7.2: Χορηγίες για στέγαση κυρίων προσφύγων σε κυβερνητικό οικισμό

Εισοδηματικό Κριτήριο	Μέχρι 31.12.2002	1.1.2003 – 31.12.2005
(£)	5.060	7.200

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

- Σχέδιο αγοράς διαμερίσματος /κατοικίας:
Οι αιτήσεις για αγορά διαμερίσματος ή κατοικίας δεν υπόκεινται σε εισοδηματικά κριτήρια. Στην περίπτωση αυτή παραχωρείται ολόκληρη η οικονομική βοήθεια σε δικαιούχους που πραγματοποίησαν την αγορά μέσα σε 2 χρόνια από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης τους. Σε περίπτωση που έχει υπερβεί αυτό το χρονικό διάστημα παραχωρείται οικονομική βοήθεια ίση με το 50% της αγοράς του διαμερίσματος/ κατοικίας. Παραχωρείται στεγαστική βοήθεια για τρίτο υποδομάτιο όταν τα δύο παιδιά είναι αντίθετου φύλου, ανεξάρτητα από την ηλικία τους. Οι χορηγίες είναι ίδιες με την περίπτωση αυτοστέγασης σε ιδιόκτητο οικόπεδο/ επιδιόρθωση κατοικίας (πίνακας 7.1)
- Σχέδιο αυτοστέγασης σε κυβερνητικό οικόπεδο:
Στην περίπτωση αυτή, οι αιτήσεις που υποβάλλονται, υπόκεινται σε εισοδηματικά κριτήρια μόνο από οικογένειες των οποίων οι σύζυγοι τέλεσαν τον γάμο τους πριν της 20/7/74 παραχωρείται μισό κυβερνητικό οικόπεδο για ανέγερση κατοικίας.

Πίνακας 7.3: Χορηγίες για αυτοστέγαση κυρίων προσφύγων σε κυβερνητικό οικισμό

Νέες Οργανικές Οικογένειες	Μέχρι 31.12.2002 £	1.1.2003 – 31.12.2005 £
Για δύο άτομα	6.440	7.400
Για τρία άτομα	6.770	7.790
Για τέσσερα άτομα	7.870	9.050
Για πέντε άτομα	8.630	9.930
Για έξι άτομα	9.020	10.380
Για επτά άτομα	9.670	11.120

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Και στις 4 περιπτώσεις οι ίδιοι οι αιτητές ή οποιοδήποτε άλλο μέλος της οικογενείας τους, δεν θα πρέπει να είναι ιδιοκτήτες οικιστικής μονάδας, οικόπεδου ή άλλης ακίνητης περιουσίας σημαντικής αξίας. Επίσης κάθε αιτητής δικαιούται μια μόνο στεγαστικής βοήθειας, με εξαίρεση τα άτομα που έτυχαν στεγαστικής βοήθειας και βρίσκονται σε διάσταση με τον/ την σύζυγο τους. Οι αγνοούμενοι λόγω τουρκικής εισβολής, θεωρούνται μέλη της οικογενείας τους και συγκαταλέγονται στον υπολογισμό του ύψους της

στεγαστικής βοήθειας (αριθμός υπνοδωματίων, ποσό οικονομικής βοήθειας). Επίσης δεν εξετάζονται στεγαστικά αιτήματα ατόμων που διαμένουν μόνιμα στο εξωτερικό, παρά μόνον όταν αποδεδειγμένα εγκατασταθούν μόνιμα στην Κύπρο.

Εκτός από τις δύο πιο πάνω υπηρεσίες υπάρχει και ο Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών που πρωταρχικός σκοπός του είναι να αναλαμβάνει ενέργειες για την επίτευξη ισότιμης κατανομής των βαρών που προέκυψαν από την τουρκική εισβολή και κατοχή και την κατά το δυνατόν αποκατάσταση της προπολεμικής φερεγγυότητας σύμφωνα με την κατεχόμενη περιουσία.

Ο Κεντρικός Φορέας λειτουργεί σχέδιο «αποκατάστασης προπολεμικής φερεγγυότητας ιδιοκτητών κατεχόμενης ή απροσπελάσιμης ακίνητης ιδιοκτησίας» μέσο του οποίου παραχωρεί δάνεια ή εγγυήσεις δανείων σε δικαιούχα πρόσωπα για τους ακόλουθους σκοπούς:

- Σπουδαστικά : Περιλαμβάνει προπτυχιακά, μεταπτυχιακά και διδακτορικά
- Επαγγελματικά: Για επαγγελματική στέγη ή δραστηριότητα ή επέκταση στην Κύπρο, φυσικών ή νομικών προσώπων
- Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη: Για σοβαρές ή και μόνιμες παθήσεις η θεραπεία των οποίων είναι δαπανηρή και για την οποία δαπάνη δεν καλύπτεται πλήρως ή επαρκώς από κρατικές ή άλλες πηγές
- Σε νεοδημιουργηθέντα ζευγάρια: Που μέσα σε διάστημα 3 ετών από την μέρα τέλεσης του γάμου τους υποβάλουν αίτηση στον φορέα
- Στεγαστικά: Για απόκτηση στην Κύπρο κατάλληλης ιδιόκτητης οικιστικής μονάδας για μόνιμη κατοικία

Εγγυήσεις για δάνεια

- Επαγγελματικά
- Στεγαστικά

Το ανώτερο όριο δανείων ή εγγυήσεων που μπορεί να παραχωρηθεί κατά σκοπό είναι:

- Δάνεια με κεφάλαια του κεντρικού φορέα
 1. Σπουδαστικά δάνεια μέχρι 105.000€
 2. Ιατροφαρμακευτικά δάνεια μέχρι 85.000€
 3. Δάνεια σε νεοδημιουργηθέντα ζευγάρια μέχρι 17.000€
 4. Επαγγελματικά δάνεια μέχρι 70.000€
- Δάνεια με εγγύηση του κεντρικού φορέα:
 1. Στεγαστικά δάνεια μέχρι 130.000€
 2. Επαγγελματικά δάνεια μέχρι 105.000€

Στην περίπτωση αυτή ο Κεντρικός Φορέας επιδοτεί το 3,5% των επιτοκίων του δανείου από οποιοδήποτε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα με δικές του προσωπικές εγγυήσεις ή υποθήκη ακίνητης περιουσίας στις ελεύθερες περιοχές.

➤ Επιδότηση επιτοκίου χωρίς εγγύηση του κεντρικού φορέα

1. Στεγαστικά δάνεια μέχρι 130.000€

Στην περίπτωση αυτή ο Κεντρικός Φορέας επιδοτεί το 3,5% του επιτοκίου των δανείων που συνάπτει ο δικαιούχος από οποιοδήποτε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα.

Στεγαστικά δάνεια με επιχορηγημένο το επιτόκιο από το κράτος δικαιούνται τα άτομα που δεν έχουν τύχει καμίας άλλης στεγαστικής βοήθειας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Η Υ.Μ.Α.Π.Ε. το 1974 ήταν μια νεοσύστατη Υπηρεσία η οποία δημιουργήθηκε με σκοπό την αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος. Εξαιτίας όμως της έλλειψης εμπειρίας των ατόμων που την στελέχωναν και κατ' επέκταση ολόκληρου του κράτους (το οποίο όχι μόνο εμπειρία δεν είχε αλλά ούτε έτοιμο και προετοιμασμένο ήταν να δεχτεί ένα τόσο μεγάλο πλήγμα εφόσον τα τουρκικά στρατεύματα εισέβαλαν αιφνιδίως στα κυπριακά εδάφη χωρίς προηγουμένως να κηρύξουν τον πόλεμο) αντιμετώπισε μεγάλα προβλήματα και δημιουργήθηκαν λάθη όπως αντίσκηνα χωρίς πάτωμα, κτίστηκαν σπίτια χωρίς τις απαραίτητες προδιαγραφές τα οποία μετέπειτα διορθώθηκαν. Λαμβάνοντας υπόψη την έλλειψη εμπειρίας της Υπηρεσίας αλλά και το μπάχαλο που δημιουργήθηκε με την μετακίνηση 200.000 ατόμων μέσα σε τρεις μέρες μπορούμε να πούμε ότι παρ' όλα αυτά η Υπηρεσία έδρασε άμεσα προσπαθώντας να διανέμει την ανθρωπιστική βοήθεια οργανωμένα χωρίζοντας το νησί σε περιφέρειες με σκοπό την καλύτερη διανομή της βοήθειας, έδωσε προτεραιότητα στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού όπως γέροντες και παιδιά και έλαβε σοβαρά υπόψη την ψυχολογία του πρόσφυγα και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια με την αντικατάσταση της παροχής τροφής με χρήματα.

- Είναι γεγονός ότι η Κύπρος μετά την τουρκική εισβολή δέχτηκε ένα βαρύ πλήγμα στην οικονομία της, και εντούτοις κατάφερε να ορθοποδήσει ξανά μέσα σε μια πενταετία. Σημαντικός παράγοντας αυτής της ραγδαίας οικονομικής ανάπτυξης υπήρξε η μεγάλη οικονομική βοήθεια που προσφέρθηκε από τον κυπριακό και διεθνή Ερυθρό Σταυρό, την αμερικανική βοήθεια που παραχωρείται μέσω της U.N.H.C.R, την κρατική ελληνική βοήθεια και την βοήθεια των ελλήνων και κυπρίων ομογενών. Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας της ραγδαίας οικονομικής ανάπτυξης του νησιού αποτέλεσε και η προσαρμοστική διάθεση του λαού και ιδιαίτερα των προσφύγων οι οποίοι δέχονταν να αναλάβουν μια οποιαδήποτε εργασία σε διαφορετικό τομέα από την προηγούμενη τους εργασία προκειμένου να επιβιώσουν. Επίσης δεν αρκέστηκαν στο προσφυγικό επίδομα που έπαιρναν από την κυβέρνηση με βάση το «σχέδιο εισαγωγής κινήτρων» αλλά προτίμησαν να πάρουν τα ηνία της ζωής τους και να εκμεταλλευτούν το «σχέδιο εισαγωγής κινήτρων δια ανάληψη εργασίας» που εφάρμοσε η κυβέρνηση.

- Ενώ η οικονομική βοήθεια που δόθηκε στην Κύπρο ήταν μεγάλη και θα μπορούσε κανείς να σκεφτεί πως στο εξωτερικό κυριαρχούσε ένα κλίμα συμπαραστάσης προς τον κυπριακό λαό, τα διεθνή Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης με εξαίρεση τα ελληνικά μετέδιδαν ελλιπείς πληροφορίες παρουσιάζοντας τα γεγονότα επιφανειακά και ασκώντας κατά

κάποιο τρόπο επίθεση προς την Κύπρο εφόσον αποκαλούσαν τον κυπριακό λαό ως ένα απολίτιστο ανατολίτικο λαό που ούτε λίγο ούτε πολύ δεν υπήρχε νόημα να «ασχοληθεί» η διεθνής κοινότητα μαζί τους. Το κυπριακό κράτος γνωρίζοντας την επίδραση των Μ.Μ.Ε. στην διαμόρφωση της κοινής γνώμης αντέδρασε στο γεγονός αυτό και δημιούργησε ομάδες διαφωτίσεως με σκοπό την προώθηση των κυπριακών απόψεων.

- Σημαντική διαπίστωση της πτυχιακής μου αποτελεί το γεγονός ότι μετά την τουρκική εισβολή δημιουργήθηκαν έντονα κοινωνικά προβλήματα, λόγω της αναγκαστικής διάλυσης των κοινοτήτων που βρίσκονταν στο βόριο τμήμα της Κύπρου και της δημιουργίας νέων στον Νότιο, η διαμονή των προσφύγων σε πρόχειρα καταλύματα για αρκετό χρονικό διάστημα, η μεγάλη ανεργία που υπήρξε τον πρώτο καιρό, τα αυξημένα διαζύγια λόγω των βιασμών και η εμφάνιση κλοπών και διαρρήξεων. Το κράτος προσπάθησε να αντιμετωπίσει τα προβλήματα αυτά προσλαμβάνοντας κοινωνικούς λειτουργούς στους οποίους ανατέθηκε το έργο της συμπαράστασης προς τις νέες κοινότητες που δημιουργήθηκαν και την καθοδήγηση και φροντίδα των ανηλίκων. Επίσης δημιουργήθηκαν ιδρύματα για την περίθαλψη των υπερηλίκων που δεν μπορούσε να τους φροντίσει η οικογένεια τους.

- Εκτός από τα κοινωνικά προβλήματα μεγάλα ψυχολογικά προβλήματα δημιουργήθηκαν στους πρόσφυγες οι οποίοι δεν ένιωσαν την συμπαράσταση και την ψυχική υποστήριξη στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετώπιζαν από τους μη πρόσφυγες αλλά αντίθετα ένιωθαν να τους απομονώνουν και να τους αντιμετωπίζουν σαν πολίτες δεύτερης κατηγορίας και το γεγονός αυτό όξυνε τα ψυχολογικά προβλήματα που αντιμετώπιζαν.

- Το κράτος είχε φροντίσει από νωρίς την άμεση στέγαση και επαγγελματική αποκατάσταση του εκτοπισμένου πληθυσμού προκειμένου να ανορθώσει το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο της χώρας. Η υπηρεσία επαναδραστηριοποίησης μέχρι το 1980 έδινε εφάπαξ χορηγήματα και χαμηλότοκα δάνεια σε χιλιάδες μικροβιοτέχνες με αποτέλεσμα μεγάλο μέρος του προσφυγικού κόσμου να καταφέρει να επιβιώσει οικονομικά και να επεκτείνει τις βιοτεχνίες ή επιχειρήσεις του. Η κυβέρνηση είχε εισάγει τέσσερα σχέδια στεγαστικής πολιτικής, όπου έδινε την ευκαιρία στον κάθε εκτοπισμένο να αποκτήσει ένα δικό του σπίτι. Στις περισσότερες περιπτώσεις οι αιτήσεις για στεγαστική βοήθεια δεν υπόκεινται σε εισοδηματικά κριτήρια. Το αρνητικό σημείο στην περίπτωση αυτή αποτελεί το γεγονός ότι αν και μία μεγάλη μερίδα των προσφύγων που σήμερα έχουν αποκατασταθεί οικονομικά στο νότιο μέρος του νησιού όπου διαμένουν 35 χρόνια, εξακολουθούν να δικαιούνται μεγάλα στεγαστικά και άλλα οφέλη με αποτέλεσμα να

δημιουργούνται αδικίες σε σχέση με τους χαμηλά αμειβόμενους μη πρόσφυγες. Το γεγονός αυτό κατά την γνώμη μου υφίσταται για τον λόγο ότι εξαρχής δεν είχε καθοριστεί το χρονικό διάστημα που θα δίνονταν τα επιδόματα ή δεν είχαν εισαχθεί εισοδηματικά κριτήρια και έτσι σήμερα καμία κυβέρνηση δεν τολμά να τα αναστείλει και εξακολουθούν να παρέχονται σε πρόσφυγες 2^{ης} και 3^{ης} γενιάς που με το επαγγελματικό τους εισόδημα απολαμβάνουν οικονομικής ευμάρειας.

- Από το 1974 μέχρι το 1994 η Κυπριακή Δημοκρατία προσέφυγε 4 φορές ενώπιον της Ε.Ε.Α.Δ. κατηγορώντας την Τουρκία για συστηματική παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ελληνοκυπρίων. Η επιτροπή είχε διαπιστώσει και τις 4 φορές ότι η Τουρκία είχε παραβιάσει τα ανθρώπινα δικαιώματα των ελληνοκυπρίων. Για τον λόγο ότι η Τουρκία προέβαλε συνεχώς αντιστάσεις με το επιχείρημα ότι η Ε.Ε.Α.Δ δεν έχει αρμοδιότητα επί του θέματος η υπόθεση των 3 πρώτων προσφυγών παραπέμφθηκε στην Επιτροπή Υπουργών και μετέπειτα παραπέμφθηκαν και οι 4 προσφυγές στο δικαστήριο του Στρασβούργου έπειτα από αίτηση της κυπριακής Δημοκρατίας και της Ε.Ε.Α.Δ. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι πρακτικά τα αποτελέσματα και των τεσσάρων κυπριακών προσφυγών ήταν πενιχρά εφόσον δεν επήλθε κανένα ουσιαστικό αποτέλεσμα και παρά τις καταδικαστικές αποφάσεις της Ε.Ε.Α.Δ. και του δικαστηρίου του Στρασβούργου, η Άγκυρα συνεχίζει σχεδόν ανενόχλητη την ίδια πολιτική παραβιάζοντας τα ανθρώπινα δικαιώματα των ελληνοκυπρίων. Το γεγονός αυτό μειώνει την αξία και το κύρος του δικαστηρίου ανθρωπίνων δικαιωμάτων εφόσον δεν μπορεί να επιβάλει σε ένα κράτος να δεχτεί τις αποφάσεις του. Βέβαια από ηθικής άποψης τα πράγματα για την Κύπρο ήταν καλύτερα αφού στο μεγαλύτερο βαθμό «δικαιώθηκε». Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η Επιτροπή Υπουργών ενώ έκρινε πως τα γεγονότα που συνέβησαν στην Κύπρο αποτελούσαν παραβιάσεις της ευρωπαϊκής σύμβασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων απέφυγε την καταδίκη οποιουδήποτε από τα δύο κράτη διατηρώντας με τον τρόπο αυτό ένα ουδέτερο ύφος. Το γεγονός αυτό ίσως να αποτελεί πολιτική αδυναμία της Επιτροπής Υπουργών.

ΠΗΓΕΣ

Βιβλιογραφικές πηγές:

1. Π. Σ. Γεωργίου, *Η μάχη της Κύπρου. Ιούλιος-Αύγουστος 1974. Η ανατομία της τραγωδίας*, Βλάσση, Αθήνα 1999³
2. Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών, *Κύπρος. Γενικά στοιχεία*, Γ.Τ.Π, Λευκωσία 1982
3. Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών, *Κύπρος*, Γ.Τ.Π, Λευκωσία 2000
4. Η. Δημητριάδου, Τ. Ευδόκας, Ν. Θεοδώρου, Ε. Καλαβάς, Δ. Μυλωνάς, Κ. Ολύμπιος, Κ. Πασχάλης και Σ. Χειμώνας, *Αντιπροσωπευτική έρευνα ανάμεσα στις 200.000 πρόσφυγες της Κύπρου*, χ.εκδ., Κύπρος 1976
5. Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, *Πρακτικά του πρώτου διεθνούς συμποσίου κυπριακής μετανάστευσης: ιστορική και κοινωνιολογική θεώρηση*, Κ.Ε.Ε, Λευκωσία 1990
6. Κίνηση για την σωτηρία της Κύπρου, *Η Τουρκία εποίκίζει την Κύπρο. Ο κίνδυνος δημογραφικής ανατροπής*, ΚΣΚ, Λευκωσία 2008
7. Γ. Μίντσης, *Τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Κύπρο. Οι πρόσφυγες στο ευρωπαϊκό δικαστήριο κατά της Τουρκίας*. Επιφανείου, Κύπρος 2005
8. Π. Μυρτιώτης, *Ο Άθλος. Πως έγινε κατορθωτό στην Κύπρο του 1974 να κρατηθούν στη ζωή 200.000 πρόσφυγες*, Κέντρο Ελληνισμού ίδρυμα Δαμιανού, Κύπρος 2006
9. Μ. Σπαρσής, *Ο Ατίλας στην Κύπρο*, χ.εκδ., χ.τ., χ.χ
10. Κ. Χατζηιωάννου, *Η καταγωγή των τουρκοκυπρίων και το κυπριακό*, Επιφανείου, Λευκωσία 1997²

Τύπος:

1. Ανώνυμος «Θα καθυστερήσει η επαναλειτουργία των σχολείων», *Φιλελεύθερος*, 6019 (1974)
2. Ανώνυμος, «Λάσπες και λίμνες εις καταυλισμούς», *Φιλελεύθερος*, 6062 (1974)
3. Ανώνυμος «Αναδόχους δια 15.000 παιδιά προσφύγων. εύρεν ο Μακάριος» *Φιλελεύθερος*, 6065 (1974)
4. Ανώνυμος «Και κρέας από την Αργεντινή», *Φιλελεύθερος*, 6061(1974)
5. Ανώνυμος «Περιοδεία Θεοδωράκη υπέρ ενισχύσεως των κυπρίων πασχόντων» *Απογευματινή*, 763(1974)
6. Ανώνυμος, «Βοήθεια εξ Ελλάδος Δι' ελληνικών σκαφών», *Απογευματινή*, 725 (1974)
7. Ανώνυμος, «Διεθνής βοήθεια δια τους πρόσφυγες», *Φιλελεύθερος*,6085 (1974)
8. Ανώνυμος, «Έλληνες ιδιώται προσφέρουν βιβλιάρια προικοδοτήσεως», *Φιλελεύθερος*, 6020 (1974)
9. Ανώνυμος, «Έλληνες ιδιώται προσφέρουν βιβλιάρια προικοδοτήσεως», *Φιλελεύθερος*, 6020(1974)
10. Τ.Μ. Γκρίτση, «Και η Ελλάδα πάσχει μαζί μας», *Φιλελεύθερος*, 6048 (1974)
11. Ε.ΚΥ.ΣΥ, «Να μοιραστούμε το ψωμί μας με τους πρόσφυγες αδελφούς μας. Συγκλητική έκκληση της ενώσεως συνταξιούχων Κύπρου», *Απογευματινή*, 707 (1974)
12. Χ.Α. Θεοδούλου, «Ανάγκη διαφωτίσεως του διεθνούς κοινού», *Φιλελεύθερος*, 6025 (1974)
13. Χ. Μελάρης, «Νόμιμη η έκτρωση. Το σοβαρό πρόβλημα των βιασμών», *Απογευματινή*, 794 (1974)

Διαδικτυακές πηγές

1. ΕΔΟΝ, *Καβάζογλου-Μισιαούλη. Δεν πήραν τυχαία το δρόμο της πάλης*, διαθέσιμο σε: <http://www.edon.org.cy/index.php?option=comcontentview&id=67:kabazo>, (Ημερομηνία επίσκεψης: 2008, 15 Νοεμβρίου)
2. Κυβερνητική Πύλη Διαδικτύου, *Κοινωνική πολιτική- προστασία και διαχείριση τουρκοκυπριακών περιουσιών*, διαθέσιμο σε: www.cyprus.gov.cy/MOI/CizensCharter/CitizensCharter.nsf/dmlhousinginfo_gr/dmlhousinginfo_gr?Openocument, (Ημερομηνία επίσκεψης: 2008, 15 Δεκεμβρίου)
3. Κυβερνητική Πύλη Διαδικτύου, *Κυπριακό πρόβλημα- πρόσφυγες*, διαθέσιμο σε: www.gov.cy/portal/portal.nsf, (Ημερομηνία επίσκεψης: 2008, 15 Δεκεμβρίου)
4. Κυπριακός Ερυθρός Σταυρός, *Πρόσφυγες και εγκλωβισμένοι*, διαθέσιμο σε: www.redcross.org.cy/cgi-bin/hweb?-A=50&-V=refugees, (Ημερομηνία επίσκεψης: 08, 8 Δεκεμβρίου)
5. Πολίτης online, *Φάκελοι. Η ίδρυση και ο ρόλος της ΤΜΤ*, (2003), διαθέσιμο σε: www.politis-news.com/cgi-bin/hweb?-A=178&-V=fakeloiarticles, (Ημερομηνία επίσκεψης: 2008, 17 Δεκεμβρίου)
6. Υπουργείο Εσωτερικών, *Τουρκοκυπριακές Περιουσίες*, (2007), διαθέσιμο σε: <http://moi.gov.cy/index.php?ac=78&l=2>, (Ημερομηνία επίσκεψης: 2008, 20 Νοεμβρίου)

Συνέντευξη

1. κ. Ανδρέας Σιαπάνης, Δήμαρχος Δερύνειας και τέως ερευνητής του γραφείου ευημερίας για θέματα προσφύγων

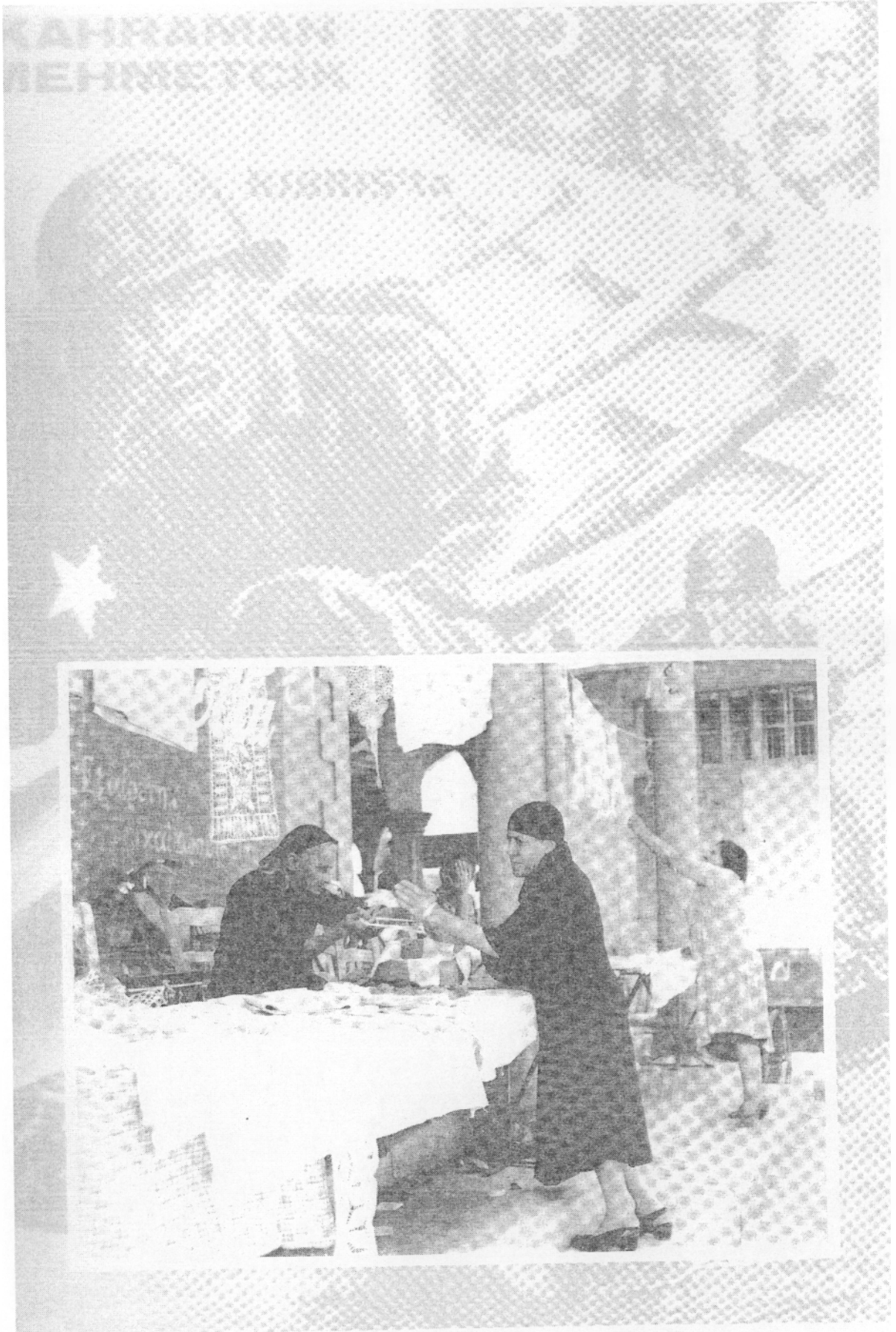
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄: Φωτογραφικό υλικό

Νοσοκομείο Αμμοχώστου. Ο άτυχος ασθενής
εγκλωβίσθηκε και έχασε τη ζωή του κάτω από
τόνους μπετόν μετά απο βομβαρδισμό

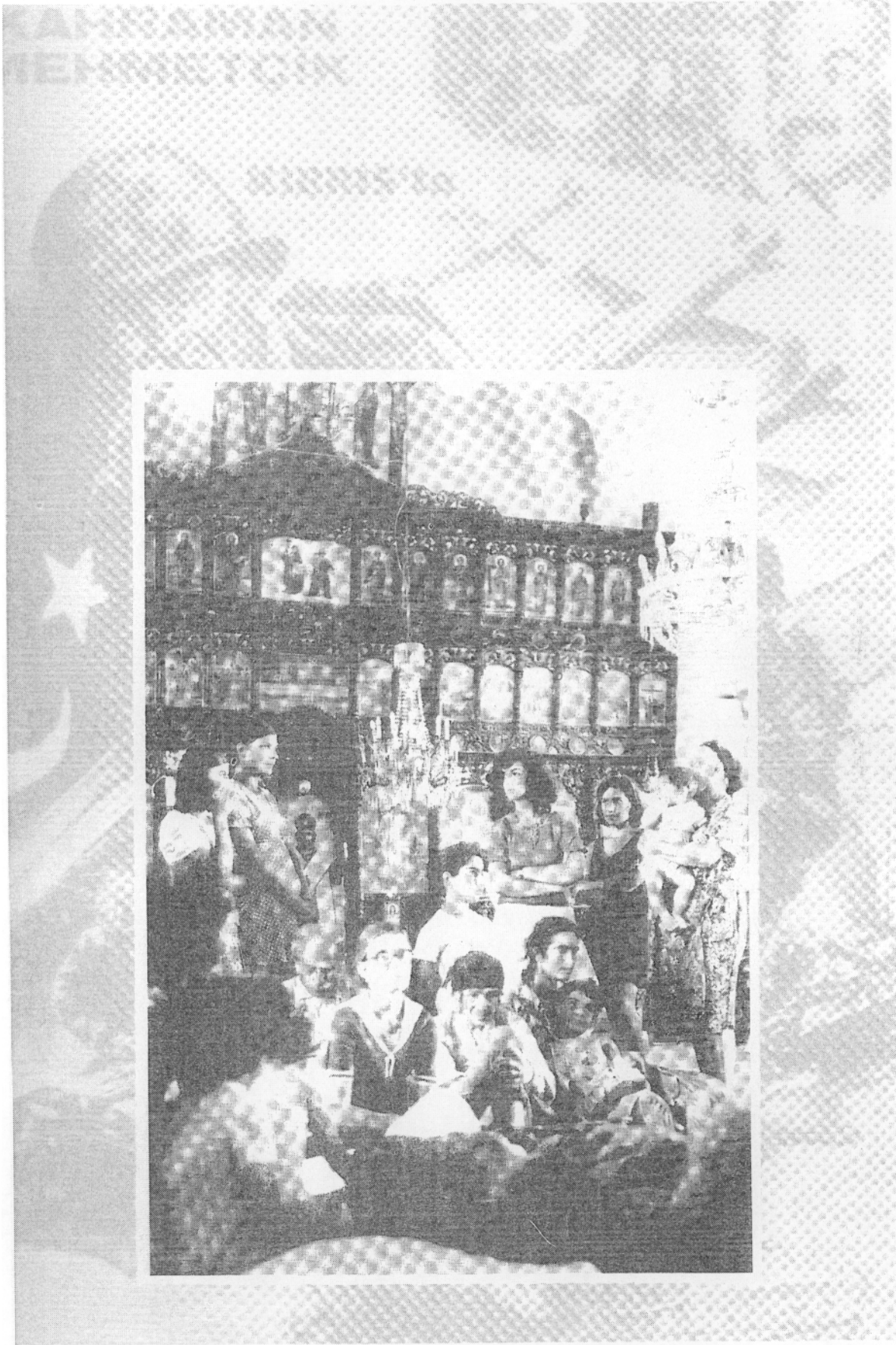

Το Μοναστήρι του Αποστόλου Βαρνάβα,
ιδρυτή της Κυπριακής Εκκλησίας.
Το πήραν και το σύλησαν οι Τούρκοι και οι
μοναχοί του πέθαναν

KAHRAMAN
NEHMETÇİK

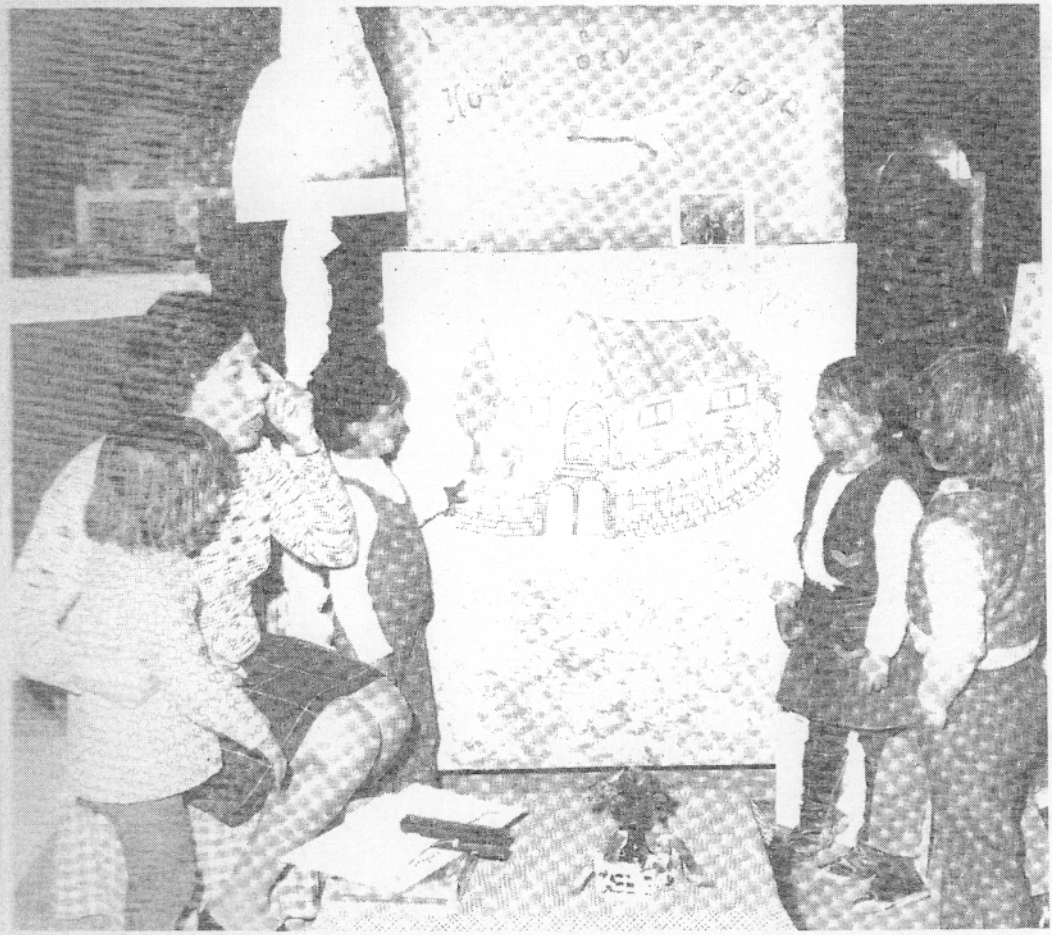
SAHRANIN
MEHMETEK

1935

AHRAMAN EHMETÇİK

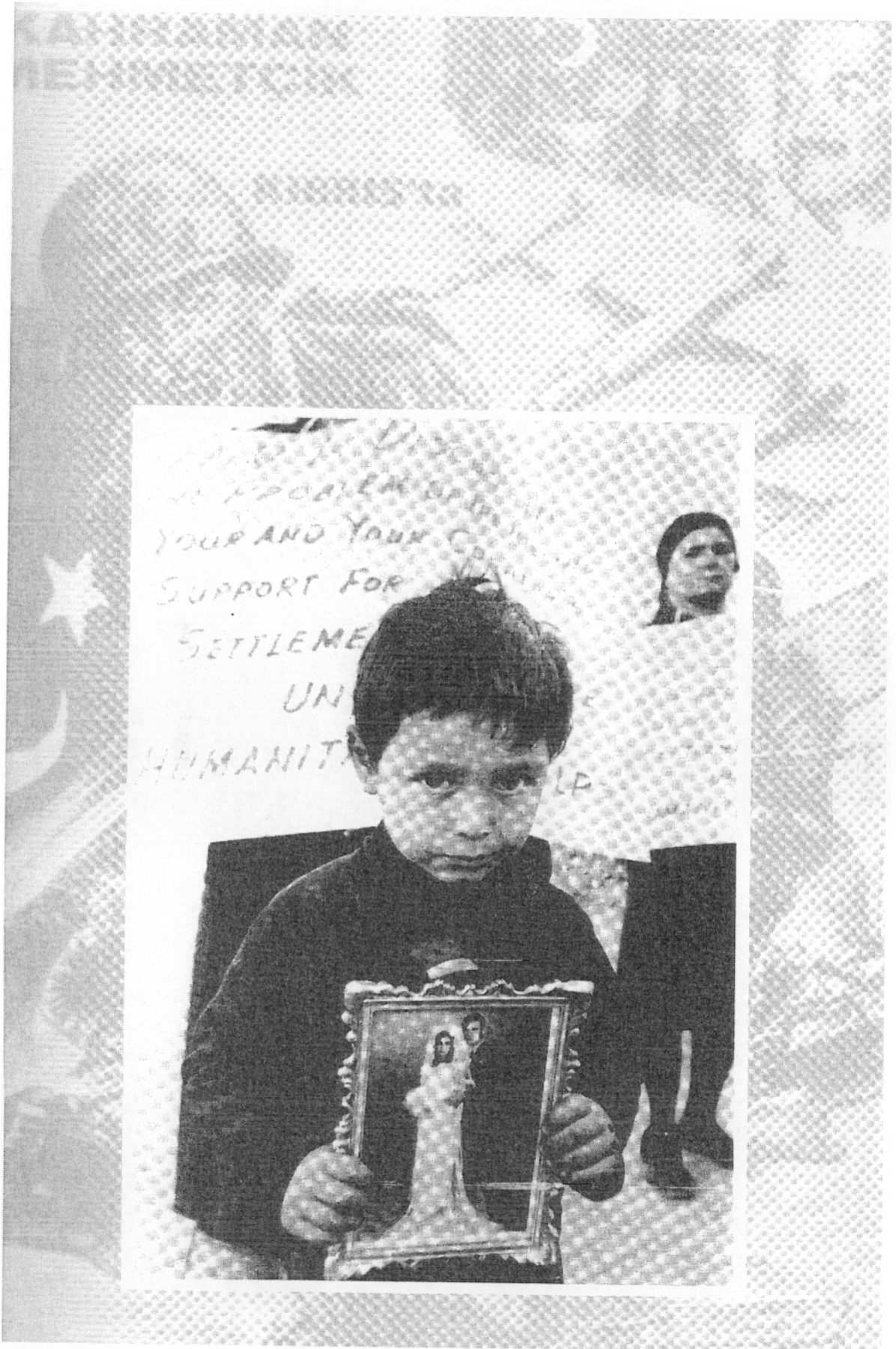
KİŞİSİNİN

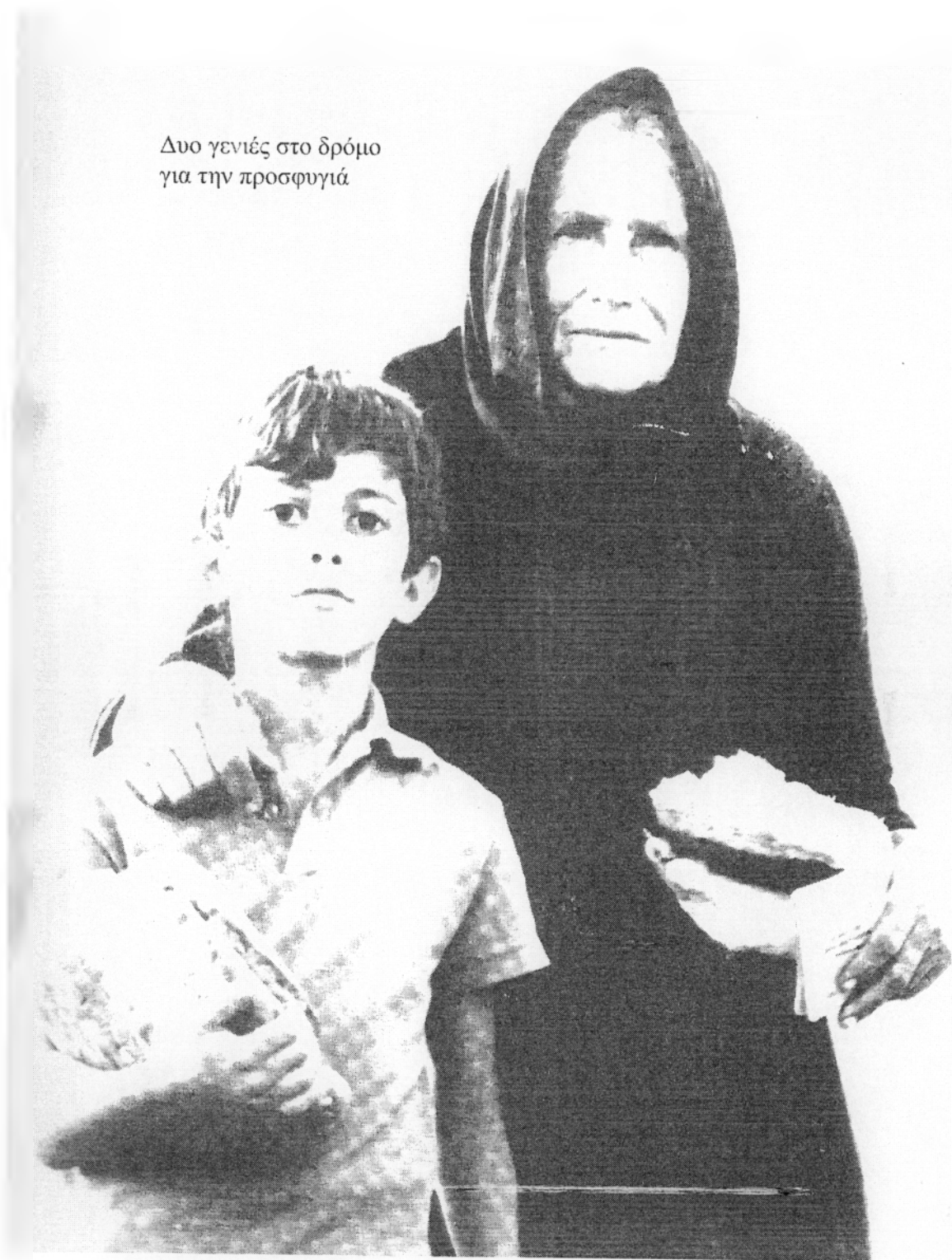
LAHFAK
IEHMETI

1912 '52

Δυο γενιές στο δρόμο
για την προσφυγιά

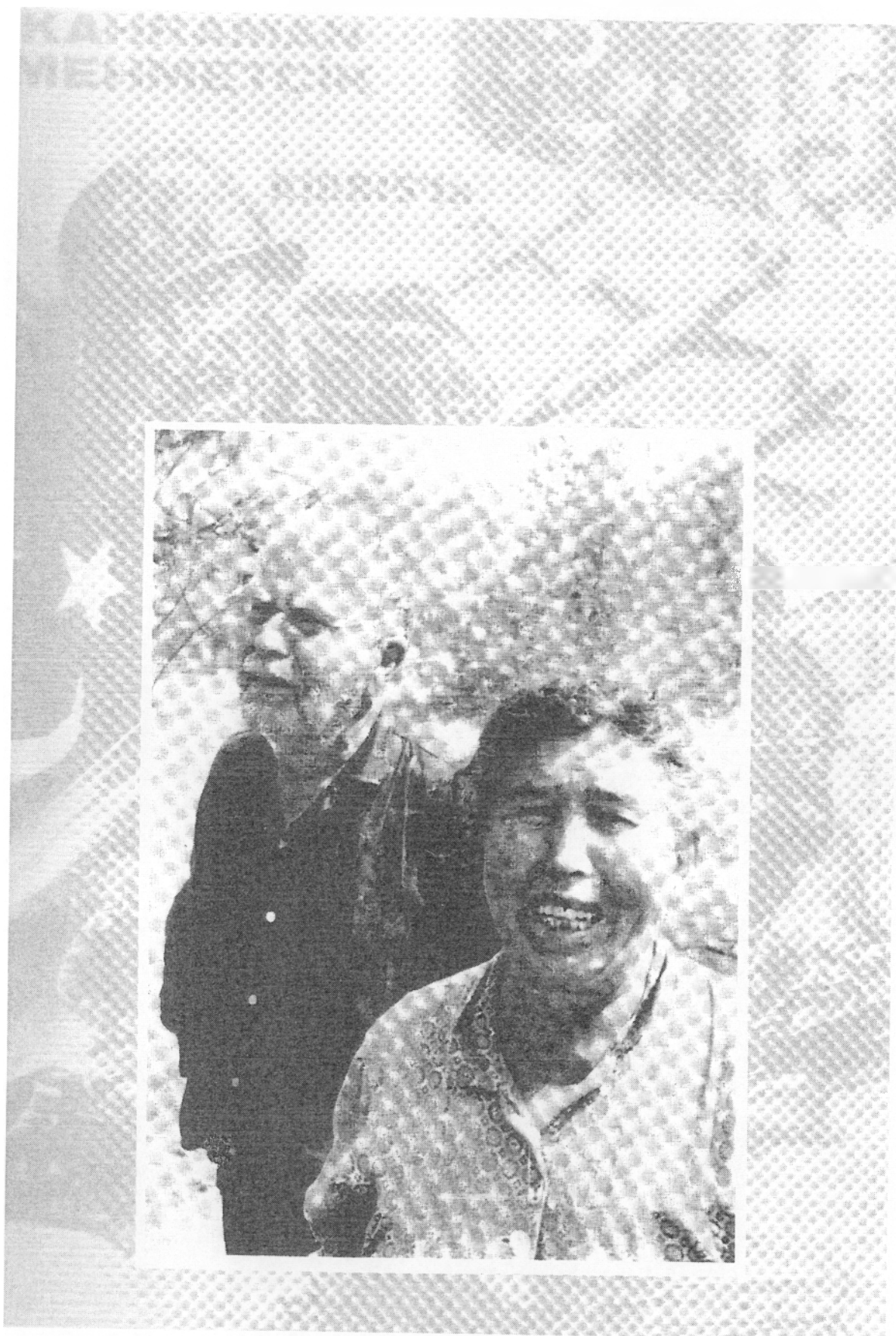

CAHFRANON
REHABILITATION

WISCONSIN

Η ανθρώπινη εξαθλίωση. Τι φταίει
αυτή η ανήμπορη γυναίκα για να
υποφέρει; Τι φταίει η Κύπρος για
να πονεί;

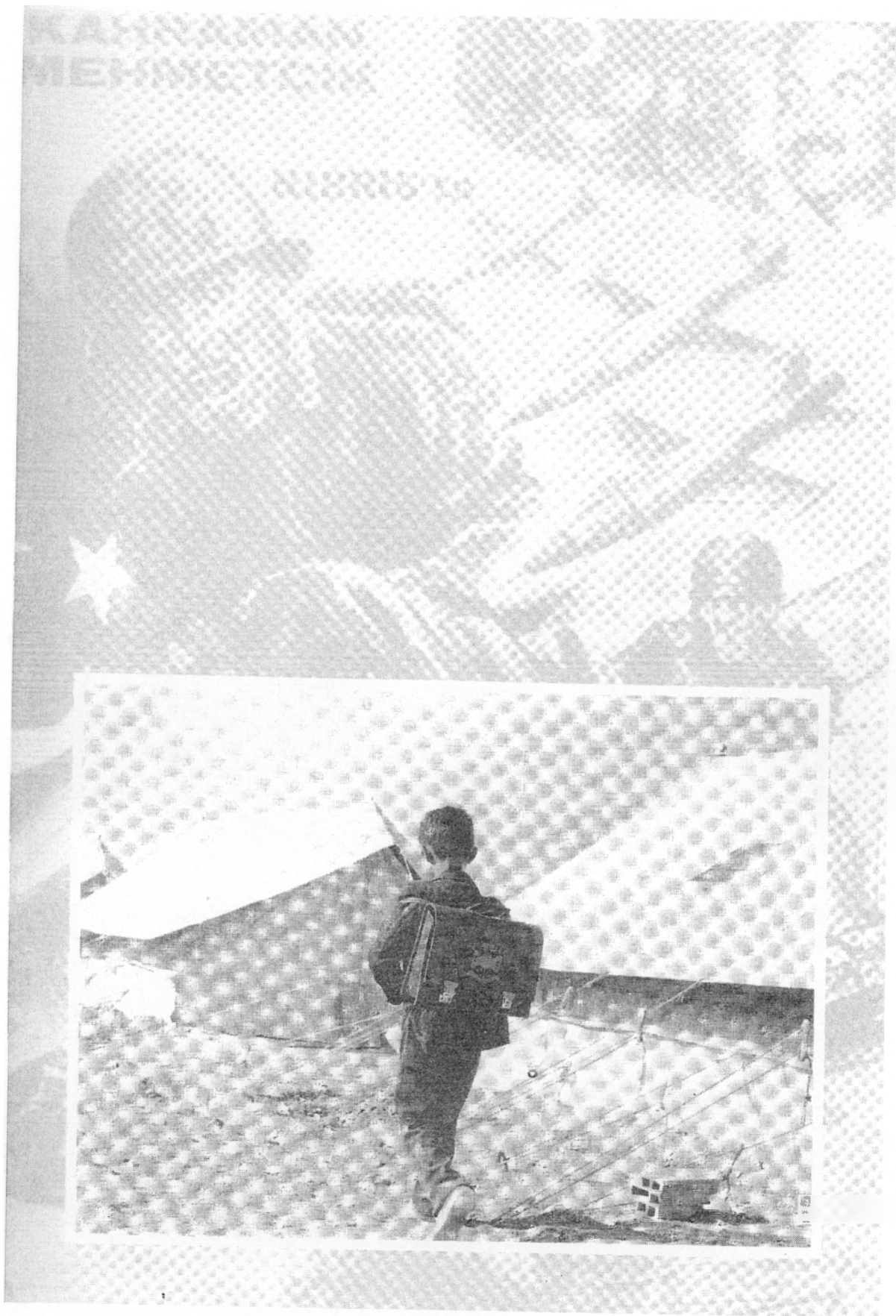

КАИ
МЕНО

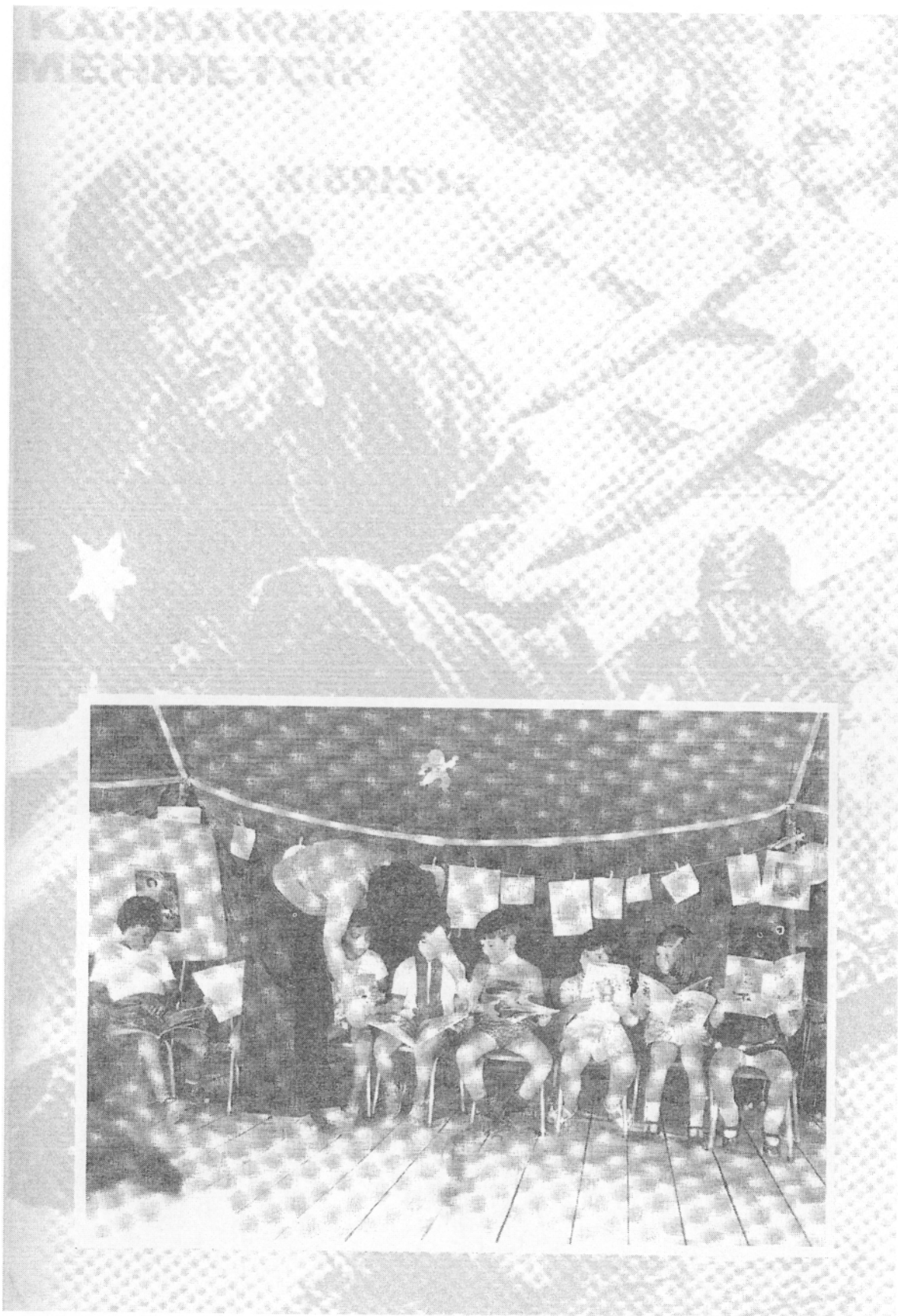

КАРТИНКИ
ИЗ ПАМЯТИ

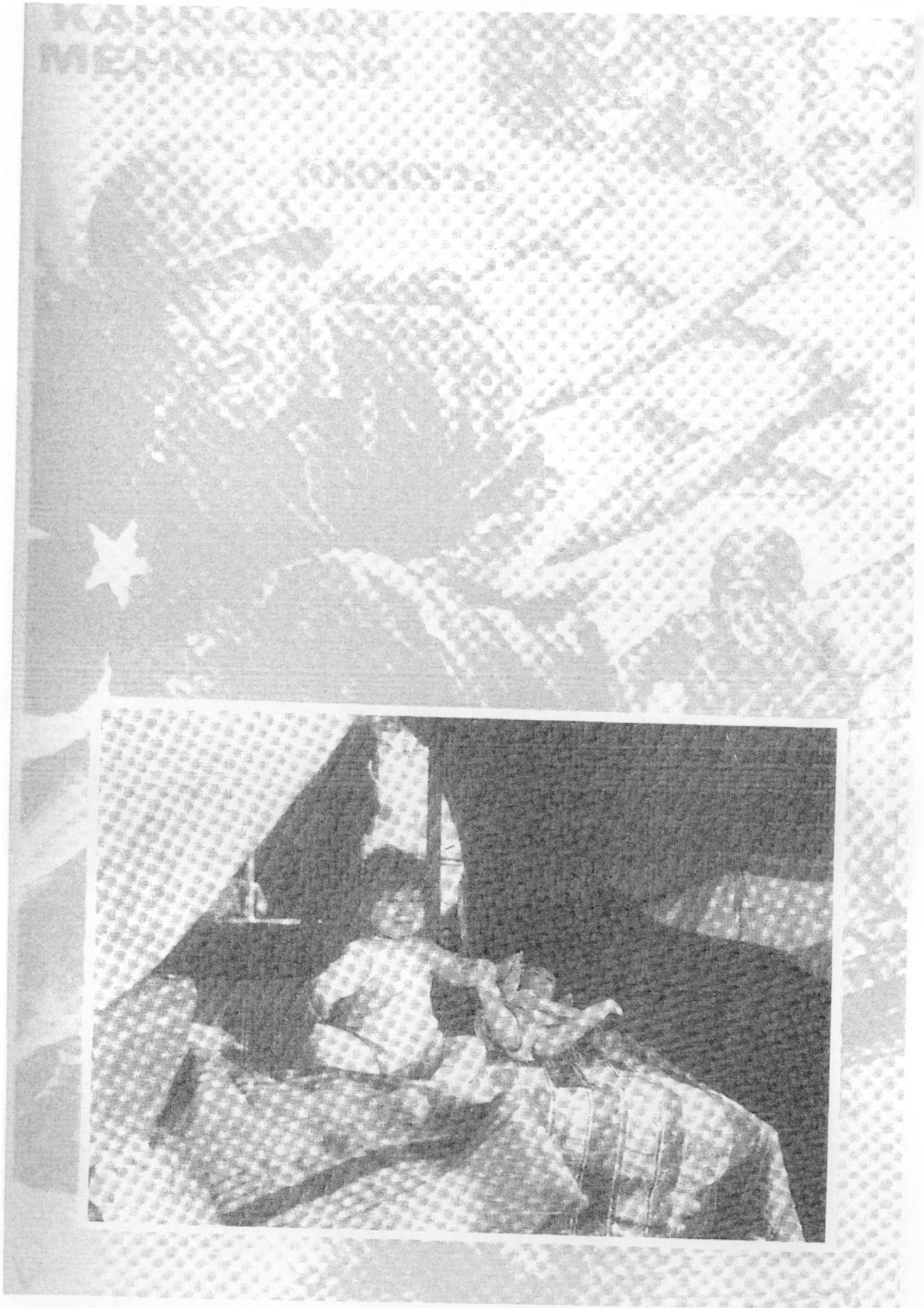

Στο δρόμο της προσφυγιάς.
Κυνηγημένοι από τον Τούρκικο στρατο

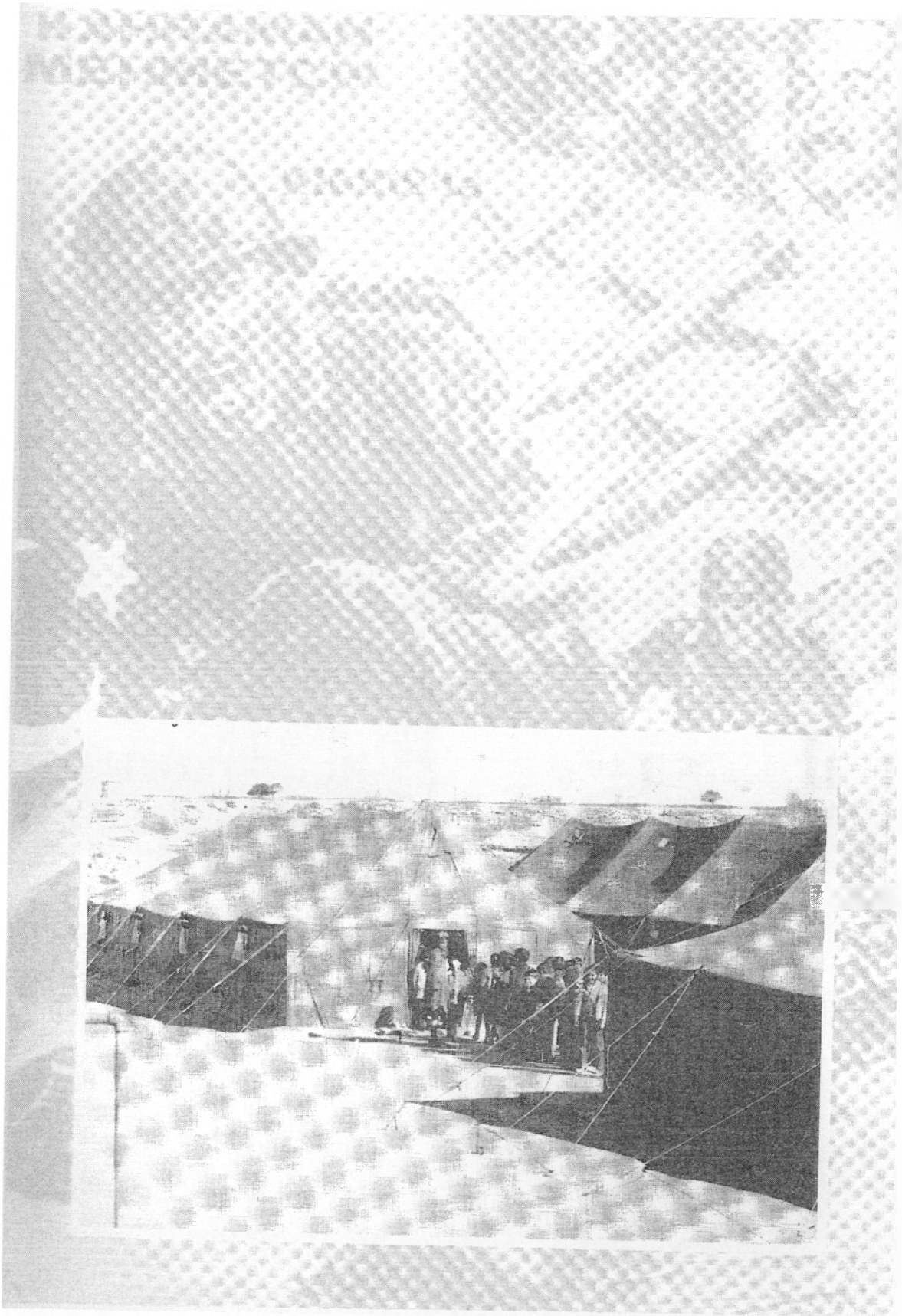

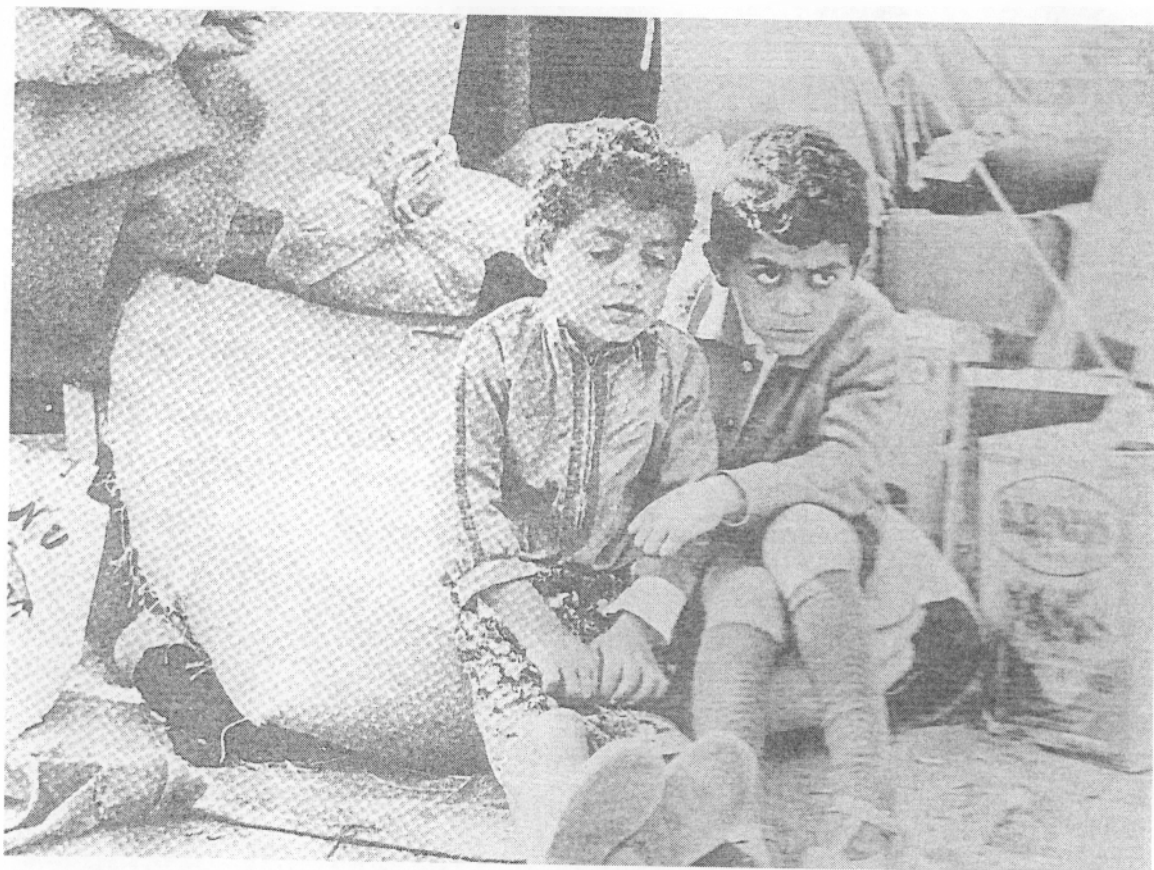

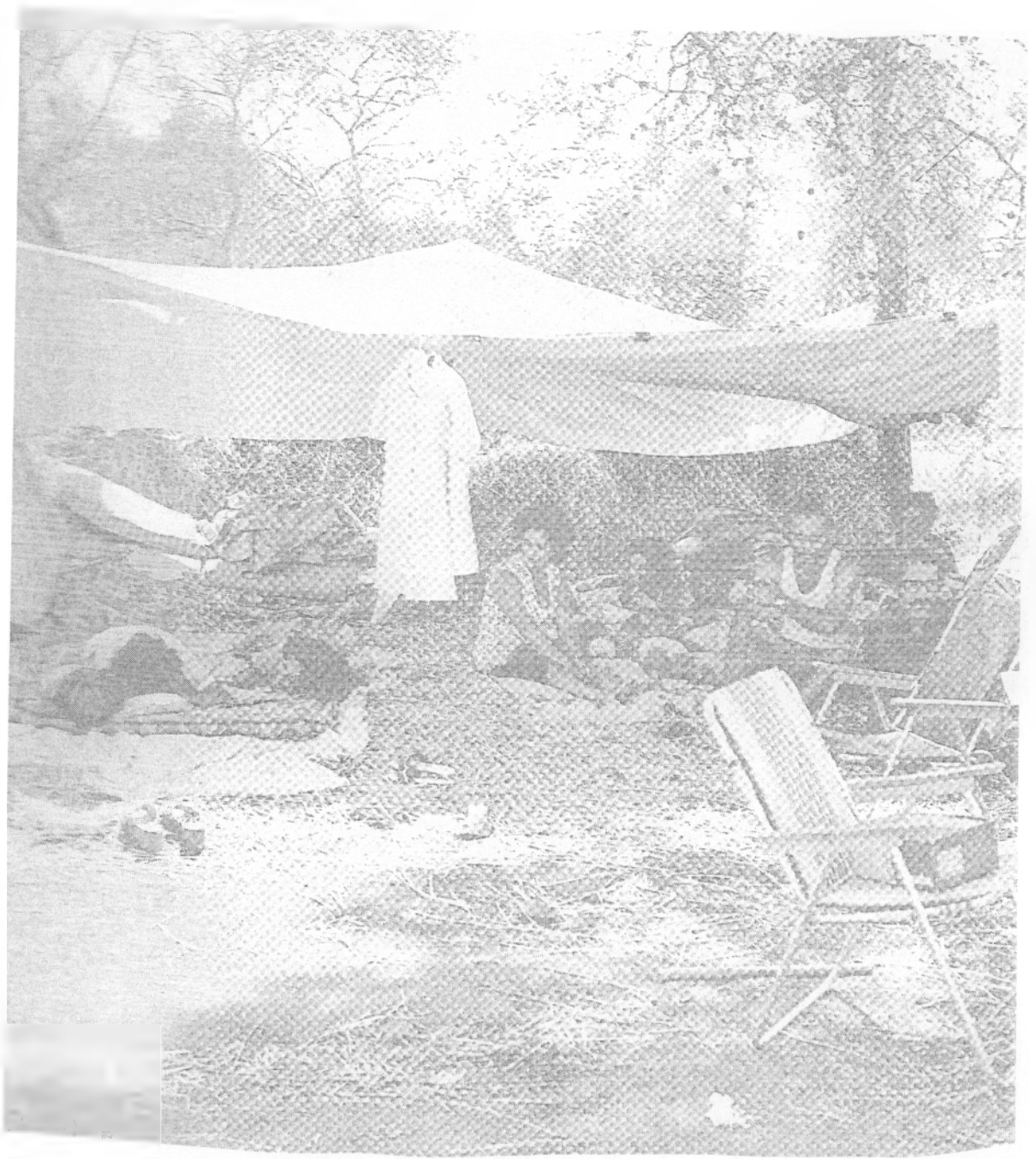
ΚΑΤΑΡΤΙΣΤΕΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΝ

Αντιπροσωπείες γυναικών όλου του
κόσμου, στην πορεία προς την
Αμμόχωστο

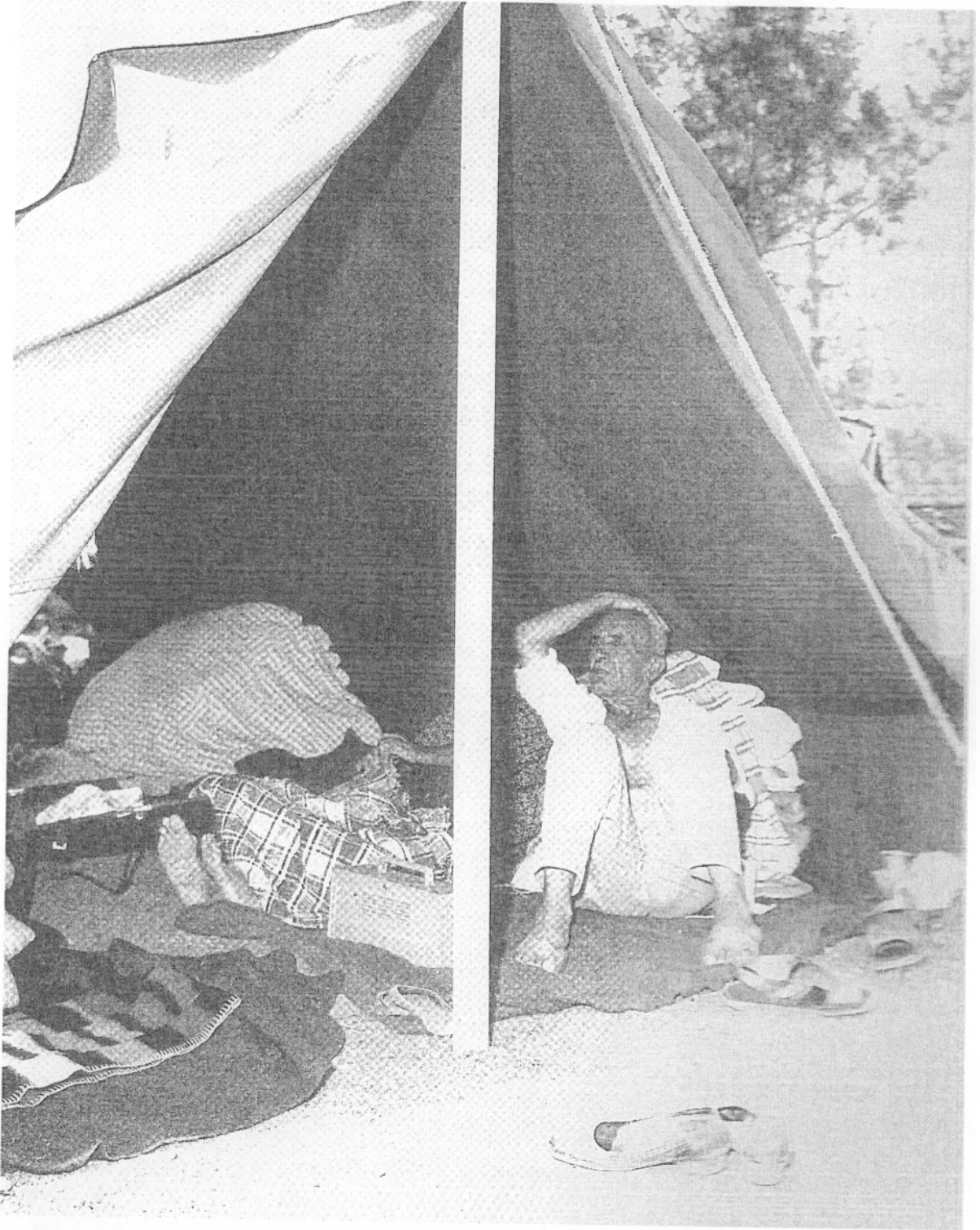

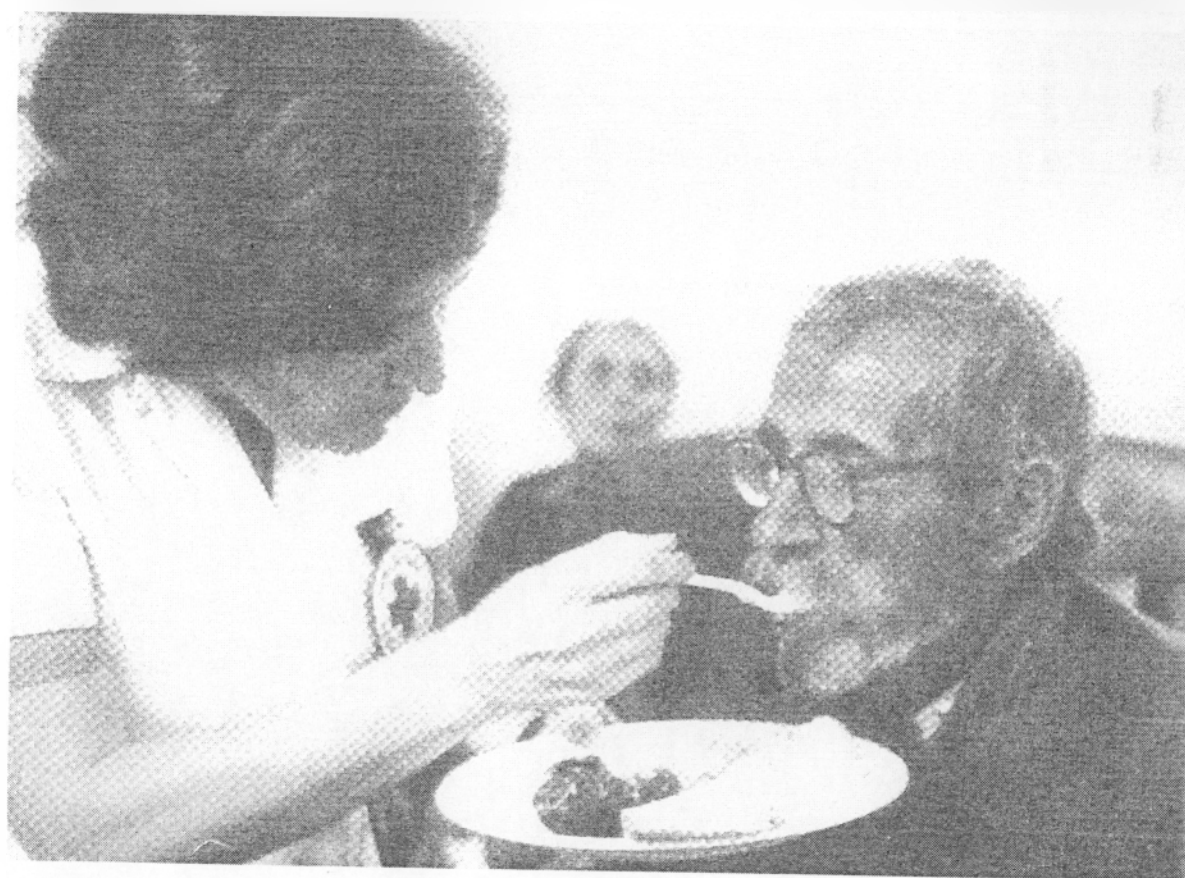

Παρόλα τα βάσανα του, ο προσφυγικός κόσμος της Κύπρου είχε το κουράγιο να σατιρίζει τη ζωή του στα αντίσκηνα και τα υποστατικά, με ένα τρόπο μοναδικό

Στέγες σε καταυλισμούς για μοναχικά, εκτοπισμένα πρόσωπα προχωρημένης ηλικίας με την φροντίδα της Υ.Μ.Α.Π.Ε.

Οικιακός Εξοπλισμός 1

Όνομα Γ. Γ. Γ.
 Επίθετο Γ. Γ. Γ.
 Αρ. Πολιτ. Ταυτότητας Α. Α. Α.
 Ημερ. Γεν. Α. Α. Α. Φύλο Α. Α. Α.
 Επάγγελμα Α. Α. Α.
 Τόπος Προέλευσης Α. Α. Α.
 Οδός Α. Α. Α.
 Αρ. Ταυτ. Εκτ. Οικογ. Α. Α. Α.
 Σημερινή Διεύθυνση Α. Α. Α.
 Σφραγίδα Ελέγχου και Ημερομηνία
 Ελέγχου την Α. Α. Α. 1982
 Υπογρ. Κατόχου Α. Α. Α. Λεπ. Εγγραφής Α. Α. Α.
 (Υπ) Α. Α. Α.
 Επαρχ. Α. Α. Α.

Ημερομηνία	Περιγραφή	Κώδικας Κέντρ.	Υπογραφή
	Δείγμα προσφυγικής ταυτότητας		

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄: Άρθρα εφημερίδων

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Οι επιχειρήσεις της έρευνας...

Ο ΘΑΝΑΣΙΜΟΣ ΚΙΝΑΥΝΟΣ

Ο θάνασιμος κινάυνος...

Ο θάνασιμος κινάυνος...

Ο θάνασιμος κινάυνος...

ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ ΕΤΑΙ ΠΕΡΟΧΑΙ ΤΩΝ

Αυτονομία των τουρκών...

ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ ΕΤΑΙ ΠΕΡΟΧΑΙ ΤΩΝ

Αυτονομία των τουρκών...

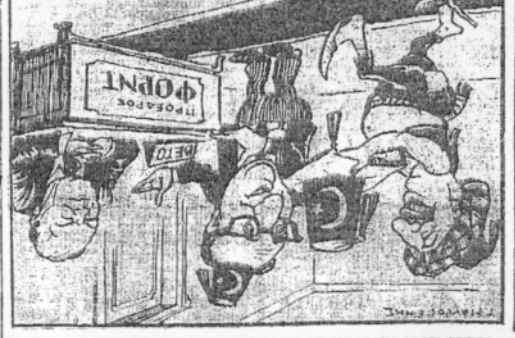
Αυτονομία των τουρκών...

ΒΑ ΚΑΥΦΘΟΥΝ ΑΙ ΖΗΜΙΑΙ

200 εκατομμύρια λίρών

Υψους περὶ τῶν

ΒΟΗΘΕΙΑ

Αὐτονομία των τουρκών...

ΕΞΗΣ ΦΑΛΙΣΘΗ ΜΕΤΑΝ

Υπο του Προεδρου Μακρπιου

ΕΞΗΣ ΦΑΛΙΣΘΗ ΜΕΤΑΝ

Υπο του Προεδρου Μακρπιου

Η ΘΕΣΙΣ ΤΟΥ Κ. ΚΑΝΗΡΙΑΝ

ΕΤΗΣΙΟΝ ΤΟΤ ΚΑΝΗΡΙΑΝ

ΑΤΟΙΕΥΜΑΤΙΝΗ

ΕΤΗΣΙΟΝ ΤΟΤ ΚΑΝΗΡΙΑΝ

Ο οργανισμός προάγει άμεσα εθνική πρωτορία

ΔΕΝ ΘΑ ΥΠΟΚΥΦΤΕΜΕΝ

ΑΠΟ ΤΩΝ ΛΛΩΝ ΜΑΣ

'Οργανούται παλλαϊκή υποδοχή εις τόν 'Ιλιτώφ

ΑΠΟΦΕΥΣ ΕΙΣ ΛΕΜΕΣΟΝ

Ο ΚΥΡΙΑΕΚΣ 'Ελληνικός γυναικείος κώδικας νόμος 1487/74

Μήνυμα αγωνιστικότητας προς τόν κυπριακόν λαόν

'Απορρίπτετε εδωσίων διαχωρισμόν

ΔΕΝ θά υποκύψουμε εις τήν μεθεξέμενην υπό τών Τούρκων τελεστέμενην γενόνη. Θά άνταγούμεν και θά άντισηθούμεν διά τήν ελευθερίαν τήν άνιστάμενην και τήν εμπεδωμένην τήν Τουρκικήν εδαφικήν.

ΑΥΤΑ εδάφια σήμερον τήν πρώτην θ' εφέδωσαν εις τήν Δημοκρατίαν. Αποκρίνομεν δια τήν ελευθερίαν τήν άνιστάμενην και τήν εμπεδωμένην. Απορρίπτετε τήν εδωσίων διαχωρισμόν. Απορρίπτετε τήν εδωσίων διαχωρισμόν.

Ο ΜΑΚΑΡΙΣΤΑΤΟΣ εστίν ο μόνος καί μόνος τών εδωσίων διαχωρισμόν. Απορρίπτετε τήν εδωσίων διαχωρισμόν. Απορρίπτετε τήν εδωσίων διαχωρισμόν.

Ο ΜΑΚΑΡΙΣΤΑΤΟΣ εστίν ο μόνος καί μόνος τών εδωσίων διαχωρισμόν. Απορρίπτετε τήν εδωσίων διαχωρισμόν. Απορρίπτετε τήν εδωσίων διαχωρισμόν.

Ο ΝΟΝΟΣ

ΟΥΣ... ΟΙΜΑ... ΣΕΛΟ ΚΙ'ΑΛΛΑ...

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΙΑΙ ΤΩΝ ΔΙΔΗΚΤΩΝ

Τέσσαρες βόμβαι εξερράγησαν ψες εις τήν Λεμεσόν

Η ΠΥΛΩΣ ΕΠΙΣΤΕΙΛΗ ΤΟΥΣ ΔΡΑΣΤΕΙΣ

ΜΙΑ βόμβα εις όην Λεμεσόν καί τρεσσάρα καί εφτά βόμβαι τών βίβλων τής νύκτα, αργά τής κοινότητος, με τήν δύναμιν τής ποταμότητος καί τήν δύναμιν τής κοινότητος, με τήν δύναμιν τής ποταμότητος καί τήν δύναμιν τής κοινότητος.

ΑΙ ΤΡΕΣΣΕΡΙΣ βόμβαι, καί τρεσσάρα καί εφτά βόμβαι τών βίβλων τής νύκτα, αργά τής κοινότητος, με τήν δύναμιν τής ποταμότητος καί τήν δύναμιν τής κοινότητος.

ΤΟΥΤΩΝΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Σφοδρά πυρά βαρέων όπλων στό Πυρόύ

ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΥΟΜΗΝ ΚΑΤΕΥΛΟΝ

ΑΠΟΦΕΥΑ καταβόμβισαν τόν Πυρόν καί ό άλλον όν-ότιον όν-ότιον, εις τήν ποταμότητα τών γόμων Πυρόν καί Λεμεσόνας.

Οι άντιδράσεις τών Τούρκων καί τών άλλων όν-ότιον όν-ότιον, εις τήν ποταμότητα τών γόμων Πυρόν καί Λεμεσόνας.

Οι άντιδράσεις τών Τούρκων καί τών άλλων όν-ότιον όν-ότιον, εις τήν ποταμότητα τών γόμων Πυρόν καί Λεμεσόνας.

Τοποθετήσεις των διδασκόντων... Η Πύλωσ επιστείλη τους δράστες... Οι άντιδράσεις τών Τούρκων...

ΜΗ ΥΠΑΚΟΥΝΤΕΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΗΓΕΣΙΑΜ ΤΩΝ

Οι Τούρκοι «πρόσφυγες» θέλουν νά επιστρέψουν στός εστίους τών ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ ΠΑΡΑΜΑΛΙ

ΣΤΟΒΑΡΑ επεσείλη άντιδράσεων, καί τής Τουρκίας, κατόπιν τών καί τών Τουρκικών πρεσβείων καί τών άλλων εδωσίων διαχωρισμόν, καί τής Τουρκίας, κατόπιν τών καί τών Τουρκικών πρεσβείων.

Οι Τούρκοι «πρόσφυγες» θέλουν νά επιστρέψουν στός εστίους τών ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ ΠΑΡΑΜΑΛΙ.

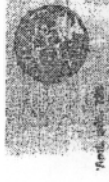
Οι Τούρκοι «πρόσφυγες» θέλουν νά επιστρέψουν στός εστίους τών ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ ΠΑΡΑΜΑΛΙ.

ΧΡΕΟΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

ΟΙ ΑΓΡΟΠΟΙ καί οί άλλοι άντιδράσεις τών Τούρκων καί τών άλλων όν-ότιον όν-ότιον, εις τήν ποταμότητα τών γόμων Πυρόν καί Λεμεσόνας.

Οι άντιδράσεις τών Τούρκων καί τών άλλων όν-ότιον όν-ότιον, εις τήν ποταμότητα τών γόμων Πυρόν καί Λεμεσόνας.

Οι άντιδράσεις τών Τούρκων καί τών άλλων όν-ότιον όν-ότιον, εις τήν ποταμότητα τών γόμων Πυρόν καί Λεμεσόνας.

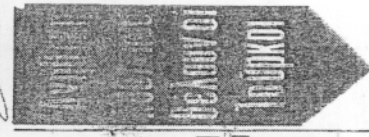
ΑΙΘΙΟΠΕΥΜΑΤΙΝΗ

ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΣΤΙΚΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
Λευκός 2 Σοφοκλέους 1974 Τηλ. καθ. 4463 ΒΙ.

4
ΣΕΛΙΔΕΣ

Νέα δήλωση Μακαρίου

ΕΠΙΣΤΡΕΦΩ ΕΙΣ ΚΥΠΡΟΝ

Προσεγγίση εις Έλλαδα

ΛΟΝΔΙΝΟΝ Η Ομοσπονδία των Κυπρίων στην Ελλάδα ανακοίνωσε ότι η επιστροφή των Κυπρίων στην πατρίδα τους είναι θέμα που εξετάζεται με προσοχή και ότι οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να υποβάλουν αίτηση στην αρμόδια αρχή.

Ο ΑΝΑΡΧΙΣΤΑΣ, δ' άλλης προοπτικής, είναι η κατάσταση στην οποία ο Καραϊσκάκης, ο οποίος είναι ο επικεφαλής της εξέγερσης, έχει διακηρύξει την ανεξαρτησία της Κύπρου.

Ήταν νύμφη και το επί

Συμμετοχή της νύμφης και του επί στην τελετή.

Συμμετοχή της νύμφης και του επί

Στην τελετή συμμετείχε η νύμφη και ο επί.

Επί και νύμφη

Ο επί και η νύμφη στην τελετή.

Επί και νύμφη

Ο επί και η νύμφη στην τελετή.

Επί και νύμφη

Ο επί και η νύμφη στην τελετή.

Επί και νύμφη

Ο επί και η νύμφη στην τελετή.

Επί και νύμφη

Ο επί και η νύμφη στην τελετή.

Επί και νύμφη

Ο επί και η νύμφη στην τελετή.

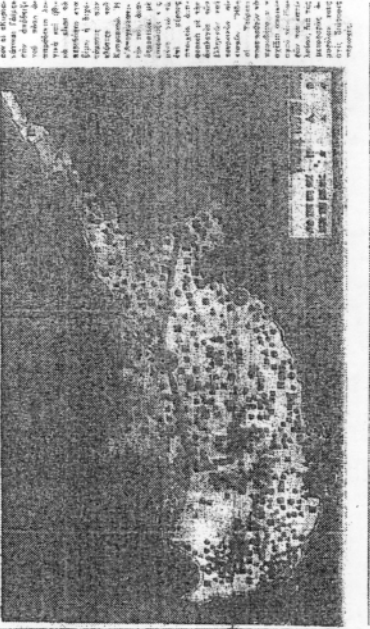
Επί και νύμφη

Ο επί και η νύμφη στην τελετή.

Επί και νύμφη

Ο επί και η νύμφη στην τελετή.

Από τη δεξιά: ο Μακαρίου, ο Καραϊσκάκης, ο Καραϊσκάκης, ο Καραϊσκάκης.

ΠΡΟΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΠΛΗΡΟΥΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΛΙΣΜΟΥ

'Υπουργόν σχέδιον Ντενκτάς διὰ μετακίνησιν Τούρκων

ΕΙΣ ΔΥΣΧΕΡΗ ΘΕΣΙΝ ΤΩΡΑ Ο ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΟΣ ΠΑΡΑΤΟΝ

Ο Ντενκτάς, ο οποίος είναι ο επικεφαλής της εξέγερσης, έχει διακηρύξει την ανεξαρτησία της Κύπρου.

ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΣΤΑΣ ΒΑΣΕΙΣ

Οι πρόσφυγες στην Ελλάδα, οι οποίοι είναι οι άνθρωποι που έχουν φύγει από την Κύπρο, είναι σε δύσκολη θέση.

Ο ΝΤΙΜΙΣ ΕΦΥΓΕ ΤΙΑ ΚΡΟΥ-ΑΖΙΕΡΑ

Ο Ντιμις Εφύγε Τια Κρού-Αζιέρα, ο οποίος είναι ο επικεφαλής της εξέγερσης.

ΥΠΟΥΡΓΟΝ ΠΡΟΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΠΛΗΡΟΥΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΛΙΣΜΟΥ

Ο Υπουργός Προσώπων, ο οποίος είναι ο επικεφαλής της κυβέρνησης, έχει διακηρύξει την ανεξαρτησία της Κύπρου.

ΕΠΙ ΚΑΙ ΝΥΜΦΗ

Ο επί και η νύμφη στην τελετή.

ΕΠΙ ΚΑΙ ΝΥΜΦΗ

Ο επί και η νύμφη στην τελετή.

ΕΠΙ ΚΑΙ ΝΥΜΦΗ

Ο επί και η νύμφη στην τελετή.

ΕΠΙ ΚΑΙ ΝΥΜΦΗ

Ο επί και η νύμφη στην τελετή.

ΕΠΙ ΚΑΙ ΝΥΜΦΗ

Ο επί και η νύμφη στην τελετή.

ΕΠΙ ΚΑΙ ΝΥΜΦΗ

Ο επί και η νύμφη στην τελετή.

ΕΠΙ ΚΑΙ ΝΥΜΦΗ

Ο επί και η νύμφη στην τελετή.

ΕΠΙ ΚΑΙ ΝΥΜΦΗ

Ο επί και η νύμφη στην τελετή.

ΕΠΙ ΚΑΙ ΝΥΜΦΗ

Ο επί και η νύμφη στην τελετή.

ΕΠΙ ΚΑΙ ΝΥΜΦΗ

Ο επί και η νύμφη στην τελετή.

ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ ΟΜΙΛΟΥΜΕΝΟΙ ΕΙΣ ΤΥΠΟΥ ΕΡΕΙΣ ΕΙΣ ΛΟΓΟΝΟΜΟΙ

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΗΤΕΝΚΤΑΣ ΖΑΒΒΑ

Α. 400,000 ή' αγοράν υποδημάτων ή' τοῦ πρησφυγῶν

Εἰς τὴν ἀγοράν τῶν ὑποδημάτων...

Εἰς τὴν ἀγοράν τῶν ὑποδημάτων...

Εἰς τὴν ἀγοράν τῶν ὑποδημάτων...

Εἰς τὴν ἀγοράν τῶν ὑποδημάτων...

Κορυφούνται αἱ συζητήσεις ΣΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

ΜΕΘΩ ΣΧΕΔΙΟΝ ΤΟΥ ΚΙΣΕΙΤΕΡ

Ο Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΟΣ ΥΠΕΓΡΑΜΜΙΣΕ

Καμία συμφωνία μεταξύ 'Αθηνῶν- 'Αγκύρας μπορεῖ νά ἐπιβληθῆ εἰς Κύπρον

Η ΕΛΛΑΣ ΔΕΝ ΔΕΧΕΤΑΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ, 12 (ῥω ἀνεκτικότερ) μετ' κ. Β. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΥΡΟΥ - Ἐνθὺν κατὰ τὴν βουλὴν τῶν ἑλλήνων τῶν πρυτανῶν...

Ἡ ἑλλάς δὲν δεχέται μετακίνηση πληθυσμοῦ...

ΠΡΟΣΒΛΕΣΤΕΣ Προσδοκᾶται λύσις

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ πρόθεσις εἶναι ἐπιτελεσθῆναι τὴν προσβολὴν...

ΣΑΡΑΝΤΗΡΕΣΤΙΝΑΙ... Ο ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ...

Εἰς τὴν ἀγοράν τῶν ὑποδημάτων...

ΣΗΜΕΡΑ

Συνέρχεται τὸ Σ. 'Ασφαλείας διὰ τὴν Κύπρον

ΒΟΥΛΗΤΑ ΕΣΘΙΑ 13 (ἑσπ. Πρωτ.) - Συνέρχεται σήμερον τὸ συνέδριον...

Ἡ ἀγορά τῶν ὑποδημάτων...

ΚΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΤΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΩΣ ΤΕΡΗΝ ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ

Ἡ ἐκκλησία τῆς Κρήτης...

ΟΑ ΑΠΟΡΡΩΠΗ ΜΕΡΟΥ ΤΑΙΝΙΟΥ ΠΡΟΜΟΛΙ

Ἡ ἀπορροπή μέρους τῆς ταινίας...

ΔΕΝ ΘΑ ΥΠΟΚΥΦΩΜΕΝ

Ἡ ἐκκλησία τῆς Κρήτης...

Ἡ ἐκκλησία τῆς Κρήτης...

Ἡ ἐκκλησία τῆς Κρήτης...

ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ ΩΣ ΑΠΛΟΥΝ ΠΟΛΙΤΗΝ

Τὸ σκάνδαλον ἀκολουθεῖ

Με δύο λόγια...

ΑΙ ΤΕΛΕΥΣΑΝΤΙ... Αὐτὸν τὸν ἀπὸ τὴν ἀποφυγὴν...

Ο ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΥΣ... Ὁ ἀποφυγὴν τὸν ἀποφυγὴν...

Τὸν Νίξον ΔΥΝΑΤΟΝ ΝΑ ΔΙΚΑΣΘΗ

ΟΥΑΣΙΝΓΤΟΝ, 10 (Αποστ. Πράξ). - Ὁ κ. Ρίτσαντ Νίξον...

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ τοῦ Ἀμερικ. Οὐλοῦ... Ὁ ἀποφυγὴν τὸν ἀποφυγὴν...

ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΑ ΕΦΘΑΣΑΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΚΥΠΡΗΙΑΣ

ΚΥΠΡΗΙΑ, 10 (Ρ.). - Αὐτὸς τὸν Τούρκον...

Εἰς τὸ Μπέλλα Πάτς

Με στρατηγὸν ἀπὸ τὸ Μπέλλα Πάτς...

Εἰς τὸν Μπέλλα Πάτς

Μετὰ τὸν ἀποφυγὴν...

Ὁ Μακάριος διὰ τὸν ἑλληνα πρόξυλον

Ὁ ἀποφυγὴν τὸν ἀποφυγὴν...

Κατὰ τὸν ἑλληνα πρόξυλον

Ὁ ἀποφυγὴν τὸν ἀποφυγὴν...

Εἰσφοραὶ χιλιάδων λιρῶν ὑπὲρ τῶν προσφύγων

Ἡ ἀποφυγὴν τὸν ἀποφυγὴν...

Συμφωνία ἀλλὰ καὶ διαφορὰ διὰ τὸς καθορισθεῖσας γραμμὰς τῆς ἐκεχειρίας στὴν Κύπρον

ΑΠΕΣΤΑΛΗ Εἰς ΓΕΝΕΥΗΝ ΤΟ ΕΓΓΡΑΦΟΝ

Οἱ Στρατιωτικοὶ ἐπιχειρηματίες τῆς Βοστανίας...

Ὁ ἀποφυγὴν τὸν ἀποφυγὴν...

ΠΟΕΔ: Δὲν θὰ ἐπιτρέψωμεν τὴν δημιουργίαν χαμένων πατρίδων

Ὁ ἀποφυγὴν τὸν ἀποφυγὴν...

Ἀπαιτοῦνται αἱματηραὶ οἰκονομίαι

Ὁ ἀποφυγὴν τὸν ἀποφυγὴν...

ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΑΡΩΝΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ

Ὁ ἀποφυγὴν τὸν ἀποφυγὴν...

Οἱ Τούρκοι στὸν Αἰμένα ἀμφοκώστου

Ὁ ἀποφυγὴν τὸν ἀποφυγὴν...

Οἱ ἀμερικανοὶ ἐκβιάζουσι

Ὁ ἀποφυγὴν τὸν ἀποφυγὴν...

Νέαι ἀεροπορικὰ ἐπιδρομὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν κατὰ τοῦ Ν. Λιβάνου

Ὁ ἀποφυγὴν τὸν ἀποφυγὴν...

Τὸ βιογραφικὸν σημείωμα τοῦ Σπυριδίου Καραγιάννη

Ὁ ἀποφυγὴν τὸν ἀποφυγὴν...

Οἱ Τούρκοι ἐπιχειροῦσι ἐπιδρομὰς ἐπὶ τὸν Αἰμένα

Ὁ ἀποφυγὴν τὸν ἀποφυγὴν...

Οἱ Τούρκοι ἐπιχειροῦσι ἐπιδρομὰς ἐπὶ τὸν Αἰμένα

Ὁ ἀποφυγὴν τὸν ἀποφυγὴν...

Vertical text on the right margin, likely containing news snippets or advertisements.

ΜΕΤΑ ΤΟΥΣ ΚΟΜΜΑΤΕΜΟΥΣ ΤΟΥ ΕΙΣΕΒΙΤ

«Πολύτιμος σύμμαχος η Έλλας»

λέγουν τώρα οι Άμερικοί

Ο εκπρόσωπος του Αμερικανικού Υπουργείου Έξωτερικόν κ. Άντερσον, έδωκεν ότι οι Έλληνες Πολίταις δύνανται να εναρμόνισαν την άμυνα των ομηλικών θύρακων του ΝΑΤΟ από την Ελλάδα εις την Τουρκίαν. Ο κ. Άντερσον παρέβλεπον ότι η χώρα του διαμαρτυρεί την Έλλοδα ως σημαντικόν και πολύτιμον μέλος της συμμαχίας και δύνανται να εναρμόνισαν την άμυνα του νοτίου κτήρατος του ΝΑΤΟ.

Η ΜΑΚΕΔΟΝΙΤΙΣΣΑ ΕΙΝΕ ΕΡΕΨΑ

ΥΦΙΣΤΑΝΤΑΙ ΠΟΛΥ ΜΕΓΑΛΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ

Η Τουρκία πρέπει να χαλαρώση την όρπαγήν της εις Κύπρον προς έναρξιν των συνομιλιών

ΔΙΑΓΙΣΤΟΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΑΣ ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΑΣ ΕΠΛΟΦΑΣ

ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ ΑΠΟ ΤΟΥ 15ου ΑΙΩΝΟΣ Η ΤΟΥΡΚΙΑ

Εκείνη η Τουρκία, η οποία με την βοήθειάν της η Ελλάδα έδωκεν τον έαυτον εις την συμμαχίαν, η οποία με την βοήθειάν της η Ελλάδα έδωκεν τον έαυτον εις την συμμαχίαν, η οποία με την βοήθειάν της η Ελλάδα έδωκεν τον έαυτον εις την συμμαχίαν...

ΚΑΤΑΤΗΛΙΚΟΙ ΚΑΤΑΤΗΛΙΚΟΙ

Έχουν καταρτισθή υπό της Κυβερνήσεως σχέδια

Το μέγα προεργασίον περί της καταρτίσεως των σχέδων της Κυβερνήσεως...

Στο τέρας καθεστώς εντοπίζει εθύννας ο κ. Τσαλδάρης

Ο κ. Τσαλδάρης, ο οποίος με την βοήθειάν της η Ελλάδα έδωκεν τον έαυτον εις την συμμαχίαν, ο οποίος με την βοήθειάν της η Ελλάδα έδωκεν τον έαυτον εις την συμμαχίαν...

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΙΣΤΑΣΙΣ Η ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΕΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ο ΚΥΠΡΙΟΣ Ισχυρός με την βοήθειάν της η Ελλάδα έδωκεν τον έαυτον εις την συμμαχίαν, ο οποίος με την βοήθειάν της η Ελλάδα έδωκεν τον έαυτον εις την συμμαχίαν...

Παραγωγικά Έργα πρὸς ἀνεργιακῶν τοῦ ἀνεργιακοῦ

Τὸν ἰσχυρὸν ἀνεργικὸν με την βοήθειάν της η Ελλάδα έδωκεν τον έαυτον εις την συμμαχίαν, ο οποίος με την βοήθειάν της η Ελλάδα έδωκεν τον έαυτον εις την συμμαχίαν...

ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΔΙΕΚΡΙΒΑΣΕ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ Ο Κ. Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Μετὰ ἐπίσκεψιν του εἰς Λοῦβιν με την βοήθειάν της η Ελλάδα έδωκεν τον έαυτον εις την συμμαχίαν, ο οποίος με την βοήθειάν της η Ελλάδα έδωκεν τον έαυτον εις την συμμαχίαν...

ΚΑΙ ΣΤΟ ΙΣΡΑΗΛ ΜΕΙΟΤΑΙ Η ΔΙΠΛΟΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΚΙΣΣΙΕΡ

ΚΑΜΑΙ Ο ΡΟΖΙΕΒΙΤΣ

ΜΕ ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ

ΒΟΡΕΑ ΠΕΡΙΒΑΣΙΣ ΕΙΣ ΠΡΟΔΕΙΧΤΑΙ

ΒΑΛΚΑΝΙ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΚΗΝ ΡΑΙΔΙΤΗΝ

20% του μισθοῦ των κυβερνητικῶν διὰ τῆς πρόσφυγας

Τὸν ἰσχυρὸν ἀνεργικὸν με την βοήθειάν της η Ελλάδα έδωκεν τον έαυτον εις την συμμαχίαν, ο οποίος με την βοήθειάν της η Ελλάδα έδωκεν τον έαυτον εις την συμμαχίαν...

ΑΔΕΙΧΕΙΣ ΤΟΥ Κ. ΜΑΥΡΟΥ

Τὸν ἰσχυρὸν ἀνεργικὸν με την βοήθειάν της η Ελλάδα έδωκεν τον έαυτον εις την συμμαχίαν, ο οποίος με την βοήθειάν της η Ελλάδα έδωκεν τον έαυτον εις την συμμαχίαν...

ΕΠΙΣΤΡΑΦΗ ΑΝΕΘΙΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΣΙΣ ΑΠΟΚΡΕΤΙΣ

Τὸν ἰσχυρὸν ἀνεργικὸν με την βοήθειάν της η Ελλάδα έδωκεν τον έαυτον εις την συμμαχίαν, ο οποίος με την βοήθειάν της η Ελλάδα έδωκεν τον έαυτον εις την συμμαχίαν...

ΠΑΝΗΝ ΤΡΟΦΗΝ ΣΤΑΜΕΙ Ο Β.Ρ.Ε.

Τὸν ἰσχυρὸν ἀνεργικὸν με την βοήθειάν της η Ελλάδα έδωκεν τον έαυτον εις την συμμαχίαν, ο οποίος με την βοήθειάν της η Ελλάδα έδωκεν τον έαυτον εις την συμμαχίαν...

Κορυφώνεται η μάχη της Κύπρου στον ΟΗΕ

Αλληπαλλοί επιμένουν στην λύση

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΥΠΟΜΟΧΥΣΙΩΝ

Κινητοποιείται ο ΟΗΕ δια τὸ θέμα τῶν αιχμαλώτων

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΚΑΡΑΛΙΑ - ΠΕΤΚΙΤΣ

ΕΚΥΚΛΩΣΗ: Ημερομηνία έκδοσης της τριτοῦ ἀριθμοῦ τῆς ἑξῆς τῶν ἑξαμήνου ἑθνικῶν ἀποβλήτων ἀναγίνετο πρὸς τὴν ἐν Κύπρῳ εἰδίαν ἀπορροήσαν ἐπὶ ΟΗΕ κ. Βέβαιον ἡ ἀπόφασις πρὸς ἀνάγκη πρὸς ἐπὶ τῆς Τουρκικῆς πλευρῆς εἰς Κύπρον δια τὴν ἀναγκαστὴν ἀποβλήτου ἀναγίνετο. Ἀπορία βέβαιον λόγω τῆς ἀσυνδυαστικῆς καὶ προκλητικῆς ἀθέτησιν τῆς ἐπισημοῦσιν συμφωνίας ἐπὶ τοῦ θέματος ὑπὸ τὴν Τούρκικαν.

Κινεῖται συνεχῶς με τὸν κ. Μαύρον μεταξὺ ὀλλῶν τῶν ἀντιπροσώπων

ΒΑΡΥΣΗΜΑΤΟΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΠΡΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΜΕΤΑ ΤΟΥΤΟ ΣΕ (Απόφασις) — Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατικῆς Ἀσπαστικῆς Κοινωνίας ἐβην εἰς Νέαν Ὑόρκην συνάντησιν μετὰ τὸν Γ. Γ. τὸν ΟΗΕ κ. Βαλντινί. Ἐπὶ τῆς ἔβρυν τὸν Διευθύνον Ἐπιτελεστικῆς Ἀποστολῆς τῆς ἑξῆς ἐπὶ ἀποβλήτου ἐξουσίας. Ἐβην ἔβην τῆς συνάντησιν ἡ ἀποβλήτου ἐξουσίας περὶ τὴν Κύπρον καὶ ὁ τρόπος ἀποβλήτου τῆς κρίσεως πρὸς ἀποβλήτου ἡ Τουρκικὴ ἐξουσία.

Ο ΑΔΙΣΤΑΚΤΟΣ

Ὁ Διευθύνων Ἐπιτελεστικῆς Ἀποστολῆς τῆς ἑξῆς ἐπὶ ἀποβλήτου ἐξουσίας περὶ τὴν Κύπρον καὶ ὁ τρόπος ἀποβλήτου τῆς κρίσεως πρὸς ἀποβλήτου ἡ Τουρκικὴ ἐξουσία.

ΜΑΚΑΡΙΟΣ Δὲν θὰ λογισθῶ ὁ Λαὸς μας

Δὲν θέλω καὶ νὰ λυθῶ ἡ ἀποβλήτου ἐξουσίας περὶ τὴν Κύπρον καὶ ὁ τρόπος ἀποβλήτου τῆς κρίσεως πρὸς ἀποβλήτου ἡ Τουρκικὴ ἐξουσία.

Ὁ Κόσμος Κονταμίνετο

ΥΠΕΡΒΥΝΟΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΩΝ ΚΑΤΑΓΛΙΣΤΙΚῆ ΚΑΤΕΣΤΡΕΦΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΜΑΝΤΙΩΝ ΤΟΥ ΧΕΡΥ ΚΙΣΣΙΠΕΡ!

Δὲν ἐπιμένει ὁ ἄλλος ἑξῆς ἐπὶ ἀποβλήτου ἐξουσίας περὶ τὴν Κύπρον καὶ ὁ τρόπος ἀποβλήτου τῆς κρίσεως πρὸς ἀποβλήτου ἡ Τουρκικὴ ἐξουσία.

Λύεται τὸ στεγαστικὸν πρόβλημα προσφύγων ἐντὸς δύο ἐβδομάδων

Ὁ Διευθύνων Ἐπιτελεστικῆς Ἀποστολῆς τῆς ἑξῆς ἐπὶ ἀποβλήτου ἐξουσίας περὶ τὴν Κύπρον καὶ ὁ τρόπος ἀποβλήτου τῆς κρίσεως πρὸς ἀποβλήτου ἡ Τουρκικὴ ἐξουσία.

Τὶ κάνει ὁ Εἰσαγγελεὺς;

Ὁ Διευθύνων Ἐπιτελεστικῆς Ἀποστολῆς τῆς ἑξῆς ἐπὶ ἀποβλήτου ἐξουσίας περὶ τὴν Κύπρον καὶ ὁ τρόπος ἀποβλήτου τῆς κρίσεως πρὸς ἀποβλήτου ἡ Τουρκικὴ ἐξουσία.

Ὁ Κόσμος Κονταμίνετο

Ὁ Διευθύνων Ἐπιτελεστικῆς Ἀποστολῆς τῆς ἑξῆς ἐπὶ ἀποβλήτου ἐξουσίας περὶ τὴν Κύπρον καὶ ὁ τρόπος ἀποβλήτου τῆς κρίσεως πρὸς ἀποβλήτου ἡ Τουρκικὴ ἐξουσία.

Παλαφοὶ ἀνεκομῆν ὄχιματα με εὐνομήσει

Ὁ Διευθύνων Ἐπιτελεστικῆς Ἀποστολῆς τῆς ἑξῆς ἐπὶ ἀποβλήτου ἐξουσίας περὶ τὴν Κύπρον καὶ ὁ τρόπος ἀποβλήτου τῆς κρίσεως πρὸς ἀποβλήτου ἡ Τουρκικὴ ἐξουσία.

ΝΑ ΠΑΤΑΧΘῆ Ἡ ΠΑΡΑΝΟΜΙΑ

Ὁ Διευθύνων Ἐπιτελεστικῆς Ἀποστολῆς τῆς ἑξῆς ἐπὶ ἀποβλήτου ἐξουσίας περὶ τὴν Κύπρον καὶ ὁ τρόπος ἀποβλήτου τῆς κρίσεως πρὸς ἀποβλήτου ἡ Τουρκικὴ ἐξουσία.

Ἐγκλητόν:

ΝΑ ΔΙΑΚΟΠῆ Ἡ ΡΟΗΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑΝ

Ὁ Διευθύνων Ἐπιτελεστικῆς Ἀποστολῆς τῆς ἑξῆς ἐπὶ ἀποβλήτου ἐξουσίας περὶ τὴν Κύπρον καὶ ὁ τρόπος ἀποβλήτου τῆς κρίσεως πρὸς ἀποβλήτου ἡ Τουρκικὴ ἐξουσία.

Ὑπὸ τῶν ἀφρόνων τῆς δικτατορίας

ΟΡΓΙΟΝ ΕΚΡΗΞΕΩΝ ΨΕΣ ΕΙΣ ΛΕΜΕΣΟΝ

Πρὸς δημιουργίαν πανικοῦ εἰς τὴν πόλιν

Ὁ Διευθύνων Ἐπιτελεστικῆς Ἀποστολῆς τῆς ἑξῆς ἐπὶ ἀποβλήτου ἐξουσίας περὶ τὴν Κύπρον καὶ ὁ τρόπος ἀποβλήτου τῆς κρίσεως πρὸς ἀποβλήτου ἡ Τουρκικὴ ἐξουσία.

Ὁ Διευθύνων Ἐπιτελεστικῆς Ἀποστολῆς τῆς ἑξῆς ἐπὶ ἀποβλήτου ἐξουσίας περὶ τὴν Κύπρον καὶ ὁ τρόπος ἀποβλήτου τῆς κρίσεως πρὸς ἀποβλήτου ἡ Τουρκικὴ ἐξουσία.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΟΥ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΟΥ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΟΥ

Α/Α	Όνομα	Διεύθυνση	Τηλέφωνο
1	Α. Α. Α.	Αθήνα	1234
2	Β. Β. Β.	Αθήνα	2345
3	Γ. Γ. Γ.	Αθήνα	3456
4	Δ. Δ. Δ.	Αθήνα	4567
5	Ε. Ε. Ε.	Αθήνα	5678
6	ΣΤ. ΣΤ. ΣΤ.	Αθήνα	6789
7	Ζ. Ζ. Ζ.	Αθήνα	7890
8	Η. Η. Η.	Αθήνα	8901
9	Θ. Θ. Θ.	Αθήνα	9012
10	Κ. Κ. Κ.	Αθήνα	0123
11	Λ. Λ. Λ.	Αθήνα	1234
12	Μ. Μ. Μ.	Αθήνα	2345
13	Ν. Ν. Ν.	Αθήνα	3456
14	Ξ. Ξ. Ξ.	Αθήνα	4567
15	Ο. Ο. Ο.	Αθήνα	5678
16	Π. Π. Π.	Αθήνα	6789
17	Ρ. Ρ. Ρ.	Αθήνα	7890
18	Σ. Σ. Σ.	Αθήνα	8901
19	Τ. Τ. Τ.	Αθήνα	9012
20	Υ. Υ. Υ.	Αθήνα	0123
21	Φ. Φ. Φ.	Αθήνα	1234
22	Χ. Χ. Χ.	Αθήνα	2345
23	Ψ. Ψ. Ψ.	Αθήνα	3456
24	Ω. Ω. Ω.	Αθήνα	4567
25	Α. Α. Α.	Αθήνα	5678
26	Β. Β. Β.	Αθήνα	6789
27	Γ. Γ. Γ.	Αθήνα	7890
28	Δ. Δ. Δ.	Αθήνα	8901
29	Ε. Ε. Ε.	Αθήνα	9012
30	ΣΤ. ΣΤ. ΣΤ.	Αθήνα	0123
31	Ζ. Ζ. Ζ.	Αθήνα	1234
32	Η. Η. Η.	Αθήνα	2345
33	Θ. Θ. Θ.	Αθήνα	3456
34	Κ. Κ. Κ.	Αθήνα	4567
35	Λ. Λ. Λ.	Αθήνα	5678
36	Μ. Μ. Μ.	Αθήνα	6789
37	Ν. Ν. Ν.	Αθήνα	7890
38	Ξ. Ξ. Ξ.	Αθήνα	8901
39	Ο. Ο. Ο.	Αθήνα	9012
40	Π. Π. Π.	Αθήνα	0123
41	Ρ. Ρ. Ρ.	Αθήνα	1234
42	Σ. Σ. Σ.	Αθήνα	2345
43	Τ. Τ. Τ.	Αθήνα	3456
44	Υ. Υ. Υ.	Αθήνα	4567
45	Φ. Φ. Φ.	Αθήνα	5678
46	Χ. Χ. Χ.	Αθήνα	6789
47	Ψ. Ψ. Ψ.	Αθήνα	7890
48	Ω. Ω. Ω.	Αθήνα	8901
49	Α. Α. Α.	Αθήνα	9012
50	Β. Β. Β.	Αθήνα	0123
51	Γ. Γ. Γ.	Αθήνα	1234
52	Δ. Δ. Δ.	Αθήνα	2345
53	Ε. Ε. Ε.	Αθήνα	3456
54	ΣΤ. ΣΤ. ΣΤ.	Αθήνα	4567
55	Ζ. Ζ. Ζ.	Αθήνα	5678
56	Η. Η. Η.	Αθήνα	6789
57	Θ. Θ. Θ.	Αθήνα	7890
58	Κ. Κ. Κ.	Αθήνα	8901
59	Λ. Λ. Λ.	Αθήνα	9012
60	Μ. Μ. Μ.	Αθήνα	0123
61	Ν. Ν. Ν.	Αθήνα	1234
62	Ξ. Ξ. Ξ.	Αθήνα	2345
63	Ο. Ο. Ο.	Αθήνα	3456
64	Π. Π. Π.	Αθήνα	4567
65	Ρ. Ρ. Ρ.	Αθήνα	5678
66	Σ. Σ. Σ.	Αθήνα	6789
67	Τ. Τ. Τ.	Αθήνα	7890
68	Υ. Υ. Υ.	Αθήνα	8901
69	Φ. Φ. Φ.	Αθήνα	9012
70	Χ. Χ. Χ.	Αθήνα	0123
71	Ψ. Ψ. Ψ.	Αθήνα	1234
72	Ω. Ω. Ω.	Αθήνα	2345
73	Α. Α. Α.	Αθήνα	3456
74	Β. Β. Β.	Αθήνα	4567
75	Γ. Γ. Γ.	Αθήνα	5678
76	Δ. Δ. Δ.	Αθήνα	6789
77	Ε. Ε. Ε.	Αθήνα	7890
78	ΣΤ. ΣΤ. ΣΤ.	Αθήνα	8901
79	Ζ. Ζ. Ζ.	Αθήνα	9012
80	Η. Η. Η.	Αθήνα	0123
81	Θ. Θ. Θ.	Αθήνα	1234
82	Κ. Κ. Κ.	Αθήνα	2345
83	Λ. Λ. Λ.	Αθήνα	3456
84	Μ. Μ. Μ.	Αθήνα	4567
85	Ν. Ν. Ν.	Αθήνα	5678
86	Ξ. Ξ. Ξ.	Αθήνα	6789
87	Ο. Ο. Ο.	Αθήνα	7890
88	Π. Π. Π.	Αθήνα	8901
89	Ρ. Ρ. Ρ.	Αθήνα	9012
90	Σ. Σ. Σ.	Αθήνα	0123
91	Τ. Τ. Τ.	Αθήνα	1234
92	Υ. Υ. Υ.	Αθήνα	2345
93	Φ. Φ. Φ.	Αθήνα	3456
94	Χ. Χ. Χ.	Αθήνα	4567
95	Ψ. Ψ. Ψ.	Αθήνα	5678
96	Ω. Ω. Ω.	Αθήνα	6789
97	Α. Α. Α.	Αθήνα	7890
98	Β. Β. Β.	Αθήνα	8901
99	Γ. Γ. Γ.	Αθήνα	9012
100	Δ. Δ. Δ.	Αθήνα	0123

Επαρχία Λάρισα

Α/Α	Όνομα	Διεύθυνση	Τηλέφωνο
101	Α. Α. Α.	Αθήνα	1234
102	Β. Β. Β.	Αθήνα	2345
103	Γ. Γ. Γ.	Αθήνα	3456
104	Δ. Δ. Δ.	Αθήνα	4567
105	Ε. Ε. Ε.	Αθήνα	5678
106	ΣΤ. ΣΤ. ΣΤ.	Αθήνα	6789
107	Ζ. Ζ. Ζ.	Αθήνα	7890
108	Η. Η. Η.	Αθήνα	8901
109	Θ. Θ. Θ.	Αθήνα	9012
110	Κ. Κ. Κ.	Αθήνα	0123
111	Λ. Λ. Λ.	Αθήνα	1234
112	Μ. Μ. Μ.	Αθήνα	2345
113	Ν. Ν. Ν.	Αθήνα	3456
114	Ξ. Ξ. Ξ.	Αθήνα	4567
115	Ο. Ο. Ο.	Αθήνα	5678
116	Π. Π. Π.	Αθήνα	6789
117	Ρ. Ρ. Ρ.	Αθήνα	7890
118	Σ. Σ. Σ.	Αθήνα	8901
119	Τ. Τ. Τ.	Αθήνα	9012
120	Υ. Υ. Υ.	Αθήνα	0123
121	Φ. Φ. Φ.	Αθήνα	1234
122	Χ. Χ. Χ.	Αθήνα	2345
123	Ψ. Ψ. Ψ.	Αθήνα	3456
124	Ω. Ω. Ω.	Αθήνα	4567
125	Α. Α. Α.	Αθήνα	5678
126	Β. Β. Β.	Αθήνα	6789
127	Γ. Γ. Γ.	Αθήνα	7890
128	Δ. Δ. Δ.	Αθήνα	8901
129	Ε. Ε. Ε.	Αθήνα	9012
130	ΣΤ. ΣΤ. ΣΤ.	Αθήνα	0123
131	Ζ. Ζ. Ζ.	Αθήνα	1234
132	Η. Η. Η.	Αθήνα	2345
133	Θ. Θ. Θ.	Αθήνα	3456
134	Κ. Κ. Κ.	Αθήνα	4567
135	Λ. Λ. Λ.	Αθήνα	5678
136	Μ. Μ. Μ.	Αθήνα	6789
137	Ν. Ν. Ν.	Αθήνα	7890
138	Ξ. Ξ. Ξ.	Αθήνα	8901
139	Ο. Ο. Ο.	Αθήνα	9012
140	Π. Π. Π.	Αθήνα	0123
141	Ρ. Ρ. Ρ.	Αθήνα	1234
142	Σ. Σ. Σ.	Αθήνα	2345
143	Τ. Τ. Τ.	Αθήνα	3456
144	Υ. Υ. Υ.	Αθήνα	4567
145	Φ. Φ. Φ.	Αθήνα	5678
146	Χ. Χ. Χ.	Αθήνα	6789
147	Ψ. Ψ. Ψ.	Αθήνα	7890
148	Ω. Ω. Ω.	Αθήνα	8901
149	Α. Α. Α.	Αθήνα	9012
150	Β. Β. Β.	Αθήνα	0123
151	Γ. Γ. Γ.	Αθήνα	1234
152	Δ. Δ. Δ.	Αθήνα	2345
153	Ε. Ε. Ε.	Αθήνα	3456
154	ΣΤ. ΣΤ. ΣΤ.	Αθήνα	4567
155	Ζ. Ζ. Ζ.	Αθήνα	5678
156	Η. Η. Η.	Αθήνα	6789
157	Θ. Θ. Θ.	Αθήνα	7890
158	Κ. Κ. Κ.	Αθήνα	8901
159	Λ. Λ. Λ.	Αθήνα	9012
160	Μ. Μ. Μ.	Αθήνα	0123
161	Ν. Ν. Ν.	Αθήνα	1234
162	Ξ. Ξ. Ξ.	Αθήνα	2345
163	Ο. Ο. Ο.	Αθήνα	3456
164	Π. Π. Π.	Αθήνα	4567
165	Ρ. Ρ. Ρ.	Αθήνα	5678
166	Σ. Σ. Σ.	Αθήνα	6789
167	Τ. Τ. Τ.	Αθήνα	7890
168	Υ. Υ. Υ.	Αθήνα	8901
169	Φ. Φ. Φ.	Αθήνα	9012
170	Χ. Χ. Χ.	Αθήνα	0123
171	Ψ. Ψ. Ψ.	Αθήνα	1234
172	Ω. Ω. Ω.	Αθήνα	2345
173	Α. Α. Α.	Αθήνα	3456
174	Β. Β. Β.	Αθήνα	4567
175	Γ. Γ. Γ.	Αθήνα	5678
176	Δ. Δ. Δ.	Αθήνα	6789
177	Ε. Ε. Ε.	Αθήνα	7890
178	ΣΤ. ΣΤ. ΣΤ.	Αθήνα	8901
179	Ζ. Ζ. Ζ.	Αθήνα	9012
180	Η. Η. Η.	Αθήνα	0123
181	Θ. Θ. Θ.	Αθήνα	1234
182	Κ. Κ. Κ.	Αθήνα	2345
183	Λ. Λ. Λ.	Αθήνα	3456
184	Μ. Μ. Μ.	Αθήνα	4567
185	Ν. Ν. Ν.	Αθήνα	5678
186	Ξ. Ξ. Ξ.	Αθήνα	6789
187	Ο. Ο. Ο.	Αθήνα	7890
188	Π. Π. Π.	Αθήνα	8901
189	Ρ. Ρ. Ρ.	Αθήνα	9012
190	Σ. Σ. Σ.	Αθήνα	0123
191	Τ. Τ. Τ.	Αθήνα	1234
192	Υ. Υ. Υ.	Αθήνα	2345
193	Φ. Φ. Φ.	Αθήνα	3456
194	Χ. Χ. Χ.	Αθήνα	4567
195	Ψ. Ψ. Ψ.	Αθήνα	5678
196	Ω. Ω. Ω.	Αθήνα	6789
197	Α. Α. Α.	Αθήνα	7890
198	Β. Β. Β.	Αθήνα	8901
199	Γ. Γ. Γ.	Αθήνα	9012
200	Δ. Δ. Δ.	Αθήνα	0123

Ο «παράδεισος» ήταν τελικά κόλασις

ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ ΤΟΥΡΚΩΝ

ΟΜΕΙΑΣ ΤΟΥΣ

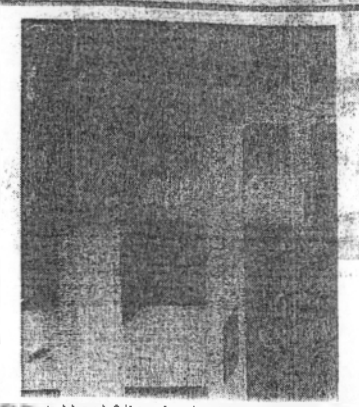
Με δύο λόγια...
ΕΝ ΟΥΒΕΙ ΤΟΥ ΕΠΙΡΧΟΜΕΝΟΥ ΧΕΙΜΩΝΟΣ

Κλιμακωτή αντίδραση εναντίον των εισβολέων

Η ΑΝΤΙΔΡΑΣΙΣ των Τουσκακμασιών μαζών κατά των ληηστικών ελαστικών εισβολέων...

Η ΣΩΤΗΡΙΑ ΔΙΕΡΧΕΤΑΙ ΔΙΑ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ

Κυριότερη πρόβλεψη... Η ΣΩΤΗΡΙΑ ΔΙΕΡΧΕΤΑΙ ΔΙΑ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ

Ο κ. Μπίτσιος με τον κ. Κίσιου...

ΥΠΕΚΥΦΕ Η ΤΟΥΡΚΙΑ

Ο κ. Μπίτσιος συνηγήθη με τον Γκιουγιές...

Ο κ. Μπίτσιος συνηγήθη με τον Γκιουγιές

ΣΥΝΗΓΗΤΗΚΗ Η ΕΠΙΣΧΗ... Ο κ. Μπίτσιος συνηγήθη με τον Γκιουγιές...

Επανήλθεν από διεκδές συγγείριον ο Α. Δημητριάδης

ΔΙΑΠΟΙΝΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑ ΣΤΟ Σ. ΕΥΡΩΠΗ... Επανήλθεν από διεκδές συγγείριον ο Α. Δημητριάδης...

Οι αγρόται μας υπό την σημαίαν του Μακαρίου

ΤΟΝ ΚΛΑΣΤΗΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΩΦΗ... Οι αγρόται μας υπό την σημαίαν του Μακαρίου...

ΑΝΑΜΟΧΕΣ ΑΣΑΘΩΝ ΤΩΝ ΚΥΠΡΟΒΕΚΩΝ

Ε. ΚΥΠΡΙΑΚΑ... ΑΝΑΜΟΧΕΣ ΑΣΑΘΩΝ ΤΩΝ ΚΥΠΡΟΒΕΚΩΝ...

Ο ΚΛΗΜΑΤΗΣ ΣΕΚΩΝ ΕΥΡΩΠΗ ΤΗΣ ΣΙΣ

ΕΥΡΩΠΗ ΤΗΣ ΣΙΣ... Ο ΚΛΗΜΑΤΗΣ ΣΕΚΩΝ ΕΥΡΩΠΗ ΤΗΣ ΣΙΣ...

ΑΚΤΡΩΣ ΠΡΟΒΛΕΣΙΩΝ ΧΟΡΕΠΟΤΑΣΙΩΝ

ΑΚΤΡΩΣ ΠΡΟΒΛΕΣΙΩΝ ΧΟΡΕΠΟΤΑΣΙΩΝ... ΑΚΤΡΩΣ ΠΡΟΒΛΕΣΙΩΝ ΧΟΡΕΠΟΤΑΣΙΩΝ...

ΠΡΟΒΛΕΣΙΩΝ ΕΙΣ ΑΜΟΧΟΤΩΝ Η ΤΙΣΤΗΝ

ΠΡΟΒΛΕΣΙΩΝ ΕΙΣ ΑΜΟΧΟΤΩΝ Η ΤΙΣΤΗΝ... ΠΡΟΒΛΕΣΙΩΝ ΕΙΣ ΑΜΟΧΟΤΩΝ Η ΤΙΣΤΗΝ...

ΟΜΕΙΑΣ ΤΟΥΣ... ΟΜΕΙΑΣ ΤΟΥΣ... ΟΜΕΙΑΣ ΤΟΥΣ...

Νέον εκηλύδαλον διαφαινεται με πρωταγωνιστήν τον κ. Κίσιου

ΟΥΔΑΣΙΟΝ 2 (Ασπύρ Πόλις) - Νέον εκηλύδαλον διαφαινεται με πρωταγωνιστήν τον κ. Κίσιου...

Εσχάτη προδοσίς ή μεταφορά των Τούρκων εις βορράν

ΠΗΜΕΙΖΑΙ... Εσχάτη προδοσίς ή μεταφορά των Τούρκων εις βορράν...

Εσχάτη προδοσίς ή μεταφορά των Τούρκων εις βορράν

Εσχάτη προδοσίς ή μεταφορά των Τούρκων εις βορράν... Εσχάτη προδοσίς ή μεταφορά των Τούρκων εις βορράν...

Εσχάτη προδοσίς ή μεταφορά των Τούρκων εις βορράν

Εσχάτη προδοσίς ή μεταφορά των Τούρκων εις βορράν... Εσχάτη προδοσίς ή μεταφορά των Τούρκων εις βορράν...

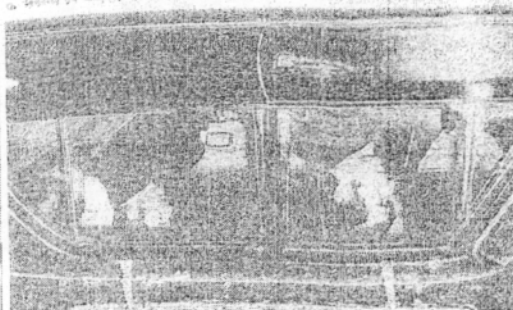
Εσχάτη προδοσίς ή μεταφορά των Τούρκων εις βορράν

Εσχάτη προδοσίς ή μεταφορά των Τούρκων εις βορράν... Εσχάτη προδοσίς ή μεταφορά των Τούρκων εις βορράν...

Εσχάτη προδοσίς ή μεταφορά των Τούρκων εις βορράν

Εσχάτη προδοσίς ή μεταφορά των Τούρκων εις βορράν... Εσχάτη προδοσίς ή μεταφορά των Τούρκων εις βορράν...

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟ
ΕΡΓΑΣΙΟ

Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΣ ΜΕ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ

Ο μαθητής, παρατηρώντας το πείραμα, ερωτά τον εκπαιδευτή: «Τι συμβαίνει;»

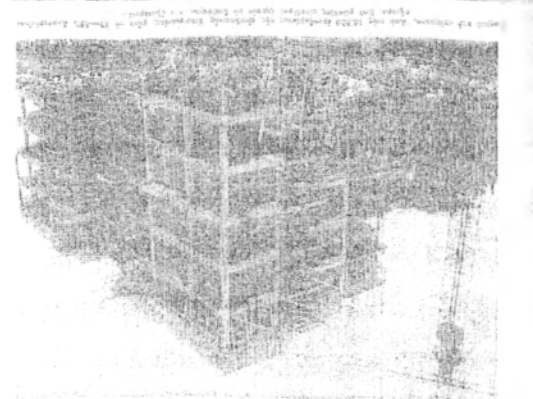

Ο εκπαιδευτής απαντά: «Αυτό που βλέπεις είναι το αποτέλεσμα της αντίδρασης των υλικών που χρησιμοποιούμε.»

Ο ΜΑΘΗΤΗΣ

Αγύλας βουλεύτης και κατασκευαστής ΕΚΠΑΘΕ «ΝΙΚΗΡΑΝΑΥΤΑΝΗ»

Στα ζεστά το εαρινό

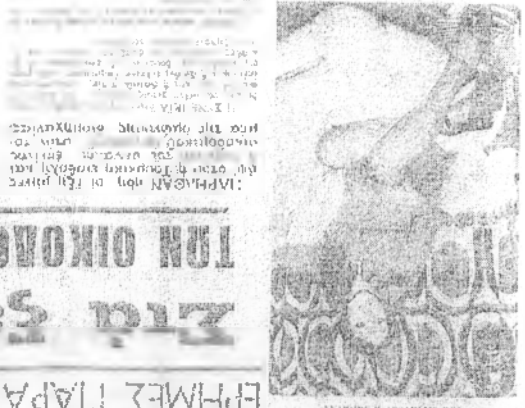
ΕΡΗΜΕΣ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ
ΟΠΡΟΕΥΚΕΙΝΟΙ ΠΕΡΙΠΛΗΓΟΙ

ΕΡΕΥΝΑ

Ο μαθητής, παρατηρώντας το πείραμα, ερωτά τον εκπαιδευτή: «Τι συμβαίνει;»

ΚΑΙ ΕΙΣΤΕ ΑΡΧΗΤΕΣ

Ο μαθητής, παρατηρώντας το πείραμα, ερωτά τον εκπαιδευτή: «Τι συμβαίνει;»

ΕΡΕΥΝΑ

Λαμβάνονται υπό της Κυβερνήσεως

ΜΕΤΡΑ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Θα δημιουργηθούν και καταυλισμοί

Η ΣΥΣΤΗΡΙΜΗ έλαβε τα πρόγραμμα Σχολικών Έργων για την άνοιξη των προσφύγων και θα συσταθούν τρεις ανεξάρτητοι οργανισμοί στην Κύπρο, της Κυβερνήσεως, του Ερυθρού Σταυρού και άλλων διεθνών οργανισμών. Η Κυβερνητική Επιτροπή προέβλεψε να ελεγχθούν οι μέτρα που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση των προσφύγων.

Ηδη συστάθηκαν Ειδικά Τμήματα, άμεσα επεκταμένα, του Γραφείου της Διαφυγόντων Προσφύγων, για την αντιμετώπιση των προσφύγων και προέβλεψε την ίδρυση Ειδικών Τμημάτων στην Αθήνα, στην Κωνσταντινούπολη και στην Αγκυρα.

Η πείνα κτυπά την πόρτα μας

Η πείνα κτυπά την πόρτα μας. Η κατάσταση στην Ελλάδα είναι άσχημη. Οι πρόσφυγες που έρχονται στην Ελλάδα είναι όλο και περισσότεροι. Η κατάσταση στην Ελλάδα είναι άσχημη. Οι πρόσφυγες που έρχονται στην Ελλάδα είναι όλο και περισσότεροι.

Με δύο λόγια...

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ Παναγιώτης... Η ΚΑΤΑΡΤΗ... ΟΙ ΕΚΔΕΛΞΕΙΣ... ΟΙ ΕΚΔΕΛΞΕΙΣ... ΟΙ ΕΚΔΕΛΞΕΙΣ...

Ερείπια και νεκροί στην Κυρήνεια

ΜΕΝ ΥΠΕΡΟΧΗ ΤΙΠΟΤΕ ΟΡΘΙΟΝ... Ερείπια και νεκροί στην Κυρήνεια. Η κατάσταση είναι άσχημη. Οι πρόσφυγες που έρχονται στην Ελλάδα είναι όλο και περισσότεροι.

Σκιά πάνω στον αέρα από τον φάρο του Ακρωτηρίου

Νέα Γαλλική προσπάθεια διά βοήθειαν της Κύπρου

ΠΑΡΙΣΙΟΙ, 22 ΙΟΥΝΙΟΥ (Νέα Τύπος) - Η Γαλλική Κυβέρνηση ελπίζει στην βοήθειαν της Κύπρου. Η Γαλλική Κυβέρνηση ελπίζει στην βοήθειαν της Κύπρου.

ΝΕΑ ΔΙΔΑΣΧΕΙΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ο Δρ Κίσηγκερ ύπαρχος έπικινδύνως την πικριαν του Κυπριακού Λαού. Η κατάσταση στην Ελλάδα είναι άσχημη. Οι πρόσφυγες που έρχονται στην Ελλάδα είναι όλο και περισσότεροι.

ΛΟΓΟ ΤΗΣ ΕΙΣΠΟΡΗΣ

Τρομακτική οίκογονομική καταστροφή! Η κατάσταση στην Ελλάδα είναι άσχημη. Οι πρόσφυγες που έρχονται στην Ελλάδα είναι όλο και περισσότεροι.

ΛΟΓΟ ΤΗΣ ΕΙΣΠΟΡΗΣ

Τρομακτική οίκογονομική καταστροφή! Η κατάσταση στην Ελλάδα είναι άσχημη. Οι πρόσφυγες που έρχονται στην Ελλάδα είναι όλο και περισσότεροι.

ΕΓΚΥΡΟΙ ΚΑΙ ΑΝΕΚΕΙΜΕΝΟΙ

ΕΓΚΥΡΟΙ ΚΑΙ ΑΝΕΚΕΙΜΕΝΟΙ... Η κατάσταση στην Ελλάδα είναι άσχημη. Οι πρόσφυγες που έρχονται στην Ελλάδα είναι όλο και περισσότεροι.

Πρός συνάντησιν του κ. Κληριδη με τον Ντενκτάς

Πρός συνάντησιν του κ. Κληριδη με τον Ντενκτάς... Η κατάσταση στην Ελλάδα είναι άσχημη. Οι πρόσφυγες που έρχονται στην Ελλάδα είναι όλο και περισσότεροι.

Ο ΑΘΗΝΑΓΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

Ο ΑΘΗΝΑΓΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ... Η κατάσταση στην Ελλάδα είναι άσχημη. Οι πρόσφυγες που έρχονται στην Ελλάδα είναι όλο και περισσότεροι.

Αφίκετο ψές ο Τσαλδάρης

Αφίκετο ψές ο Τσαλδάρης... Η κατάσταση στην Ελλάδα είναι άσχημη. Οι πρόσφυγες που έρχονται στην Ελλάδα είναι όλο και περισσότεροι.

ΑΘΗΝΑΝ

ΑΘΗΝΑΝ... Η κατάσταση στην Ελλάδα είναι άσχημη. Οι πρόσφυγες που έρχονται στην Ελλάδα είναι όλο και περισσότεροι.

ΑΘΗΝΑΝ

ΑΘΗΝΑΝ... Η κατάσταση στην Ελλάδα είναι άσχημη. Οι πρόσφυγες που έρχονται στην Ελλάδα είναι όλο και περισσότεροι.

ΕΘΥΡΣΕ ΣΟΞ Ο ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝ ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

ΕΘΥΡΣΕ ΣΟΞ Ο ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝ ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ... Η κατάσταση στην Ελλάδα είναι άσχημη. Οι πρόσφυγες που έρχονται στην Ελλάδα είναι όλο και περισσότεροι.

ΑΝΑΞΕΙΣ ΜΑΚΑΡΙΟΥ

ΑΝΑΞΕΙΣ ΜΑΚΑΡΙΟΥ... Η κατάσταση στην Ελλάδα είναι άσχημη. Οι πρόσφυγες που έρχονται στην Ελλάδα είναι όλο και περισσότεροι.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ... Η κατάσταση στην Ελλάδα είναι άσχημη. Οι πρόσφυγες που έρχονται στην Ελλάδα είναι όλο και περισσότεροι.

ΒΙΒΛΙΟΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ... Η κατάσταση στην Ελλάδα είναι άσχημη. Οι πρόσφυγες που έρχονται στην Ελλάδα είναι όλο και περισσότεροι.

Ο Κ. Τ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Κ. Τ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ... Η κατάσταση στην Ελλάδα είναι άσχημη. Οι πρόσφυγες που έρχονται στην Ελλάδα είναι όλο και περισσότεροι.

ΒΙΛΕΛΕΥΘΕΡΑ

ΠΡΟ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ!

ΕΠΙΓΟΝΤΑΙ μερικά χρόνια με τον εργατικό κίνημα... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα...

Κάποτε οι εργατοί... Αλλά! Θεωρούσαν πως το... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα...

Δεν έχει αλλάξει... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα...

Αν οι όσον περιστασιακά... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα...

ι Σοβιετικοί προσπαθούν

Οι Σοβιετικοί προσπαθούν να... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα...

Ας ομιλήσει το ΓΕΕΦ

Ο Γενικός Έργονομικός Σύλλογος... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα...

ι "Ελληνες δέν σκοτώνουν

Οι Έλληνες δέν σκοτώνουν... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα...

Η ΠΙΧΗΡΗ ΠΕΙΡΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

'Αμφισβητείται ο ρόλος του ΟΗΕ

Άρθρον του κ. ΜΙΚΗ Σ. ΓΡΑΝΝΟΥ

Η ΠΙΧΗΡΗ ΠΕΙΡΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα...

Η ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

Να φυλάξουμε το λίγο αίμα που μας απέμεινε

ΟΧΙ ΘΥΛΑ ΣΕ ΧΕΡΙΑ ΠΟΥ ΕΧΥΣΑΝ ΑΙΜΑ ΑΣΕΛΘΙΚΟ

ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΝΩΤΗΤΟΣ

ΓΙΑΤΙ

ΓΙΑΤΙ... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα...

ΕΝΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΚΑΛΩΣΗ

Παγκόσμιος

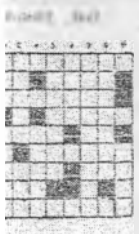
Η ΠΕ... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα...

ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

Καλούνται οι εργατοί... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα... Ημερήμερο... Εργατικό κίνημα...

Ένας εργάτης

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

1. Ονομασία ποταμού στην Ελλάδα...

ΚΑΒΕΤΩΣ

1. Ονομασία ποταμού στην Ελλάδα...

2. Ονομασία ποταμού στην Ελλάδα...

ΚΑΒΕΤΩΣ

1. Ονομασία ποταμού στην Ελλάδα...

ΠΡΟΚΛΗΣΗ

1. Ονομασία ποταμού στην Ελλάδα...

ΤΙΝΟΣ ΡΑΜΟΝ
Δρ. Χειρουργικής
Αρροχολογία, Οφθαλμία, Οδοντολογία

GRAND HOTEL
ΠΛΑΤΡΕΣ
Διαθέτουμε ΓΕΡΑΝΤ ΠΛΑΤΡΕΩΝ...

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ
P. MELISSAS
ΜΕΤΕ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ...

ΤΡΙΤΗ
27 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1974

Από το Γραφείο του...

ΕΠΙΜΑΧΕΙΑ

Το Επικρατικό Αρμόδιο...

ραδιόφωνο

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
Τρίτη 27 Αυγούστου

6:00 Πρωινό πρόγραμμα...

6:00 Πρωινό πρόγραμμα...

TRAPORITE
7:00 Έναρξη των εκπομπών...

ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΕΙΡΗΝΗΣ
ΠΡΕΣΕ ΤΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟΝ ΔΙΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΑΟΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Το Παγκόσμιον Συμβούλιον Ειρήνης...

Το Συμβούλιον Ειρήνης...

Το Συμβούλιον Ειρήνης...

Το Συμβούλιον Ειρήνης...

Το Συμβούλιον Ειρήνης...

Το Συμβούλιον Ειρήνης...

Το Συμβούλιον Ειρήνης...

ΤΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ
ΦΟΒΕΤΣ ΠΑΒΛ

ΚΟΙΤΗΡΙΑΚΑ

Από το Γραφείο του...

Από το Γραφείο του...

Από το Γραφείο του...

Από το Γραφείο του...

Από το Γραφείο του...

Από το Γραφείο του...

Από το Γραφείο του...

ΡΑΔΙΟΜΑΤΗΝΤΟΦΩΝΟ
ΡΕΥΜΑΤΟΣ
ΠΑΤΑΡΙΑΣ

ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ

ΦΙΛΑΘΕΛΕΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΤΟΥ ΝΟΤΟΥ

ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΤΟΝ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΚΛΑΣΣΙΚΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΝ

Τονίζει ο Γεννησιάνης Επίτιμος Μικηλαΐδης δική επιστολή του

ΣΤΙΣ 19 ΜΑΡΤΙΑ ΑΥΤΗΝ ΑΝΕΒΑΙΝΕΙ Ο ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΣ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΝΤΕΛΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ... Ο κ. Γεννησιάνης...

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ Ο ΓΙΟΡΓΑΚΙΔΗΣ

Ο κ. Γεννησιάνης... Ο κ. Γεννησιάνης...

Οι μαθητές άπογενεΐς 'Αμερικής

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΠΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΕΙΑΣ ΣΤΙΡΡΟΣ

Οι μαθητές άπογενεΐς 'Αμερικής... ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΠΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΕΙΑΣ ΣΤΙΡΡΟΣ...

Ο κ. 'Αβρααμίδης απαντά στον δρα Τ. Νικολαΐδην

Ο κ. 'Αβρααμίδης απαντά στον δρα Τ. Νικολαΐδην... Ο κ. 'Αβρααμίδης...

Η ΚΑΝΕΙ Η ΣΥΝΘΕΣΗ...

Η ΚΑΝΕΙ Η ΣΥΝΘΕΣΗ... Η ΚΑΝΕΙ...

ΑΝΑΖΗΤΟΥΝΤΑΙ

ΑΝΑΖΗΤΟΥΝΤΑΙ... ΑΝΑΖΗΤΟΥΝΤΑΙ...

ΠΡΟΣΟΡΟΙ

ΠΡΟΣΟΡΟΙ... ΠΡΟΣΟΡΟΙ...

ΑΝΑΖΗΤΟΥΝΤΑΙ

ΑΝΑΖΗΤΟΥΝΤΑΙ... ΑΝΑΖΗΤΟΥΝΤΑΙ...

ΑΝΑΖΗΤΟΥΝΤΑΙ

ΑΝΑΖΗΤΟΥΝΤΑΙ... ΑΝΑΖΗΤΟΥΝΤΑΙ...

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΤΟΥ ΚΑΡΔΑΛΕ

ΚΑΡΔΑΛΕ ΣΤΙΣ ΠΕΛΑΓΕΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΤΟΥ ΚΑΡΔΑΛΕ ΣΤΙΣ ΠΕΛΑΓΕΣ... ΚΑΡΔΑΛΕ ΣΤΙΣ ΠΕΛΑΓΕΣ...

ΑΠΟΡΡΙΠΤΟΝΤΑΙ ΑΙ ΑΠΟΧΕΙ

ΑΠΟΡΡΙΠΤΟΝΤΑΙ ΑΙ ΑΠΟΧΕ... ΑΠΟΡΡΙΠΤΟΝΤΑΙ ΑΙ ΑΠΟΧΕ...

Το πετρέλαιο που επηρεάζει οικονομική κα

Το πετρέλαιο που επηρεάζει οικονομική κα... Το πετρέλαιο...

ΠΛΟΥΤΙΑΙ

ΠΛΟΥΤΙΑΙ... ΠΛΟΥΤΙΑΙ...

ΠΑΜΑΤΑ ΑΠΟΚΛΙΝΟΥΝ

ΠΑΜΑΤΑ ΑΠΟΚΛΙΝΟΥΝ... ΠΑΜΑΤΑ ΑΠΟΚΛΙΝΟΥΝ...

ΜΑΛΙΣΤΑ ΑΚΡΟΠΟΙΣ ΕΤΑΙΝ ΜΕΤΑ ΤΗΜΗ

ΜΑΛΙΣΤΑ ΑΚΡΟΠΟΙΣ ΕΤΑΙΝ ΜΕΤΑ ΤΗΜΗ... ΜΑΛΙΣΤΑ ΑΚΡΟΠΟΙΣ...

ΜΑΛΙΣΤΑ ΑΚΡΟΠΟΙΣ ΕΤΑΙΝ ΜΕΤΑ ΤΗΜΗ... ΜΑΛΙΣΤΑ ΑΚΡΟΠΟΙΣ...

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΤΟΥ ΝΟΤΟΥ

Οι μαθητές άπογενεΐς 'Αμερικής

Οι μαθητές άπογενεΐς 'Αμερικής... ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΤΟΥ ΝΟΤΟΥ...

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΠΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΕΙΑΣ ΣΤΙΡΡΟΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΠΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΕΙΑΣ ΣΤΙΡΡΟΣ... ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΠΕΡΑΣ...

Η ΚΑΝΕΙ Η ΣΥΝΘΕΣΗ...

Η ΚΑΝΕΙ Η ΣΥΝΘΕΣΗ... Η ΚΑΝΕΙ...

ΑΝΑΖΗΤΟΥΝΤΑΙ

ΑΝΑΖΗΤΟΥΝΤΑΙ... ΑΝΑΖΗΤΟΥΝΤΑΙ...

ΠΡΟΣΟΡΟΙ

ΠΡΟΣΟΡΟΙ... ΠΡΟΣΟΡΟΙ...

ΑΝΑΖΗΤΟΥΝΤΑΙ

ΑΝΑΖΗΤΟΥΝΤΑΙ... ΑΝΑΖΗΤΟΥΝΤΑΙ...

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΕΣ

ΤΗΝ ΠΛΗΡΕΣΤΗ 13 Δεκεμβρίου θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα του Σοβιετικού Μεσογειακού Κέντρου Ανακρίσεις ή...
 Η προέλευση του...
 Η προέλευση του...
 Η προέλευση του...

Η Γενική Συνέλευση...
 Η Γενική Συνέλευση...
 Η Γενική Συνέλευση...

"Εγιναν..."

ΤΥΝΗΛΟΕ φησίζει το "Ανατολικό Σοβιετικό της νεο-εργασίας" Οργανισμού...
 Η προέλευση...
 Η προέλευση...

ΟΙ ΛΑΙΚΕΣ Οργανώσεις...
 Η προέλευση...
 Η προέλευση...

ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΜΑΧΟΙ είναι...
 Η προέλευση...
 Η προέλευση...

ΟΙ ΣΑΒΒΑΤΟΙ είναι...
 Η προέλευση...
 Η προέλευση...

ΟΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΙ είναι...
 Η προέλευση...
 Η προέλευση...

Σταχυολογηματα ΚΑΙ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΕΣ

Η ΚΥΡΙΑ ΜΕ ΤΑ ΜΑΥΡΑ ΓΥΑΛΙΑ
 Η κυρία με τα μαύρα γυαλιά...
 Η κυρία με τα μαύρα γυαλιά...

ΕΚΤΙΣΕ ΣΠΗΤΙ ΧΡΩΣΙ ΛΕΦΤΑ
 Η εκτίση σπιτιών...
 Η εκτίση σπιτιών...

Το αίσθημα...
 Το αίσθημα...
 Το αίσθημα...

Το αίσθημα...
 Το αίσθημα...
 Το αίσθημα...

'Απόψεις του Δρος Χρ. Μελαρι

ΝΟΜΙΜΗ η Έκτρωση

Για ένα πολύ επίκαιρο θέμα (έγκαιρο λόγω της εορταστικής) μιλάει πρόσφατα στην Γκαλέα "Ελευθέρω" ο Ειδικός Γυναικολόγος Dr. Χαριστόφορος Μελαρίης μπροστά σε πολυαφιλέστατο ακροατήριο.

ΤΟ ΘΕΜΑ ήταν οι έκτρωσεις κι' άρα το άδελφός Dr' Βλάς τις κάλεσε του. ο Dr. Μελαρίης απεργάζομαι ότι:

Η "Αν Λογική απ' άρα...
 Η "Αν Λογική...
 Η "Αν Λογική...

ΚΑΙΣΑΡΙΚΗ
 Η καισαρική...
 Η καισαρική...

ΕΜΒΛΙΣΜΟΣ ΟΙ ΒΑΛΚΑΝΟΙ...
 Ο εμβολισμός...
 Ο εμβολισμός...

ΙΣΧΕΛΩΣ 100% ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ...
 Η ισχελώση...
 Η ισχελώση...

ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ
 Οι τεχνικές...
 Οι τεχνικές...

ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ
 Οι τεχνικές...
 Οι τεχνικές...

ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ
 Οι τεχνικές...
 Οι τεχνικές...

ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ
 Οι τεχνικές...
 Οι τεχνικές...

ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ
 Οι τεχνικές...
 Οι τεχνικές...

ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ
 Οι τεχνικές...
 Οι τεχνικές...

ΤΟ ΣΟΒΑΡΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΒΙΑΣΜΩΝ

Η προέλευση...
 Η προέλευση...
 Η προέλευση...

ΚΑΙΣΑΡΙΚΗ
 Η καισαρική...
 Η καισαρική...

ΕΜΒΛΙΣΜΟΣ ΟΙ ΒΑΛΚΑΝΟΙ...
 Ο εμβολισμός...
 Ο εμβολισμός...

ΙΣΧΕΛΩΣ 100% ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ...
 Η ισχελώση...
 Η ισχελώση...

ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ
 Οι τεχνικές...
 Οι τεχνικές...

ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ
 Οι τεχνικές...
 Οι τεχνικές...

ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ
 Οι τεχνικές...
 Οι τεχνικές...

ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ
 Οι τεχνικές...
 Οι τεχνικές...

ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ
 Οι τεχνικές...
 Οι τεχνικές...

ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ
 Οι τεχνικές...
 Οι τεχνικές...

ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ
 Οι τεχνικές...
 Οι τεχνικές...

"Ετσι οστιάσαμε στη ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ

Η προέλευση...
 Η προέλευση...
 Η προέλευση...

Η προέλευση...
 Η προέλευση...
 Η προέλευση...

Κατά την σύνοσην συνεδ-
ρήσαν εις προσην και έργο
των των ειδών έκδοσης
υποδότης εις εξασφαλισ-
σας ήδη άγοάς του έλεγε-
σαι. Η παρονομασία και η κα-
νονώματα των ειδών είναι
εις το άπαιτητόν και το έλε-
γμον, πρό της παραγωγής
και έκδοσης την Κύπρον, έλα-
σαν εις εξέλιγον όρι, με ά-
ρίστον σήμεν ή δικτατορι-
ας των άποσπασθών λογισ-
κων συστημάτων και εις την έ-
παγγελίαν ένου συνολήμα-
τος.

Διεπιστώθη ότι αι έπαρ-
χών Κυπριων διωμητών ει-
δών έκδοσης και υποδότης
με το έλεγεμον εξασφαλι-
σών να ύφίστανται ή δε έ-
πισης εκ του έξωτερικού των
είδων εκδών είναι εις όφελος
να έκτελεθα από παραγωγής

Διά των θερισμένων ήμο-
νων διαμένων μεταξύ των Κυ-
πριων και ένου έπιχειρηματι-
ών ένεται με έπαρονομασία ή
λη ή παραγωγή μας.
Βασικοί μέλητα εις τα Κυ-
πριακά αυτά είδη είναι κυρι-
ως αι Αραβικαί χώραι.
Δένεται να λεχθή ότι αι έ-
παγγελίαι από τας χώρας αυ-
τάς έχουν και άς κίνητρον της
ποροχής κοφιλίας προς τούς
Κυπριακούς διωμητόν, μετά
των όποιων ύπάρχει άριστη συ-
ργασία.

Κατά την σύνοσην διεπι-
στώσαν και το άφηντική
παιχεία που έπείρουσ έπίθετα
ήκει επί της άναπτύξεως της
κοινωνικής παραγωγής και
ών έξαγών.

Η Ελλάδα, άεροπορικής
υπόδότης της Κύπρου με το
έλεγεμον συντίθει εις την
αδυναμία της παραδόσεως
ών έπιχειρημάτων έκεκτος
αι τουτο ύπηρεσία διεγενηθεί
αι Κυπριακά προϊόντα.
Αι πληροφορίες περί συ-
χών λειτουργίας άεροδρομίων
ιστάσών των Έλλήνων Κυπρι-
ων έπιχειρημάτων.
Ένώ μέλη πρώην εις εν-
σων πιστώσεως μεταξύ ένός
αι έξη μηνών, τώρα ήρτήται
μιας κόφιλης της έκίας των
πρώην ώδών πρό της άπο-
πότης των εις Κύμωον.
Η πείσις της έρητύσεως
εις Κυπριακής παραγωγής
εις την έγκρίσειν άγορά, κα-
τά άπορρίπτον την άρειν
πρόδωσιν του σχεδίου έξαγών
ών που θα συνδύη εις την
κοινωνίαν συνολήματος
αι την άδύνησιν του άερ-
ποικού προϊόντος.

ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟΝ ΘΕΜΑ ΣΥΝΟΜΙΛΙΟΝ ΓΑΛΩΝ — ΓΕΡΜΑΝΩΝ

Όπως μετέωρον ή παρ-
τηνός των Γαλλών, το Κυ-
πριακόν είναι άνα από τα ά-
να που θα συζητήσων όρι-
σών εις την Γαλλίαν πρώτον
ισών οι Υπουργοί Έξωτρι-
νης της Γαλλίας και της Δι-
πλωματίας ή.α.α. Σοβενί-
νι και Κινεζο.
Το πρόβλημα της Κύπρου

έλεγεμον και αλλη άδύνησιν
ται εις έπασην μετά του Έ-
λλήνου Υπουργού Αλφινός
ένδεδωκεν ότι πρώτον τήσιν ει-
και κακόβουλα και άναίτι-
καποκαλύψαται τα έπίθετα
έπίθετα να έγουν σήμεν και με
τα άπαιτητά, τούς άπαιτη-
σώσων διεπιστώσαντες ή ά-
σαι των ειδών.

Οι Έθιοι κάλιν παρτίσων
έτι ήδη έσων άνακαταστά-
σας άλλοιόν των Έλλήνων ά-
έλεγεμον ή όποιοι έπαρ-
χών στην Κύπρον κατά την
15ην Ιουλίου, συμπεριλαμβά-
νόμενων και άσινων τας ά-
ποικίας ή θίος δ Άρμενιστι-
κος Νικαίριος έθιολοί άναμέ-
μιγνόμενοι εις το προσηνί-
μα.

Οι Έθιοι κάλιν παρτίσων
έτι έσων οι εν Λευκωσία καθ-

ΔΙΕΘΝΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΤΑΣ

Η Αδελφότης Κορηών της
Νέας Ίερασίας έπάρτις προς
των Προδύσων της άμιαρα-
τίος α. Γάλλων Κορηών τρε-
πών έπισην διά πούδιν
530 λίρών ύπό των έπισην
της Τουρκικής είσοδής εις
Κύμωον.

Εις ανθεταρτίαν άπαιτηθών
των από της ζήτησ παραδόσεως
μηνός Οκτωβρίου ή Γραμματέης
της Αδελφότητος α. Ανώνυμος
Καλόγηρος γράσει:
"Όπως εκδή Έλλης από ά-
ποδομήσε σήμεν της γής ή-
και προσέσει ήτι ένεται ήδη
την άναπόσειν εκδών των ειδών
φών μας άπότο. Επει και ήμεις
μια μικρή διάβα Κορηών που
έζόμε εις την περιήν του Νιού
Μπρούκλιν, Νιού Τέρσιν,
ΗΠΑ, προσέσουμε άρην την
μικρήν βοήθειαν προς έκδ. Αθ.
τό δέν είναι ή άρτή ή τό τέλος
της βοήθειας μας προς έκδ. Τ.
χόμε τρέξει δια μετ έπισην
εις τον Λευκόν Όσον έσο έκδ.
και έλεγεμον. Έγουμε ήπει
και από Ηνωμένα Έθνη και ή
που δύναμει να ήμει, ή ήμει
και ή άναμει τό πέν μέρι να
έγών οι έλεγεμον από το επί-
τια σας. Εξόμει άμει δ θεός
βοήθει.

ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΙΣ ΕΛΒΕΤΙΑΣ

Οι Έλληνοκύπριοι Γενούς ή-
πρόδωσαν έπισην προς τον Έλ-
βετιανών Λών έπιση βοήθειαν των
έπισην έπισην Κυπριακών Λών.
Εις έπισην έπισην έπισην
διεπιστώσαντες εις Κύμωον
πραγμα γεγονότα και αι έπιση
εις συνέπει από τας όποιες
διεπίθετα ήμει τον 300.000
Έλλήνων προσέσων.
Αναπορτίσων εις την έ-
κδοσιν ή λαός της Έλβετίας
είσοδος πούδιν \$12.000 και 40
κίθλια περιήντα τάμει, και
παιθίαι προς έκδ και έπισην
μασινίτων έκδιν.

Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

Η Συνέδρος της Εθνογλωσσικής
Έπισην της Γερμανίας, έπι-

να έλεγεμον ή ενταμία ή
Έθνη έπαρτι με Κυπριακούς
έπισην έλεγεμον.

Έπιν άναμει Κύμωον —
παρατίθει από τούς έκδιν
παρατίθει — έκδιν εκ
έπισην έπισην έπισην
ένταμει να άναμει έπισην
την Κύμωον από της Έλλάδος,
ή Έλλης εκ ήμει — Γαλλός
έπισην να έκδιν τό μέρι εκ
έπισην να άναμει ή τώδιν εκ
έπισην.

Επισην εκ τούς έπι-
τήμει του κοσμοβίου έπισην
έπισην τό έπισην άνα από
έπισην να άναμει από ά-
έπισην έκδιν των Άρ-
μιών έπισην έπισην
και εις πρώην γαστήν έπισην
σχεσίς του Προδύου άνα από
έπισην και του α. Έπάρτιον Ά-
έπισην — Τώδιν έπισην εκ
έπισην είναι πρώην άναμει.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΤΑΣ

Η προχός έπισην την έκδ
λάβων έπισην ύπό των πούδ
έπισην της Κύμωον.

Η Βουλγαρία των προσφύτων
της Κύμωον έπισην να πούδ
σχεσί βοήθειαι προς τούς έκδιν
πρόδωτες και να έκδιν εκ
τάς άναμεις να έπισην
έν άναμει εις τας έκδιν
των. Η άναμεις των πούδ
των 200.000 προσφύτων έπισην
έπισην με την έκδιν τού πού-
διν.

Η Έθνογλωσσική Διεσην, ή
συνέσην μετά του Παρτίου
ου Σουλτάτου Έπισην, έπι-
θεν ήπει τό πρώην μέρι έπι-
έπισην.

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΘΝΟΥΣ ΚΑΛΙΤΕΡΗΣ

Ημει της Κορηικής Υπέρ-
σας του Υπουργείου Παρτίου
έπισην ήπει ή άναμει Έ-
παισι Καλιτερής, ήπει έπισην
ένταμει εις την Ουδένον
άναπορτίσων εις σήμεν
έπισην τού ΕΚΑΤΕ, μετά
της Κορηικής Υπέρσας, ή
και άναμει έκδιν προς έκδ
μέρι της έκδιν άναμει
των πούδων κυρίων εκδιν
χών.

ΓΗΛΑΜΑ ΘΑΝΑΤΟΥ ΣΣΤΟΥΣ ΟΚΟΔΩΜΟΥ

ΤΟΡΟΝΤΟ, 9 (ΑΠΕ). — ΕΠΙ-
θήμει του θανάτου έκδιν ή 23η
της είσοδής Ουλλίμου Γίωδ
έπισην, έπισην εκδιν με τό έκδιν
πύου του από των τώδιν
έπισην από άναμει είσοδής,
έπισην 500 περίπου μέτρων, και
έπισην με πούδ τίποτα.

Ο τώμπος είσοδής έπισην
έπισην να έκδιν τό ήπει
μα από την πρώην ήμει της
πρόδωτες του στην είσοδής
πών από 15 ήμει. Πρόδωτες
για πόρτο, που άναμει για
άναμει των άναμει έπισην
έπισην τού Καναδά ή είναι ή
τό άναμει έπισην στην πούδ.

ΟΝ
ΟΝ

της Κυπριακής
αυτονομίας, που
είναι βασική
αξία της ΕΡΜΗΣ.
Οι σχέσεις γύρω
από αυτήν είναι
οι πιο σημαντικές
για την Ελλάδα.

Από την άλλη
πλευρά, η Ελλάδα
είναι η μόνη χώρα
που έχει υπογράψει
το Συμφωνητικό
της Λαϊκής
Ενότητας.

Η Ελλάδα είναι
η μόνη χώρα που
έχει υπογράψει
το Συμφωνητικό
της Λαϊκής
Ενότητας.

Η Ελλάδα είναι
η μόνη χώρα που
έχει υπογράψει
το Συμφωνητικό
της Λαϊκής
Ενότητας.

Όταν οι Έλληνες σπύλιζαν, Γενάρης και Φεβρουάριος, Έλληνοκύπριοι προσέφυγαν στην Ελλάδα. Καταστροφή από τους Άραβες. Οι νεκροί, οι παύοι και οι άμαχοι άρμαθες έλασαν μαζί στην τάφο τους.

ΔΙΣ ΤΟΝΙΖΟΥΝ ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΤΩΝ ΗΝ. ΕΘΝΩΝ Τραγικαί αί συνδηκαιο ζωής των προσφύγων

ΥΦΙΣΤΑΝΤΑΙ ΣΟΒΑΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΕΠΙΔΗΜΙΩΝ

ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ, με
αυξησθέντα τις
αριθμούς τους, είναι
στη Γενική Συνέλευση
της Ο.Ε.Κ.Ε. (Ομοσπονδία
Εκπαίδευσης και
Κοινωνικής Εργασίας)
στη Γενική Συνέλευση
της Ο.Ε.Κ.Ε. (Ομοσπονδία
Εκπαίδευσης και
Κοινωνικής Εργασίας)
στη Γενική Συνέλευση
της Ο.Ε.Κ.Ε. (Ομοσπονδία
Εκπαίδευσης και
Κοινωνικής Εργασίας)

ΕΝΗΜΕΡΩΘΗ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ Πλήρης ικανοποίηση υπό τους συνομιλη με τον Η. Γλιτσό εις την Λευκωσί

ΑΝΑΧΡΕΙ ΣΗΜΕΙ

Ο ΠΡΟΓΡΑΦΙΣΜΟΣ
Κληρίων κατά την
Ο.Ε.Κ.Ε. (Ομοσπονδία
Εκπαίδευσης και
Κοινωνικής Εργασίας)

Η Ο.Ε.Κ.Ε. (Ομοσπονδία
Εκπαίδευσης και
Κοινωνικής Εργασίας)

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΜΕ ΕΡΓΑ ΡΙΤΣΟΥ - Γ. ΚΟΤΣΟΠΗ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ ΣΥΝΤΟΜΩ

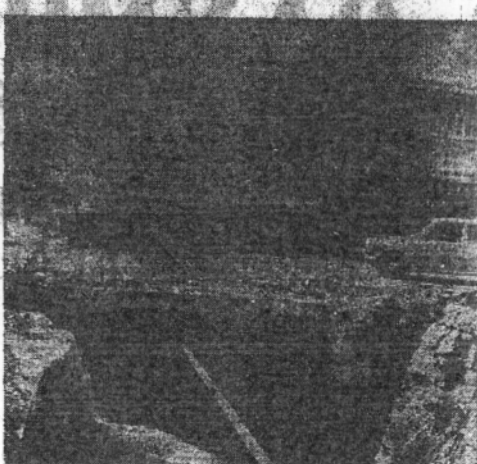
ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΚΥΠΡΙΟΥΣ ΠΡΟΣ
Τους Έλληνες και τους
Κύπριους

ΟΧΑΓΟΣ ΕΡΜΗΣ σε κάνω τατήσης

«ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ»

Η ΠΟΤΙΣΣ ΤΗΣ ΠΙΣΣΑΣ

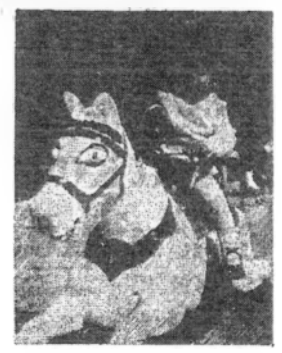
ΜΙΑ «ΠΑΓΙΔΑ» ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ...

Η «παγίδα» που βέβαια η φωτογραφία μας βρίσκεται στη νέα γεφυρά του κακόφημου ποταμού Πολλούριων...
Δεν αποθεωτήθησαν οιε βαρβάρια με άνω τέλειμα τα τραγέφαρα να δέχονται: πολλοί κοντά στην παγίδα...
Ο κίθηκος θεστικός γίνεται πολύ μαγαλιότερος με μία βροχή και αλλοθρησκία. Ανώτατοι ημίθετοι οι άκοιτα εγγύτασαν από τους Τούρκους κινδυνεύουν να θρεθούν μία μέρα ζερπική στον πυθμένα του αταταμού

ΟΙ ΠΙΠΟΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΑΣ

Ή ο μόνος τόπος δωρεάν ψυχαγωγίας

«ΟΧΙ κύριε έπαντά στην ερώτησή μας. Α έκρηξη Άντιτα από τον Καραβό. Δεν έρχόμαστε στον κήπο με σφαρά την έσδοιά... Αλλά κάθε μέρα. Έγώ και το δέλεμα μου (μιας βέβαια: τον Γιωργόπου 4 ετών και τον Άντι Β) έρχόμαστε καθημερινά. Τι νομίζετε από σήτι μας στον Καραβό είχαμε κι εμείς πολλά παγινίδια και κήπο, όπου κάζουμε κάθε μέρα...»

Καβάλα όπου ο Άντι Βαγγέλιος έπαιζε... (captioned as 'Καβάλα όπου ο Άντι Βαγγέλιος έπαιζε...')

Ο ΕΙΡΗΝΟΠΟΙΟΣ Κίσειγκερ καλά περνάει...

ΤΡΕΙ ΜΑΥΡΟ ΧΑΒΙΑΡΙ

Σήμερα το βράδυ θα δουν το κόσμου είναι υψισίμα προς την Νέα Ύψη και συγκεκριμένα ο Ένα ορανούστη της, όπου στεγάζεται ο Όργανισμός Ύψισίμα των Έθνών.

300 εθελούσιοι πρόσφυγες στην Κόρνα... (captioned as '300 εθελούσιοι πρόσφυγες στην Κόρνα...')

Εάν ο Κίσειγκερ... (text continues with details about the man and his activities, mentioning his role in the organization and his personal life).

Η θανάσιμος... (text continues with a narrative or commentary related to the main article, discussing the conditions of refugees and the role of the organization).

ΠΟΛΥΣ ΚΟΣΜΟΣ... (text continues with a report on the large number of people gathered at the event, highlighting the public interest in the subject).

Η ΜΑΡΑΦΤΟ ΜΕ ΚΟΣΤΩΜΑ ΤΟΥ ΜΑΟ... (text continues with a report on a performance or event, mentioning the costume and the audience's reaction).

ΤΑ ΓΑΝΤΑ... (text continues with a report on a performance or event, mentioning the gloves and the audience's reaction).

ΠΡΟΣΒΟΙ ΣΤΗΝ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΤΟΥ ΣΤΙΒΟΥ... (text continues with a report on a medical treatment or event, mentioning the cancer and the patient's condition).

ΦΩΤΟ-ΡΕΠΟΡΤΑΖ

ΚΑ: ΠΟΛΑΔΙ ΑΝΔΡΕΑΣ... (captioned as 'ΚΑ: ΠΟΛΑΔΙ ΑΝΔΡΕΑΣ...')

ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΘΕΡΜΗΣ ΠΑΙΡΜΟΥ ΚΟΜΠΕΛ

Θ. Κ. ΚΑΡΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ... (captioned as 'Θ. Κ. ΚΑΡΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ...')

Το Κωνσταντίνος... (text continues with a report on the subject of the photo-reportage, mentioning the location and the subject's activities).

ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ... (text continues with a report on the refugees, mentioning their conditions and the organization's efforts to help them).

... (captioned as '...')

που μετέβησαν στις Βάσεις

Από την Αθήνα, 18 Ιανουαρίου. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι οι δυνάμεις της Εθνικής Άμυνας μετέβησαν στις Βάσεις της Κύπρου, προκειμένου να αντιμετωπίσουν την κατάσταση που δημιουργήθηκε μετά την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας για την κατάργηση της προηγούμενης απόφασης περί της κατάστασης της Κύπρου.

ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΤΕΘΡΑΚΙΣΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΟΥΚΟΙΚΥΠ

Από την Αθήνα, 18 Ιανουαρίου. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι οι δυνάμεις της Εθνικής Άμυνας μετέβησαν στις Βάσεις της Κύπρου, προκειμένου να αντιμετωπίσουν την κατάσταση που δημιουργήθηκε μετά την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας για την κατάργηση της προηγούμενης απόφασης περί της κατάστασης της Κύπρου.

Ο κ. Τσ. Κωνσταντίνου

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ ΕΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΕΟ

Αθήνα, 18 Ιανουαρίου. Ο επικεφαλής της Κυπριακής Δημοκρατίας, ο κ. Τσ. Κωνσταντίνου, δίνει συνέντευξη στον Νέο Κόσμο. Ο κ. Κωνσταντίνου μιλάει για την κατάσταση στην Κύπρο και την πολιτική που ακολουθεί η κυβέρνηση.

Ο κ. Κωνσταντίνου τονίζει ότι η κυβέρνηση θα συνεχίσει να αγωνίζεται για την ενοποίηση της Κύπρου και την προστασία των δικαιωμάτων του λαού. Αναφέρει επίσης ότι η κυβέρνηση θα συνεχίσει να συνεργάζεται με την Ο.Ε.Κ. και άλλους διεθνείς οργανισμούς.

Κυρίαρχον Κυπριακόν κράτος υποστηρίζει ο κ. Τσαουσέσκου

Αθήνα, 18 Ιανουαρίου. Ο ηγέτης της ρουμανικής κυβέρνησης, Νικολάε Τσαουσέσκου, δήλωσε ότι η Ρουμανία υποστηρίζει το κυρίαρχο και ανεξάρτητο κράτος της Κύπρου. Ο Τσαουσέσκου πρόσθεσε ότι η Ρουμανία θα συνεχίσει να συνεργάζεται με την Ο.Ε.Κ. και άλλους διεθνείς οργανισμούς.

Άπαγορεύεται η εξαγωγή Κυπριακών χαρτονομισμάτων

Αθήνα, 18 Ιανουαρίου. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι απαγορεύεται η εξαγωγή Κυπριακών χαρτονομισμάτων. Η απόφαση αυτή λαμβάνεται προκειμένου να διασφαλιστεί η κυκλοφορία των χαρτονομισμάτων στην Κύπρο και να αποφευχθεί η εξαγωγή τους σε άλλα κράτη.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΕΠΑΝΟΔΟΥ ΤΟΥ ΕΘΝΑΡΧΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ

Αθήνα, 18 Ιανουαρίου. Ο κ. Κωνσταντίνου προκήρυξε εκλογές για την ανάδειξη του επανάρχου Μακαρίου. Ο κ. Κωνσταντίνου δήλωσε ότι οι εκλογές αυτές θα διεξαχθούν υπό την αιγίδα της Ο.Ε.Κ. και άλλων διεθνών οργανισμών.

ΠΑΝΣΙΑΖΟΥΝ ΤΟ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΟΝ ΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΔΙΑ ΠΑΘΟΝΤΑΣ

Αθήνα, 18 Ιανουαρίου. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι οι εισφορές για παθόντας θα φθάσουν τα εκατομμύρια. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι οι εισφορές αυτές θα χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση των οικονομικών προβλημάτων της χώρας.

ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟΝ ΣΤΟΝ Ο.Η.Ε

Αθήνα, 18 Ιανουαρίου. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι το Κυπριακό πρόβλημα θα συζητηθεί στο Ο.Η.Ε. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι η Ελλάδα θα υποστηρίξει τις θέσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Ο.Η.Ε.

ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΥΠΟΧΩΡΗΣΙΣ ΑΠΟ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΠΑΦΟΥ

Αθήνα, 18 Ιανουαρίου. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι θα χορηγήσει αμοιβαιότητα από κτίρια της Οδού Πάφου. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι οι αμοιβαιότητες αυτές θα χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση των οικονομικών προβλημάτων της χώρας.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΡΟΞΕΦΥΓΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΕΙ Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Αθήνα, 18 Ιανουαρίου. Ο υπουργός Γεωργίας ανακοίνωσε ότι θα αντιμετωπίσει τα προβλήματα των προξέφυγων αγροτών. Ο υπουργός Γεωργίας ανακοίνωσε ότι η κυβέρνηση θα λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών των αγροτών.

ΑΥΡΙΟΝ ΑΡΧΙΖΕΙ Η ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ

Αθήνα, 18 Ιανουαρίου. Η απόλυση κρατούμενων αρχίζει αύριο. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι η απόλυση αυτή θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου.

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΔΙΑΦΟΤΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΤΙΣΙΒΙ

Αθήνα, 18 Ιανουαρίου. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι θα πραγματοποιήσει εκστρατεία διαφώτισης του Στισίβι. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι η εκστρατεία αυτή θα πραγματοποιηθεί με σκοπό την ενημέρωση του λαού σχετικά με τα δικαιώματά του.

ΠΑΝΩΜΗ ΦΟΡΟΥ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Αθήνα, 18 Ιανουαρίου. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι θα εισπράξει φόρο ακινήτου περιουσίας. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι ο φόρος αυτός θα εισπράττειται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου.

Ο Κ. Μ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΙΣ ΕΥΡΩΠΗΝ

Αθήνα, 18 Ιανουαρίου. Ο κ. Μ. Ιωάννου θα ταξιδέψει στην Ευρώπη. Ο κ. Ιωάννου θα πραγματοποιήσει μια επίσκεψη στην Ευρώπη προκειμένου να συζητήσει με τους ηγέτες των χωρών αυτών σχετικά με την κατάσταση στην Ελλάδα.

Ήλιτσεφ υποβάλλει τώρα νέες προτάσεις

Αθήνα, 18 Ιανουαρίου. Ο ηγέτης της βουλγαρικής κυβέρνησης, Ήλιτσεφ, υποβάλλει νέες προτάσεις. Ο Ήλιτσεφ ανακοίνωσε ότι οι προτάσεις αυτές θα χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση των οικονομικών προβλημάτων της χώρας.

Ομοσπονδία... Κίτρον έγινε κατά της ΕΟΚΑ... Ζητείται ειρηνική συμφωνία προς την τελευταία επίθεση... Κασούλες οι εδωτά της Κύπρου.

Νέα πρόσωπα εις την Γενική Συνέλευση ΟΗΕ

Η ΕΚΚΑΤΟΙ ΚΑΙ ΤΩΡΕ
ΠΡΕΣΒΗΤΗΡΙΟΝ ΤΩ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

Η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών θα πραγματοποιηθεί στην Νέα Υόρκη στις 25 Σεπτεμβρίου. Στην προέλευση της Συνέλευσης θα συμμετάσχουν 113 κράτη. Η Ελλάδα θα εκπροσωπηθεί από τον Πρωθυπουργό Κωνσταντίνου Καραμανλή και τον Υπουργό Εξωτερικών Γεώργιο Παπανδρέου. Η Κύπρος θα εκπροσωπηθεί από τον Υπουργό Εξωτερικών Γεώργιο Παπανδρέου και τον Υπουργό Επικρατείας Γεώργιο Παπανδρέου.

Το Κυπριακόν προεκλογικόν δεμα εις Βρετανίαν

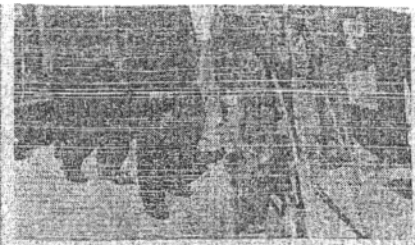
ΥΠΕΡ ΑΠΟΧΩΣΗΣ ΟΛΩΝ
ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΜΑΤΩΝ ΕΚ ΚΥΠΡΟΥ

Οι εκπαιδευμένοι άνδρες της ΕΟΚΑ, οι οποίοι έχουν εκπαιδευθεί στην Βρετανία, θα επιστρέψουν στην Κύπρο. Η ΕΟΚΑ ζητεί την αποχώρηση όλων των στρατημάτων εκ Κύπρου.

ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΑ ΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΑΙ ΠΟΛΕΜΙΚΩΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΩΝ

ΑΝΑΧΩΡΙΣΤΕ ΣΟΥ, ΓΙΕΟ

Οι φανταστικές περιγραφές των πολεμικών επεισοδίων στην Κύπρο, που δημοσιεύονται στην εφημερίδα "Ελευθερία", είναι αβάσιμες και φανταστικές.

Η ΕΟΚΑ... Η ΕΟΚΑ... Η ΕΟΚΑ...

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΡΡΟΠΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

Τά πρώτα Κυβερνητικά μέτρα υπέρ προσφύγων

Η ΣΤΕΓΑΣΙΣ 20.000 ΠΟΥ ΜΕΝΟΥΝ ΕΙΣ ΛΑΡΝΑΚΑ

Η Κυβέρνηση ανακοίνωσε τα πρώτα μέτρα υπέρ των προσφύγων. Τα μέτρα περιλαμβάνουν την στέγαση 20.000 προσφύγων που μένουν εις Λάρνακα.

ΕΙΣ ΕΥΚΕΝΤΡΟΝΙΝ ΑΙΑ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ

Επίνοδον Μακαρίου ζητούν οι πρόσφυγες παριοχής Πύφου

ΥΠΕΒΛΗΘΗΕΑΝ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΕΜΣΟΥ

Οι πρόσφυγες της περιοχής Πύφου ζητούν την επίνοδο του Μακαρίου. Τα αιτήματά τους υπεβλήθησαν στον Δεμσού.

Η οσπία της ημέρας

Ο Τράγος

Επιλογή της ημέρας... Ο Τράγος είναι η οσπία της ημέρας.

Σταφύλι

Ομοσπονδία... Κίτρον έγινε κατά της ΕΟΚΑ... Ζητείται ειρηνική συμφωνία προς την τελευταία επίθεση... Κασούλες οι εδωτά της Κύπρου.

ΔΙΑΒΗΛΟΣΙΣ ΧΩΣΕΙ ΤΟΥΡΚΩΝ ΕΙΣ ΠΑΡΑΜΙΑΙ

Οι Τούκοι διαβηλίστην εις την Παρμαία. Η διαβηλίστις των Τούκων είναι η αιτία της κρίσης στην Παρμαία.

ΕΠΙΜΕΤΩΝ ΤΑ ΣΤΡΑΤΗΜΑΤΑ ΕΙΣΘΗ

Συνεκρίθησαν νύ φάρωνον στρατών και πολυεφεσθόδη έκ Τουρκίας εις Κωσθάνησιαν

Οι στρατοί της Τουρκίας και οι πολυεφεσθόδη εκ Κωσθάνησιαν. Η συνεκρίθησις των στρατών και των πολυεφεσθόδη εκ Κωσθάνησιαν είναι η αιτία της κρίσης στην Κωσθάνησιαν.

ΠΑΡΦΟΡΜΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΗ ΕΠΙΛΟΓΜΕΝΗΝ ΕΚ ΚΥΠΡΙΑΝ

Οι παρφορμαί δια την Εθνή επιλεγόμενην εκ Κυπριαν. Η επιλογή των παρφορμαί δια την Εθνή επιλεγόμενην εκ Κυπριαν είναι η αιτία της κρίσης στην Εθνή επιλεγόμενην εκ Κυπριαν.

ΚΑΣΑΛΩΝ ΕΥΧΩΝ ΣΤΑΘΕΙΣ ΣΤΟ ΚΙΤΡΟΝ

Οι Κασάλων ευχών σταθείς στο Κίτρον. Η Κασάλων ευχών σταθείς στο Κίτρον είναι η αιτία της κρίσης στην Κασάλων ευχών σταθείς στο Κίτρον.

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ

«Νά μοιραστούμε τὸ ψωμί μας με τὸὺς πρόσφυγες ἀδελφοὺς»...

Τοῦ Σ. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ

Ὁ Σ. Γρηγοριάδης, ὁ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν...

Ὁ Σ. Γρηγοριάδης, ὁ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν...

Ὁ Σ. Γρηγοριάδης, ὁ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν...

ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Ἡ ἐκκλῆση ἔλαβε χώρα ἐν τῷ ἱερῷ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐν Λεμεσῶν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν...

Ἡ ἐκκλῆση ἔλαβε χώρα ἐν τῷ ἱερῷ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐν Λεμεσῶν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν...

Σταχυολογήματα ... ΚΑΙ ΕΠΗΚΑΙΡΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΠΑ-ΡΟΜΑ

Ὁ Σ. Γρηγοριάδης, ὁ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν...

Ὁ Σ. Γρηγοριάδης, ὁ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν...

Η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΥΠΡΟΣ παρούσα στον αγώνα

ΝΕΚΡΟΙ, ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΙ ΚΑΙ ΑΓΝΟΥΣΜΕΝΟΙ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΤΑΙ

Ὁ Σ. Γρηγοριάδης, ὁ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν...

Ὁ Σ. Γρηγοριάδης, ὁ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰστορία τοῦ Κιπρῶν...

ΜΕ ΤΗΝ ΑΔΕΙΑ ΣΑΣ

Τὸ φιλί τοῦ ἈΓΙΟΥ ΠΩΛΙΝΟΥ (ΣΙΟΓΕΩΝ)

ΜΕ ΤΗΝ ΑΔΕΙΑ ΣΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ ΣΙΜΩΝΑ ΣΙΑ ΑΔΕΙΑΣ

ΑΓΝΟΣΕΙΤΑΙ Η ΤΥΧΗ ΤΩΝ

ΣΤΑ ΝΑ ΤΑΙΩΘΗΤΙ ΟΣΥΡΕΣ ΕΝΟΣ ΠΡΟΣΒΛΗΤΟΣ

Προτείνεται αποφυγή δημιουργίας μεγάλων καταυλισμών προσφύγων

ΣΥΣΚΕΤΗΡΙΟΝΑΙ ΕΙΣΗΓΗΤΕΙΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΟΓΛΩΣΣΩΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΑΣΤΙΝΟΝ ΣΕΒΟΥΡΕΤΩΝ

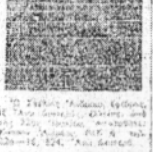
Η κυρία Μαρίνα...

Η κυρία Μαρίνα...

Η κυρία Μαρίνα...

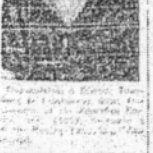
Η κυρία Μαρίνα...

Η κυρία Μαρίνα...

Η κυρία Μαρίνα...

Η κυρία Μαρίνα...

Η κυρία Μαρίνα...

Ο κύριος...

Ο κύριος...

Ο κύριος...

Ο κύριος...

Ο κύριος...

Ο κύριος...

Ο κύριος...

Ο κύριος...

Ο κύριος...

Ο κύριος...

Ο κύριος...

Ο κύριος...

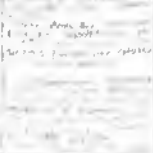
Ο κύριος...

Ο κύριος...

Ο κύριος...

Ο κύριος...

Οι συσκέτιοι... Η κατάσταση των προσφύγων... Η ανάγκη για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης... Η προτεραιότητα στην αποφυγή της δημιουργίας μεγάλων καταυλισμών...

Οι συσκέτιοι... Η κατάσταση των προσφύγων... Η ανάγκη για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης... Η προτεραιότητα στην αποφυγή της δημιουργίας μεγάλων καταυλισμών...

Οι συσκέτιοι... Η κατάσταση των προσφύγων... Η ανάγκη για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης... Η προτεραιότητα στην αποφυγή της δημιουργίας μεγάλων καταυλισμών...

Οι συσκέτιοι... Η κατάσταση των προσφύγων... Η ανάγκη για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης... Η προτεραιότητα στην αποφυγή της δημιουργίας μεγάλων καταυλισμών...

Οι συσκέτιοι... Η κατάσταση των προσφύγων... Η ανάγκη για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης... Η προτεραιότητα στην αποφυγή της δημιουργίας μεγάλων καταυλισμών...

Οι συσκέτιοι... Η κατάσταση των προσφύγων... Η ανάγκη για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης... Η προτεραιότητα στην αποφυγή της δημιουργίας μεγάλων καταυλισμών...

Οι συσκέτιοι... Η κατάσταση των προσφύγων... Η ανάγκη για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης... Η προτεραιότητα στην αποφυγή της δημιουργίας μεγάλων καταυλισμών...

ΟΣΙ ΣΥΝΘΕΣΙΑ ΕΣΤΙΝ ΑΝΗΛΙΚΟΙΣ ΤΩΝ ΑΣΙΡΚΑΛΩΣ, ΑΓΓΙΟ Α. Α. ΝΑΥΑΡΩΣ

Η συνθεσία... Η κατάσταση των ανηλικών... Η ανάγκη για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης... Η προτεραιότητα στην αποφυγή της δημιουργίας μεγάλων καταυλισμών...

ΠΛΕΙΡΑΦΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΡΘΗΛΩΝ ΠΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΕΣΒΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΕΣΤΙΝ ΒΑΡΕΙΟΣ

Η κατάσταση των καρθηλών... Η ανάγκη για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης... Η προτεραιότητα στην αποφυγή της δημιουργίας μεγάλων καταυλισμών...

ΚΑΤΑΤΙΣΙΑ ΠΩΝ ΟΣΙ ΑΣΙΡΚΑΛΩΣ ΕΣΤΙΝ ΤΗΣ ΣΤΡΟΒΟΛΩΣ

Η κατάσταση των ασίρκων... Η ανάγκη για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης... Η προτεραιότητα στην αποφυγή της δημιουργίας μεγάλων καταυλισμών...

ΠΟΝΟΡΕΙΑ ΕΣΤΙΝ ΕΣΤΙΝ ΑΣΙΡΚΑΛΩΣ ΔΙΕ ΕΣΤΙΝ ΤΗΣ ΣΤΡΟΒΟΛΩΣ

Η κατάσταση των πονορέων... Η ανάγκη για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης... Η προτεραιότητα στην αποφυγή της δημιουργίας μεγάλων καταυλισμών...

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΣΤΙΝ ΤΗΣ ΣΤΡΟΒΟΛΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ ΣΥΜΜΑΧΩΝΤΑΣ

Η κατάσταση της εκκλησίας... Η ανάγκη για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης... Η προτεραιότητα στην αποφυγή της δημιουργίας μεγάλων καταυλισμών...

ΑΙΡΟΝΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΕΣΤΙΝ ΚΥΠΡΟΥ

Η κατάσταση των θυμάτων... Η ανάγκη για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης... Η προτεραιότητα στην αποφυγή της δημιουργίας μεγάλων καταυλισμών...

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΣΤΙΝ ΤΗΣ ΣΤΡΟΒΟΛΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ ΣΥΜΜΑΧΩΝΤΑΣ

Η κατάσταση της εκκλησίας... Η ανάγκη για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης... Η προτεραιότητα στην αποφυγή της δημιουργίας μεγάλων καταυλισμών...

ΔΙΟΚΡΗΣΙΣ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΠΕΛΑΓΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΟΒΟΛΩΣ

Η κατάσταση των διόκρησις... Η ανάγκη για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης... Η προτεραιότητα στην αποφυγή της δημιουργίας μεγάλων καταυλισμών...